

Ini Sa Igsulat I HUWAN Denu Si Hésus

Ini Denu Sa Igsulat I Huwan

Na, si Huwan sa sebaen maama diyà sa sepulù owoy duwa salu i Hésus hinemilì di anì tumegudon da. Iya sa emà di si Sébediyu sa tegepuket, owoy iya sa inay di si Salomi sa eg-unut-unut ma diyà si Hésus owoy kagdi ma sa bayi takà egbegay tabang diyà si Hésus owoy sa medoo salu di.

Batàbatà pelà si Huwan egoh i Hésus migsasà kenagdi. Egoh da sa kakay di si Santiyago egpepion puket diyà sa mantadan, migtalà Hésus i owoy eg-ikagiyàn di kagda egpeunut diyà kenagdi. Hê, sinalidan i Huwan owoy si Santiyago sa emà da diyà sa kumpit, owoy mig-unut da ma dé diyà si Hésus. Endà miglengà Huwan i eg-unut-unut diyà si Hésus. Taman egoh di lukes, endà nehali sa kesalig di diyà si Hésus owoy tigtu da ma egsehiduway.

Na, tinulon i Huwan sa pesuwan di migsulat siini libelu. Ungayà di migtuu sa langun etaw Anak i Nemula Hésus i anì melalù da taman melugay amuk egpigtuu da. Duen pitu panduan binaelan i Hésus tinulon i Huwan diyà siini igsulat di, owoy duen ma pitu tinegudon i Hésus tinulon di. Danà sa medoo panduan di, metiigan ta si Nemula sa migpeangay si Hésus diyà tanà, owoy danà sa medoo tinegudon i Hésus, metiigan ta ma pineangay i Nemula kagdi.

Iya sa ungayà i Huwan migtuu sa langun etaw diyà si Hésus owoy mangunut da ma diyà kenagdi, enù ka melalù da taman melugay danà da daa egسالig diyà si Hésus. Endà duen sa liyu saligan da.

Ini Sa Igtulù I Huwan Denu Sa Kagi I Nemula Egpelalù Etaw

1 ¹Na, egoh anay egoh di endà pa duen tanà, tapay dé duen Kelistu i ginelal sa Kagi i Nemula. Kagdi sa duma i Nemula owoy tigtu Nemula ma. ²Egoh anay egoh di endà pa

duen sa langun taman binaelan di, tapay dé kagdi sa duma i Nemula. ³Pineduen i Nemula sa langun taman danà i Kelistu migbael, owoy endà duen sa nebaelan amuk beken danà di. ⁴Kagdi sa egpelalù etaw taman melugay. Lagà legdaw siini lalù

enù ka melegdawan sa penemdem sa langun etaw anì metiigan da Nemula i.

5Egkelegdawan siini legdaw i Nemula sa deleman diyà tanà, owoy endà mekeatu sa delem diyà sa legdaw.

6Na, duen sa maama sinugù i Nemula. Iya sa ngadan di si Huwan. 7Pineangay i Nemula kagdi anì tumulon diyà sa medoo etaw denu si Hésus Kelistu sa legdaw i Nemula anì mekepigtuu sa langun etaw danà sa ketegudon di. 8Beken si Huwan sa legdaw i Nemula, dodoo mig-angay daa egtulù denu sa legdaw i Nemula. 9Hê, migtebow diyà tanà sa tigtu legdaw si Hésus Kelistu anì pelegdawan di sa pedu sa langun etaw.

10Na, migtebow Kelistu i diyà tanà, dodoo endà egkilalaen sa medoo etaw duu apiya di pa binaelan i Nemula sa tanà danà di. 11Apiya di pa mig-angay diyà sa menuwa duma di etaw Hudiyu, endà egsakemen da duu. 12Dodoo sa langun etaw migsakem kenagdi owoy migpigtuu da ma diyà kenagdi, binegayan di doo kagda egkegaga anì meanak i Nemula kagda. 13Beken lagà sa kelesut etaw diyà tanà sa keanak di kenagda, enù ka beken danà sa uyot etaw daa ataw ka sa penemdem etaw daa. Dodoo danà sa uyot i Nemula polo, inanak di kagda.

14Na, neetaw diyà tanà iya wé etaw ginelal Kagi i Nemula, owoy mig-ugpà diyà kenami. Hinaa ké sa senang di. Dakel sa senang di enù ka kagdi sa bugtung Anak i Emà di Nemula. Dakel sa ketabang ipeuloy di diyà kenita owoy anan tuu sa langun kagi di. 15Kagdi sa tinulon i Huwan egoh di migtegodon diyà etaw, guwaen di, “Ini sa etaw tinulon ku diyà keniyu, enù ka iya sa inikagi ku duen sa etaw mekesambì kenak. Kagdi sa eglowon diyà kenak enù ka tapay dé duen kagdi ya egoh sa tanà endà pa duen.”

16Na, danà sa tigtu dakel ketabang ipeuloy di kenita, takaan di kita egtabang taman melugay. 17Igpetiig i Nemula diyà kenita sa medoo uledin di danà i Mosis. Dodoo danà i Hésus Kelistu polo, igpetiig di dé diyà kenita sa dakel ketabang igpeuloy di kenita owoy sa tuu tegudon. 18Endà duen etaw mekehaa si Nemula. Dodoo sa bugtung Anak di sa egpetiig diyà kenita denu sa Emà di si Nemula, enù ka nesesebaen da daa.

**Ini Sa Tegudon I Huwan
Sa Tegebautis**

*(Matéyo 3:1–12; Malkos 1:1–8;
Lukas 3:1–18)*

19Na, duen ma duma etaw tegesimbà owoy medoo tugod i Lebi mig-angay diyà si Huwan sa Tegebautis. Kagda sa

pineangay sa medoo ulu-ulu etaw Hudiyu tegeHélusalém anì igsaa da Huwan i. Guwaen da, “Ngadan ko ya etaw?”

20Endà memalaan Huwan i egsagbì diyà kenagda, dodoo egtulonon di sa tuu kagi, guwaen di, “Beken aken sa Tigtu Datù sinugù i Nemula.”

21Agulé, eg-igsaa da dema, guwaen da, “Enù di ya, si Iliyas ka kéen, sa tegesugkow i Nemula egoh anay?”

Guwaen i Huwan, “Beken.”

Agulé guwaen da dema, “Kuna kéen sa tegesugkow i Nemula eg-angat-angatan ké.”^a

Migsagbì, guwaen di, “Beken ma.”

22Agulé guwaen da, “Tuloni ko kami ngadan ko ya etaw anì dumuen sa metulon ké diyà sa medoo etaw migpeangay kenami. Ngadan ko ya etaw kuna ya?”

23Migsagbì Huwan i, “Aken sa igsulat i Isayas sa tegesugkow i Nemula egoh anay, guwaen di, ‘Dumuen sa maama mikagi metaled dutu siedd melabel tanà mediyù dalesan.

Iya sa guwaen di, Petudà yu sa dalan ukitan i Datù tumebow.’”^b

24Na, siini medoo etaw eg-igsà diyà si Huwan, kagda sa pineangay sa medoo Palasiyu.

25Eg-igsaa da dema, guwaen da, “Maen di ya egbautis ka etaw atu amuk beken kuna sa Tigtu Datù pineangay i Nemula owoy beken si Iliyas ka owoy beken ka sa tegesugkow i Nemula eg-angat-angatan ké?”

26Guwaen i Huwan egsagbì, “Tuu, egbautis a etaw diyà wayeg. Dodoo taa yu, duen diyà keniyu sa sebaen etaw endà egkilalaen yu duu. 27Kagdi sa mekesambì kenak. Kagdi sa tigtu eglowon diyà kenak, owoy tigtu a mepokò diyà kenagdi. Huenan di, memala a amuk aken sa egsugùsuguen di egkedan talumpà di daa.”

28Na, iya sa kenà da eg-igsà si Huwan sa menuwa Bétaniya tanà dutu lawa Holdan kenà di egbautis etaw.

Si Hésus Sa Lagà Anak Kebilibili Igbegay I Nemula

29Na, egoh di sumimag, hinaa i Huwan Hésus i eg-angay diyà kenagdi. Agulé, guwaen i Huwan diyà sa medoo etaw dahiya, “Taa yu hih. Ini sa etaw lagà anak kebibili ibegay i Nemula, enù ka mekedan sa salà sa langun etaw danà sa kepatay di.

30Kagdi sa etaw tinulon ku diyà keniyu egoh ku mig-ikagi, guwaen ku, ‘Duen sa etaw

^a 1:21 Basa ko Dutilonomiyu 18:15,18 owoy Malakiyas 4:5,6. ^b 1:23 Basa ko Isayas 40:3.

mekesambì kenak, dodoo eglowon diyà kenak enù ka tapay dé duen kagdi ya egoh sa tanà endà pa duen.’ 31Egoh anay, endà egkilalaen ku duu kagdi i. Dodoo migbautis a etaw diyà wayeg anì ipetiig ku kagdi i diyà sa medoo duma ta tugod i Islaél.”

32Guwaen i Huwan, “Hinaa ku sa Metiengaw Suguy i Nemula migpetuntun kedu langit eg-angay egtenà diyà si Hésus. Egoh di egpetuntun, egpeiling manuk éhê menatad. 33Egoh anay, endà pa netiigan ku duu si Hésus sa Tigtu Datù sinugù i Nemula. Dodoo si Nemula sa migsugù kenak anì mautis a etaw diyà wayeg, migtulon diyà kenak, guwaen di, ‘Amuk hauwen ko sa Metiengaw Suguy ku petuntun mangay mugpà diyà sa etaw, kagdi sa etaw hinemili ku anì ibautis di etaw sa Metiengaw Suguy ku.’ 34Na, hinaa ku dé iya wé, owoy egtulonen ku dé diyà keniyu kagdi sa Anak i Nemula.”

**Ini Sa Anay Etaw Migpepasek
Diyà Si Hésus**

35Na, egoh di sumimag, dahiya da dema si Huwan owoy duwa pasek di. 36Agulé, egoh i Huwan mighaa si Hésus egtalà, guwaen di, “Taa yu, hih. Kagdi sa etaw lagà anak kebilibili ibegay i Nemula.”

37Na, egoh sa duwa pasek di migdineg iya wé, sinalidan da Huwan i owoy eg-unut da polo si Hésus. 38Agulé, egoh i Hésus egpelikù eg-isalu, hinaa di kagda eg-unut-unut diyà kenagdi owoy mig-igsà, guwaen di, “Maen di ya eg-unut yu kenak?”

Egsagbi da, guwaen da diyà sa hagda kagi, “O Labi.” Na, iya sa selepangan di, “O Mistelu.” Guwaen da, “Kenà ko ya eg-ugpà?”

39Guwaen i Hésus, “Unut yu kenak anì hauwen yu sa kenà ku.”

Huenan di, eg-unut da kenagdi owoy hinaa da sa kenà di eg-ugpà. Eglengen da diyà kenagdi edung alas epat mahapun taman eg-eled dé sa agdaw.

40Na, si Andelis sa sebaen diyà siini duwa etaw migdineg si Huwan owoy mig-unut diyà si Hésus. Hadi i Simon Pidelu Andelis i. 41Agulé, egpanayen di eghaa sa kakay di, si Simon, owoy guwaen di diyà kenagdi, “Hinaa ké dé si Mésayas.” Na, iya sa selepangan sa ngadan di, si Kelistu sa Tigtu Datù pineangay i Nemula. 42Agulé, inuwit di Simon i eg-angay diyà si Hésus. Agulé, eg-inengtengen i Hésus owoy guwaen di, “Kuna si Simon anak i Huwan, dodoo eppengadanan ku kuna si Sipas.” Na, iya sa selepangan

sa ngadan Sipas owoy Pidelu, sa batu.

Ini Sa Egoh I Hésus Migpasek Si Pilipi Owoy Si Natanayél

⁴³Na, egoh di sumimag, ungayà i Hésus mangay dutu tanà Galiliya dò. Agulé hinaa di Pilipi i, owoy guwaen di diyà kenagdi, “Unut ka kenak.” ⁴⁴Na, kedu diyà Bétsaida Pilipi i, owoy iya ma sa menuwa kenà da eg-ugpà si Andelis owoy si Pidelu. ⁴⁵Agulé, hinaa i Pilipi Natanayél i, owoy guwaen di, “Hinaa ké dé sa etaw igsulat i Mosis egoh anay diyà sa libelu sa uledin i Nemula, owoy kagdi ma sa igsulat sa medoo tegesugkow i Nemula egoh anay. Kagdi si Hésus tegeNasalét, sa anak i Hosé.”

⁴⁶Dodoo guwaen i Natanayél, “Endà duen sa mepion kedu diyà Nasalét.”

Guwaen i Pilipi, “Na, mangay ki dutu anì hauwen ko.”

⁴⁷Na, egoh i Hésus mighaa si Natanayél eg-angay diyà kenagdi, eg-ikagi denu si Natanayél, guwaen di, “Ini sa tigtu tugod i Islaél enù ka endà duen sa iglidung di.”

⁴⁸Agulé eg-igsà Natanayél i, guwaen di, “Maen di ya egkilalaen ko aken?”

Guwaen i Hésus eggsagbì, “Egoh i Pilipi endà pa mig-angay keniko, hinaa ku kuna diyà sa pesu kayu pigus.”

⁴⁹Guwaen i Natanayél, “O Mistelu, tuu kuna sa Anak i Nemula. Kuna ma sa Tigtu Datù diyà siini tanà Islaél.”

⁵⁰Agulé guwaen i Hésus, “Enù di ya, iya daa sa pesuwan ko egpigtuu danà ku migtulon sa egoh ku mighaa keniko diyà sa pesu kayu pigus? Taa ko, hih. Hauwen ko kani sa medoo baelan ku uman pa egkegaipan etaw diyà iya wé.” ⁵¹Guwaen i Hésus ma, “Tuu ini i eg-ikagiyan ku diyà keniyu. Hauwen yu sa langit meukaan owoy hauwen yu ma sa medoo eggsugùsuguen i Nemula mebatun owoy petuntun mangay diyà kenak, aken i Kakay Langun.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migbael Panduan Sa Wayeg Nebaluy Wain

2 ¹Na, egoh di neuma duwa agdaw, duen sa pista kawing dutu menuwa Kana dò diyà uwang Galiliya. Eglenged sa inay i Hésus sa pista, ²owoy dahiya ma si Hésus owoy sa medoo pasek di enù ka igsasà ma sa etaw egbael pista kagda. ³Na, egoh da egpista, neimet dé sa wain eg-inemen da. Huenan di, eg-ikagi sa inay i Hésus diyà kenagdi, guwaen di, “Endà dé duen sa wain da.”

⁴Egsagbì Hésus i, guwaen di, “Yaka egbogo kenak, Inay, enù ka endà pa neuma sa agdaw egoh ku egpehaa sa tunung ku.”

5Agulé, guwaen sa inay di diyà sa medoo etaw tegebulig dahiya, “Sumalà dé sa ikagiyen di diyà keniyu, unuti yu dé.”

6Na, iya sa adat Hudiyu egpegusê da amuk kumaen da. Huenan di, duen dahiya sa enem buyung daleman da wayeg ipegusê da. Uman sebaen buyung kedaleman epat kalatà wayeg ataw ka enem. 7Agulé, guwaen i Hésus diyà sa medoo etaw tegebulig, “Penù yu wayeg sa buyung.”

Hê, pinenù da wayeg sa langun buyung. 8Agulé, guwaen i Hésus dema, “Sakug yu owoy uwit yu dutu siedò maama tegetulik pista.” Agulé, inuwit da diyà sa maama tegetulik pista. 9Hê, tinukawan di sa wayeg nebaluy wain. Endà netiigan di duu sa keduwan sa wain, dodoo netiigan doo sa etaw tegebulig enù ka kagda sa migkuwa sa wayeg. Egoh di migtukaw sa wain, inumow di sa maama egkawingen, 10woy guwaen di diyà kenagdi, “Iya sa adat sa etaw egbael pista, itenà da muna sa tigtu mepion wain. Agulé amuk uminem temù sa medoo etaw, itenà da sa wain endà iseg di mepion. Huenan di negaip a, enù ka endà itenà ko duu ini i tigtu mepion wain taman ini egoh di.”

11Na, egoh i Hésus migbael siini panduan diyà menuwa Kana diyà uwang Galiliya, iya sa anay panduan binaelan di anì

ipehaa di sa tunung di. Huenan di, migpigtuu dé sa medoo pasek di diyà kenagdi.

12Agulé, mig-ipanaw Hésus i owoy sa inay di owoy sa medoo hadi di owoy sa medoo pasek di eg-angay da dutu menuwa Kapelenaum dò. Endà iseg da melugay eg-ugpà dahiya.

**Ini Sa Egoh I Hésus Mig-angay
Diyà Sa Dalesan I Nemula**
*(Matéyo 21:12–13; Malkos
11:15–17; Lukas 19:45–46)*

13Na, buyu dé egkeuma sa pasad sa Pista Sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay i Nemula. Huenan di, mig-angay Hésus i dutu Héluasalm dò.

14Egoh di migtebow, duen medoo etaw hinaa di diyà sa duwangen Dalesan i Nemula, sa medoo etaw tegedagang sapì owoy kebilibili owoy menatad enù ka iya sa imatayan da amuk sumimbà da. Hinaa di ma sa medoo etaw tegesambì pilak diyà sa lamisan da. 15Egoh di mighaa iya wé, binaelan di sa tapes tali owoy eghemagawan di sa medoo sapì owoy kebilibili anì mekeliyu da diyà sa Dalesan i Nemula. Pinekinilid di ma sa medoo lamisan sa tegesambì pilak, hê netayak sa langun pilak da. 16Guwaen di diyà sa medoo tegedagang menatad, “Kedani yu iya wé dini. Ini sa Dalesan i Emà, dodoo nebaluy dalesan padian polo danà yu takà egdagang dahini.”

17Na, egoh sa medoo pasek di mighaa sa binaelan i Hésus, netulengan da sa kagi i Nemula igpesulat, guwaen di,

“O Nemula, tigtu medaet sa pedu ku, enù ka dakel temù sa kehidu ku sa dalesan ko.”^c

18Agulé, eg-igsaan sa medoo kaunutan Hudiyu Hésus i, guwaen da, “Ngadan sa panduan mebaelan ko anì metiigan ké kuna sa binegayan i Nemula egkegaga anì mekebael ka iling iya wé?”

19Migsagbì Hésus i, guwaen di, “Amuk lukaten yu siini dalesan kenà i Nemula eg-ugpà, petigdegen ku dema diyà sa ketelu di agdaw.”

20Agulé eggemenan da kagdi, guwaen da, “Epat pulù owoy enem gepalay sa lugay da migbael siini Dalesan i Nemula egoh anay. Gasama iya, petigdegen ko daa diyà sa ketelu di agdaw.”

21Dodoo endà netiigan da duu iya sa dalesan inikagi i Hésus sa lawa di. 22Dodoo, egoh i Hésus neenaw diyà sa ketelu di agdaw egoh di nematay, netulengan sa medoo pasek di iya wé inikagi di. Huenan di, egpigtuuwen da sa kagi i Nemula igpesulat denu sa keenaw di owoy sa inikagi i Hésus ma.

Netiigan I Hésus Sa Pedu Sa Langun Etaw

23Na, egoh i Hésus eg-ugpà pelà diyà Hélusalém egoh da egpista Sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay i Nemula, medoo sa etaw egpigtuu dé diyà kenagdi danà da mighaa sa medoo panduan binaelan di. 24Dodoo endà egketuuwan Hésus i diyà kenagda, enù ka netiigan di sa pedu sa langun etaw. 25Apiya di pa endà duen etaw egtulon diyà kenagdi sa penemdem da, netiigan di doo sa pedu sa langun etaw.

Ini Sa Egoh I Hésus Migtulù Diyà Si Nikodimu

3 1Na, duen dahiya sa maama Palasiyu, si Nikodimu. Kagdi sa sebaen ulu-ulu diyà etaw Hudiyu. 2Na sebaen sigep, mig-angay eg-ikagi diyà si Hésus, guwaen di, “O Mistelu, netiigan ké kuna sa tegetulù pineangay i Nemula diyà tanà, enù ka endà duen etaw egpekebael panduan iling sa panduan ko amuk beken kedu si Nemula.”

3Migsagbì Hésus i, guwaen di, “Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniko. Amuk endà duwa sa kenà di inanak sa etaw, endà mekeunut di sa kedadù i Nemula.”

^c 2:17 Basa ko Isalem 69:9.

4Agulé guwaen i Nikodimu, “Enù kebaluy sa lukes maama eglesut? Mekebaluy pa egpelikù dalem sa getek inay di anì lumesut dema?”

5Migsagbì Hésus i, guwaen di, “Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniko. Amuk endà anaken sa etaw danà sa wayeg owoy danà sa Suguy i Nemula ma, endà mekeunut di sa kedadù i Nemula. 6Sa inanak etaw diyà tanà, etaw daa. Dodoo sa inanak sa Suguy i Nemula, iya sa épê sa lalù i Nemula. 7Huenan di, yaka egkegaip duu siini guwaen ku, meanak yu dema langun. 8Haa ko sa kelamag. Mangay doo sumalà dé sa angayan di. Egkedineg ko sa dagì di, dodoo endà egketiigan ko duu sa keduwan di ataw ka sa angayan di. Hediya ma sa etaw inanak sa Suguy i Nemula. Endà eghauwen ta duu sa Suguy i Nemula, dodoo eghauwen ta doo sa danà di.”

9Guwaen i Nikodimu eg-igsà, “Enù kebaluy iya wé?”

10Egsagbì Hésus i, guwaen di, “Kuna sa tegetulù diyà sa medoo tugod i Islaél. Maen di ya endà egketiigan ko duu iya wé? 11Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniko. Eg-ikagiyen ké sa netiigan ké owoy egtulonon ké ma sa hinaa ké, dodoo endà epgigtuuwen yu duu sa eg-ikagiyen ké. 12Amuk endà epgigtuu ka sa ketulon ku denu

sa medoo eghauwen diyà tanà, endà ma mekebaluy ka migtuu sa ketulon ku denu sa medoo eghauwen dutu langit dò. 13Na, endà duen etaw nebatun dutu langit dò anì egtulon sa medoo eghauwen dutu, liyu daa aken i Kakay Langun sa migpetuntun kedu dutu.

14“Na, egoh anay egoh sa medoo Hudiyu egkematay danà da hinemued uled dutu siedò melabel tanà mediyù dalesan, binaelan i Mosis sa galang éhê uled owoy igtagù di diyà sa kayu igbugsud anì mealukan sa etaw eg-inengteng diyà sa galang éhê uled. Hediya ma aken i Kakay Langun, meketagù a ma diyà sa kayu igbugsud, 15anì melalù taman melugay sa langun etaw epgigtuu diyà kenak.

16“Na, eghiduwan i Nemula temù sa langun etaw diyà tanà. Huenan di, pineangay di sa Anak di bugtung diyà tanà anì mealukan da. Sumalà dé sa etaw epgigtuu diyà kenagdi, endà mekesugsug di enù ka dumuen lalù di polo endà meelut di. 17Pineangay i Nemula sa Anak di diyà tanà anì alukan di sa langun etaw. Beken iya sa pesuwan di anì pigtamayan di sa langun etaw.

18“Amuk epgigtuu sa etaw diyà sa Anak di, endà mepigtamayan da. Dodoo sa etaw endà epgigtuu, tapay doo netiigan ta mepigtamayan da

danà sa medoo salà da, enù ka endà egpigtuu da diyà sa bugtung Anak i Nemula. ¹⁹Na, iya sa pesuwan da mepigtamayan sa etaw endà egpigtuu enù ka migtebow dé sa legdaw diyà sa langun etaw, dodoo egkeiyapan da polo sa delem enù ka medaet sa egbaelan da. ²⁰Sumalà dé sa etaw tegebael medaet, egkelepuhan di sa legdaw. Huenan di, endà eg-angay di diyà sa legdaw enù ka meked amuk mehaa sa egbaelan di. ²¹Dodoo sa etaw eg-unut sa tuu tegudon, eg-angay polo diyà sa legdaw anì mehaa sa medoo egbaelan di danà sa kepangunut di diyà si Nemula.”

**Ini Sa Kagi I Huwan Tegebautis
Denu Si Hésus**

²²Agulé, mig-angay Hésus i owoy sa medoo pasek di diyà sa uwang Hudiya. Nelugaylugay da eg-ugpà dahiya, enù ka egbautis da etaw. ²³Egbautisan i Huwan ma sa medoo etaw dutu Inon dò medapag diyà menuwa Salim enù ka dakel sa wayeg dahiya. Medoo sa etaw eg-angay egpebautis diyà kenagdi, ²⁴enù ka egoh iya endà pa nebilanggu di.

²⁵Agulé, egseigbolowoy sa medoo pasek i Huwan owoy sa etaw Huidiyu denu sa adat kepegusê da anì kumelanih da. ²⁶Huenan di, mig-angay da diyà si Huwan owoy guwaen da, “O

Mistelu, netulengan ko pa siedò duma ko egoh ko tanà dutu lawa Holdan, sa etaw tinulon ko diyà kenami egoh anay? Hê, egbautis ma dé etaw, owoy duen ma dé sa medoo etaw eg-unut diyà kenagdi.”

²⁷Migsagbì Huwan i, guwaen di, “Endà egkesina a denu iya wé, enù ka endà duen sa megaga sa etaw amuk beken si Nemula sa egbegay diyà kenagdi. ²⁸Netiigan yu doo sa inikagi ku egoh anay, guwaen ku, ‘Beken aken sa Tigtu Datù sinugù i Nemula, dodoo pineangay i Nemula aken anì abungan ku sa ukitan i Datù tumbow.’ ²⁹Na upama, amuk duen sa kawing, iya sa eg-unutan sa bayi sa maama egkawingen, beken sa maama loyuk di. Dodoo sa loyuk di, meanggan ma doo amuk dinegen di sa maama eg-ikagi diyà sa bayi eg sawaen di. Hediya ma aken i, lagà a sa loyuk sa maama egkawingen enù ka tigtu meanggan a ma amuk mangay sa medoo etaw diyà si Hésus. ³⁰Meumanan sa lalag i Hésus owoy kumetukéy sa naken lalag.”

**Ini Sa Tegudon Denu Sa Etaw
Kedu Langit Dò**

³¹Na, sa etaw pineangay dini kedu langit dò, kagdi sa eglowon diyà sa langun. Dodoo sa etaw eg-ugpà diyà tanà, iya sa etaw kedu diyà tanà daa

owoy eg-olomen di daa sa medoo eghauwen di diyà tanà. Dodoo iya sa eglowon diyà sa langun sa etaw kedu diyà langit. ³²Egtulonon di sa hinaa di owoy sa dinineg di diyà langit, dodoo endà medoo sa etaw epgigtuu diyà sa kagi di. ³³Dodoo, sumalà dé sa etaw epgigtuu diyà sa kagi di, iya sa etaw netandaan di tuu sa kagi i Nemula. ³⁴Na, sa etaw pineangay i Nemula diyà tanà, kagdi sa egtulon sa kagi i Nemula enù ka tigtu pineugpà i Nemula sa Metiengaw Suguy di diyà kenagdi. ³⁵Tigtu eghiduwon i Emà ta Nemula sa Anak di si Hésus, owoy igسالig di sa egkegaga diyà kenagdi ani kumedatù diyà sa langun. ³⁶Na, sumalà dé sa etaw epgigtuu diyà sa Anak i Nemula, duen dé sa lalù di taman melugay. Dodoo sa etaw endà epgigtuu diyà kenagdi, endà melalù di dodoo mepigtamayan i Nemula polo taman melugay.

Ini Sa Kagi I Hésus Diyà Sa Bayi TegeSamaliya

4 ¹Na, dinineg sa medoo Palasiyu sa egoh di uman pa medoo sa etaw eg-unut diyà si Hésus egbautisan di diyà sa kedoo etaw eg-unut diyà si Huwan Tegebautis. ²Dodoo beken duu si Hésus sa egbautis etaw, dodoo sa medoo pasek di daa. ³Na, egoh i Hésus migdineg denu iya wé

penemdem Palasiyu, miglegkang Hésus i diyà sa uwang Hudiyu mangay dutu uwang Galiliya dò. ⁴Egoh di eg-ipanaw eg-angay Galiliya dò, mig-ukit da diyà sa uwang Samaliya.

⁵Diyà uwang Samaliya, migtebow da diyà sa menuwa Sikal medapag diyà sa tanà igbegay i Hakob diyà sa anak di si Hosé egoh anay. ⁶Duen ma dahiya sa medalem paligì binaelan i Hakob egoh anay. Na, egpenuu Hésus i medapag diyà sa paligì enù ka egkeliteg danà di eg-ipanaw. Egoh di egpenuu, buyu dé egpekebugsang.

⁷Hê, egtebow sa bayi tegeSamaliya eg-angay wayeg. Guwaen i Hésus diyà sa bayi, “Begayi ko aken wayeg. Uminem a.” ⁸Na, iya sa pinegeni di enù ka endà dahiya sa medoo pasek di danà da mig-angay egbeli kaenen dutu siedò menuwa.

⁹Tigtu egkegaip sa bayi enù ka egkeselepuh da sa medoo Hudiyu owoy sa medoo etaw Samaliya owoy egkeseiwod da takà. Huenan di, guwaen sa bayi, “Maen di ya egpegeniyan ko aken wayeg? Kuna sa etaw Hudiyu owoy aken sa bayi tegeSamaliya.”

¹⁰Guwaen i Hésus egsagbi, “Endà egketiigan ko duu sa igbegay i Nemula owoy endà ma egkilalaen ko duu sa etaw

Egtebow sa bayi eg-angay wayeg diyà sa paligì. (Huwan 4:7)

egpegeni wayeg diyà keniko. Enù ka amuk egketiigan ko sa igbegay i Nemula owoy egkilalaen ko ma sa egpegeni, kuna polo sa megeni diyà kenak owoy ibegay ku diyà keniko sa wayeg egpelalù etaw.”

11Agulé guwaen sa bayi, “Endà duen baledi ko owoy medalem ma siini paligì. Kenà ko kumuwa sa wayeg egpelalù etaw? 12Enù di ya, mekelowon ka pa diyà si Hakob sa tupù ta? Kagdi sa migkali siini paligì owoy igbegay di diyà kenami. Ini sa inineman di owoy sa inineman ma sa medoo anak di owoy sa medoo sapì di. Enù di ya, dakel pa sa egkegaga ko anì mekekuwa ka wayeg apiya di pa endà duen kenà ko kumuwa?”

13Guwaen i Hésus egsagbì, “Sa langun etaw eg-inem siini

wayeg, eglupahan da doo.

14Dodoo sa etaw eg-inem sa wayeg ibegay ku diyà kenagdi, endà dé lumupahan di. Sa wayeg ibegay ku diyà kenagdi mebaluy tebulan diyà kenagdi. Mebagel sa kebuwalbuwal di owoy mekepelalù kenagdi taman melugay.”

15Guwaen sa bayi, “Begayi ko aken iya wé wayeg anì endà dé lumupahan a anì endà dé mekeuman a mangay wayeg dahini.”

16Agulé guwaen i Hésus, “Angay ko dé sa sawa ko owoy pelikù yu mendaa dini.”

17Egsagbì sa bayi, guwaen di, “Endà duen sawa ku.”

Guwaen i Hésus, “Netuuwan a sa guwaen ko endà duen sawa ko, 18enù ka lima sa sawa ko egoh anay owoy ini egoh di duen sa maama eg-ugpà diyà

keniko beken sawa ko. Tuu sa guwaen ko.”

19Agulé guwaen sa bayi, “O Datù, netiigan ku dé kuna sa tegesugkow i Nemula. 20Egoh anay siini getan sa kenà medoo tupù ké egsimbà diyà si Nemula, dodoo kiyu i etaw Hudiyu egsigbolow yu, guwaen yu, ‘Hélusalém polo sa nesugat atung kenà ta egsimbà diyà si Nemula.’ ”

21Agulé, guwaen i Hésus diyà kenagdi, “O Okon, pigtuu ko ini i eg-ikagiyen ku. Meuma pa sa agdaw beken diyà siini getan daa sa kenà etaw egsimbà diyà si Emà owoy beken ma dutu Hélusalém dò, enù ka mebaluy sumimbà ki sumalà dé sa kenà ta. 22Kiyu i etaw tegeSamaliya, endà egketiigan yu duu sa egsimbaan yu. Dodoo kami i Hudiyu, egketiigan ké doo sa egsimbaan ké enù ka kedu diyà Hudiyu sa etaw umaluk sa langun etaw denu sa salà da. 23Dodoo, egkeuma dé ini egoh di sa agdaw egoh sa medoo etaw sumimbà diyà si Nemula diyà sa pedu da daa owoy mekepigtuu da sa tuu tegudon denu kenagdi. Amuk hediya, tuu sa kesimbà da enù ka iya sa ungayà i Emà éhê iya sa kesimbà etaw diyà kenagdi. 24Endà duen lawa di Nemula i owoy endà ma mehaa ta duu. Huenan di, sa etaw egsimbà diyà kenagdi, mekesimbà da

diyà sa pedu da owoy mekepigtuu da sa tuu tegudon denu kenagdi.”

25Agulé guwaen sa bayi, “Netiigan ku tumbow pa Mésayas i kepengadan ta si Kelistu. Amuk tumbow, tuluen di kita sa langun penemdem i Nemula.”

26Guwaen i Hésus diyà sa bayi, “Haa ko sa etaw eg-ikagi diyà keniko ini egoh di. Aken sa maama tumbow eg-ikagiyen ko.”

27Na, egoh i Hésus pelà eg-ikagi diyà sa bayi, migtebow sa medoo pasek di. Tigtu da negaip danà da mighaa si Hésus eg-ikagi diyà sa bayi. Dodoo endà eg-igsaen da duu sa ungayen sa bayi diyà kenagdi, owoy endà ma eg-igsaan da Hésus i sa pesuwan di eg-ikagi diyà sa bayi.

28Agulé, sinalidan sa bayi sa taguan wayeg di, owoy eglikù diyà sa menuwa. Egoh di migtebow, eg-ikagi diyà sa medoo etaw dahiya, guwaen di, 29“Unut yu kenak mangay paligì dò anì hauwen yu ma sa maama migtulon diyà kenak sa langun binaelan ku. Enù di ya, kagdi kéen si Kelistu sa Tigtu Datù sinugù i Nemula?”

30Huenan di, eg-ipanaw sa medoo etaw eg-angay diyà si Hésus. 31Na, egoh sa bayi mig-ipanaw dé, eg-ikagi sa medoo pasek i Hésus, guwaen da, “O Mistelu, kaen ka dé.”

32Guwaen i Hésus egsagbi, “Duen sa kaenen ku endà egketiigan yu duu.”

33Huenan di, egseigsaay da, guwaen da, “Enù di ya, duen kéen etaw mig-uwit kaenen diyà kenagdi?”

34Agulé guwaen i Hésus diyà kenagda, “Iya sa lagà kaenen ku sa kepangunut ku diyà sa uyot sa migpeangay kenak dahini taman meubus sa galebek ibegay di diyà kenak. 35Duen sa kagi yu, guwaen yu epat gebulan pa meuma sa keketu ta. Dodoo eg-ikagiyen ku ini i diyà keniyu, neuma dé sa agdaw keketu. Haa yu siini medoo etaw eg-angay dini enù ka lagà da sa palay melegà mebaluy dé kumetu. 36Na sa etaw egketu, duen ma sa untung mesakem di diyà si Nemula danà di egtulù, owoy melalù ma taman melugay sa medoo etaw egketuwen di. Apiya di pa eghemula sa sebaen etaw owoy egketu sa liyu etaw, meanggan da doo langun. 37Tuu sa guwaen etaw, ‘Eghemula sa sebaen etaw, dodoo sebaen ma etaw polo sa kumetu.’ 38Na, peangayen ku kiyu peketu diyà sa tanà kenà yu endà mighemula. Dodoo, danà sa sebaen ma etaw migtulù kenagda, medoo sa etaw ketuwen yu anì mekeunut da sa kedatù i Nemula.”

39Na, duen medoo etaw tegeSamaliya migpigtuu dé

diyà si Hésus danà sa inikagi sa bayi, guwaen di, “Tinulon di diyà kenak sa langun binaelan ku.” 40Huenan di, egoh sa medoo tegeSamaliya migtebow diyà si Hésus, tigtu da egpegeni diyà kenagdi anì mugpà diyà kenagda. Huenan di, eg-ugpà Hésus i dahiya taman duwa agdaw. 41Egoh di egtulù kenagda, neumanan pa sa kedoo etaw egpigtuu diyà kenagdi. 42Guwaen da diyà sa bayi, “Beken danà sa inikagi ko sa pesuwan ké migpigtuu, dodoo danà ké polo migdineg diyà kenagdi owoy netiigan ké ma tuu kagdi sa eg-aluk sa langun etaw denu sa salà da.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Anak Sa Ulu-ulu

43Na, egoh di neelut sa duwa agdaw, miglegkang Hésus i diyà Samaliya owoy lumagbas mangay Galiliya dò. 44Iya sa tapay inikagi i Hésus, guwaen di, “Sumalà dé sa tegesugkow i Nemula, eg-ekedan sa medoo duma di amuk diyà sa tigtu menuwa di.” 45Dodoo egoh i Hésus migtebow Galiliya dò, egkeanggan polo sa medoo etaw tegeGaliliya owoy eg-adatan da ma kagdi i enù ka hinaa da sa langun binaelan di dutu Hélusalém dò egoh da miglenged sa Pista Sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay i Nemula.

⁴⁶Agulé, egpelikù dema Hésus i diyà sa menuwa Kana diyà uwang Galiliya. Iya sa menuwa kenà di migbael sa panduan diyà wayeg nebaluy wain. Na, diyà sa menuwa Kapelenaum, duen sa ulu-ulu sa tegetabang diyà sa sulutan, owoy duen sa anak di maama eglinadu. ⁴⁷Egoh di migdineg sa ketebow i Hésus diyà Galiliya kedu Hudiya dò, mig-angay diyà si Hésus, owoy egpegeni anì mangay Kapelenaum dò anì bulungan di sa anak di enù ka buyu dé egkematay. ⁴⁸Dodoo guwaen i Hésus diyà sa ulu-ulu, “Amuk endà duen sa mehaa yu egkegaipan etaw ataw ka panduan egbaelan ku, endà migtuu yu diyà kenak.”

⁴⁹Agulé guwaen sa ulu-ulu, “O Datù, unut ka kenak anì endà mematay sa anak ku.”

⁵⁰Guwaen i Hésus diyà kenagdi, “Likù ka dé enù ka nelikuan dé sa anak ko.”

Hê, migpigttuu sa ulu-ulu sa inikagi i Hésus owoy mig-ipanaw ma dé. ⁵¹Egoh di eg-ipanaw pelà eglükù, nesiesiegung da sa duma egsugùsuguen di diyà dalan, owoy guwaen da diyà kenagdi, “Nelikuan dé sa anak ko.”

⁵²Agulé mig-igsà diyà kenagda, “Nengan di ya nelikuan sa anak ku?”

Guwaen da egsagbì, “Egoh alas sebaen egoh neagdaw, nekedan dé sa keedup di.”

⁵³Agulé, netulengan sa ulu-ulu iya sa tigtu ulas egoh i Hésus mig-ikagi nelikuan dé sa anak di. Huenan di, egpigttuu da dé diyà si Hésus sa ulu-ulu owoy sa langun malayan di.

⁵⁴Na, iya sa keduwa panduan binaelan i Hésus. Binaelan di iya wé diyà uwang Galiliya egoh di migpelikù kedu diyà uwang Hudiya.

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Maama Diyà Menuwa Héluasalém

5 ¹Agulé, duen dema sa pista etaw Hudiya, huenan di mig-angay Hésus i eglenged pista dutu Héluasalém dò. ²Na, duen sa linaw diyà Héluasalém medapag diyà sa bengawan kutà di kepengadan da Bengawan sa Kebilibili. Pinengadanan da linaw Bétsata diyà sa hagda kagi Hibelu owoy duen ma lima kemalig diyà sa kilidan di. ³Na, duen medoo etaw eglinadu eg-ugpà diyà sa medoo kemalig dahiya. Duen langap, duen pikat, owoy duen egtodel. [Eg-angat-angatan da sa egoh sa wayeg lumanglilis, ⁴enù ka duen gaa sa egsugù-suguen i Nemula egpetuntun diyà sa linaw anì lumanglilis sa wayeg. Hê, melikuan sa etaw muna nekedalem diyà wayeg, sumalà dé sa linadu di.] ⁵Na, duen sa maama dahiya eglinadu, telu pulù owoy walu gepalay dé sa lugay di eglinadu. ⁶Hinaa i Hésus kagdi eghibat

dahiya, owoy netiigan di tigtu nelugay dé eglinadu. Agulé eg-igsà Hésus i, guwaen di, “O Akay, meiyap ka pa amuk melikuan ka?”

⁷Egsagbi sa eglinadu, guwaen di, “O Datù, amuk eglanglilis sa wayeg, endà duen sa duma ku dahini dumalem kenak diyà sa wayeg. Dumalem a hedem, dodoo nehunawan a polo sa sebaen ma etaw egdalem diyà wayeg.”

⁸Agulé guwaen i Hésus, “Enaw ka dé. Dilin ko sa ikam ko, owoy bigkat ka ma dé.”

⁹Hê, nepetow dé nelikuan sa maama. Dinilin di sa ikam di, owoy nekebigkat ma dé. Na, Sapetu agdaw keetud da sa egoh di nelikuan. ¹⁰Huenan di, egbulitan sa medoo kaunutan Hudiyu sa maama nelikuan, guwaen da, “Migtipay ka dé sa uledin ta denu sa agdaw keetud, enù ka galebek iya wé keuwit ko ikam.”

¹¹Dodoo guwaen sa maama egsagbi, “Sa etaw migbulung kenak, igsugù di igpedilin sa ikam ku owoy pineipanaw di aken.”

¹²Eg-igsaan da, guwaen da, “Ngadan di etaw sa migsugù keniko egpedilin sa ikam ko owoy egpeipanaw keniko?”

¹³Dodoo sa maama nelikuan, endà netiigan di duu ngadan di etaw sa migbulung kenagdi, enù ka medoo temù sa etaw egkesetipon dahiya owoy

nekelawek Hésus i diyà sa medoo etaw. ¹⁴Agulé, hinaa i Hésus kagdi diyà sa Dalesan i Nemula, owoy guwaen di, “Taa ko, hih. Nelikuan ka dé. Na, sabuh ka dé egbael salà anì endà dé mekeuma sa tigtu medaet diyà keniko.”

¹⁵Agulé, mig-ipanaw sa etaw nelikuan owoy mig-angay egtulon diyà sa medoo kaunutan Hudiyu si Hésus sa migbulung kenagdi. ¹⁶Huenan di, edung egoh iya, egpelihayen da Hésus i, enù ka egbulitan da danà di migbulung sa etaw diyà Sapetu agdaw keetud da.

¹⁷Dodoo migsagbi Hésus i, guwaen di diyà kenagda, “Sa Emà ku Nemula, endà umetud di eggalebek apiya di pa Sapetu. Huenan di, takà a ma eggalebek.”

¹⁸Egoh da migdineg iya wé inikagi di, dakel temù sa kekelukuy da mimatay kenagdi. Egseolomoy da, guwaen da, “Beken iya daa sa tinipay di sa agdaw keetud ta, dodoo migtipay ma doo diyà si Nemula enù ka guwaen di si Nemula sa hagdi Emà. Amuk hediya, egtepengen di Nemula i.”

Ini Sa Tegudon Denu Sa Egkegaga Sa Anak I Nemula

¹⁹Agulé, eg-ikagi Hésus i diyà sa medoo kaunutan Hudiyu, guwaen di, “Tuu ini i eg-ikagiye ku diyà keniyu.

Aken sa Anak i Nemula, huenan di endà duen sa egbaelan ku amuk naken daa penemdem. Iya daa sa egbaelan ku sa hinaa ku egbaelan i Emà. Sumalà dé sa egbaelan di, iya ma sa egbaelan ku. ²⁰Tigtu eghiduwan i Emà Nemula aken i Anak di, huenan di igpehaa di diyà kenak sa langun egbaelan di. Owoy ipebael di ma diyà kenak sa medoo panduan uman pa dakel diyà siini binaelan ku anì tigtu yu megaip langun. ²¹Eg-enawen i Emà sa medoo etaw nematay owoy begayan di kagda lalù. Hediya ma sa egbaelan ku enù ka mebegayan ku ma lalù sa langun etaw eghemilien ku. ²²Beken si Emà sa tumulon sa ketebowon sa langun etaw amuk mematay da, dodoo binegayan di aken egkegaga anì tumulon a sa ketebowon sa langun etaw, ²³enù ka ungayà di oloen a etaw, iling sa keolò da kenagdi. Sumalà dé sa etaw endà eg-olò di kenak, endà ma oloen di duu si Emà sa migpeangay kenak.

²⁴“Tuu ini i eg-ikagiye ku diyà keniyu. Sa etaw egpangunut diyà sa kagi ku owoy epgigtuu ma diyà si Emà sa migpeangay kenak, iya sa etaw mekesakem sa lalù endà meelut di. Endà mepigtamayan di, enù ka lagà endà dé mematay di enù ka duen dé sa lalù di taman melugay. ²⁵Tuu ini i eg-ikagiye ku diyà keniyu.

Lagà nematay sa medoo etaw danà sa salà da. Dodoo edung ini egoh di, sumalà dé sa etaw dumineg sa kagi ku owoy epgigtuu diyà kenak, aken i Anak i Nemula, iya sa etaw mebegayan lalù taman melugay. ²⁶Danà i Emà sa egpelalù etaw taman melugay, binegayan di ma aken egkegaga anì mekepelalù a etaw taman melugay. ²⁷Owoy binegayan di ma aken egkegaga anì tumulon a sa ketebowon sa medoo etaw amuk mematay da, enù ka aken sa Kakay Langun. ²⁸Yoko egkegaip duu siini eg-ikagiye ku. Meuma pa kani sa agdaw egoh sa langun etaw nematay dumineg sa keumow ku kenagda, ²⁹owoy umenaw da langun. Meenaw sa medoo etaw migbael mepion anì melalù da taman melugay. Dodoo sa medoo etaw migbael salà, umenaw da anì mepigtamayan da uman taman melugay.”

Si Hésus Sa Pineangay I Nemula

³⁰Guwaen i Hésus ma, “Endà duen sa egbaelan ku amuk naken daa egkegaga, dodoo eg-unutan ku polo sa uyot i Emà Nemula. Huenan di, meketulon a sa ketebowon sa langun etaw amuk mematay da, owoy tigtu metudà sa ketulon ku danà i Nemula migtulù kenak. Endà eg-unutan ku duu sa naken uyot daa, dodoo iya polo sa unutan

ku sa uyot sa migpeangay kenak diyà tanà.

31“Amuk aken daa sa tumulon keniyu denu kenak, endà metuuwan yu kéen diyà sa eg-ikagiye ku. 32Dodoo duen doo sa sebaen ma egtulon denu sa egbaelan ku, owoy netiigan ku anan tuu sa kagi di denu kenak. 33Na, si Huwan Tegebautis sa pineangayan yu sa medoo etaw anì eg-igsà da denu kenak, kagdi ma sa migtulon sa tuu tegudon denu kenak. 34Dodoo mebaluy amuk endà duen etaw diyà tanà daa egtulon denu kenak. Dodoo igpetulengtuleng ku keniyu sa tegudon i Huwan denu kenak anì migtuu yu anì mealukan yu. 35Na, lagà sa palitaan dakel legdaw Huwan i. Nelugaylugay yu neanggan danà yu nelegdawan sa legdaw di, enù ka netuuwan yu diyà sa tuu tegudon di. 36Dodoo miglowon pa sa ketulon i Nemula denu kenak diyà sa ketulon i Huwan denu kenak, enù ka sa medoo panduan binaelan ku igpebael i Emà diyà kenak, iya sa tandà di aken sa pineangay i Nemula. 37Kagdi ma sa egpetiig denu kenak, dodoo endà egdinegen yu duu sa kagi di owoy endà ma eghauwen yu duu sa palas di. 38Owoy endà ma igtagù yu duu sa kagi di diyà sa pedu yu, enù ka endà egpigtuu yu diyà kenak apiya di pa aken sa pineangay di. 39Na, kiyu i etaw Hudiyu,

takà yu eg-inau sa kagi i Nemula igpesulat, enù ka guwaen yu dō melalù yu taman melugay danà sa keinau yu. Apiya di pa tinulon iya wé kagi i Nemula sa denu kenak, tapay yu doo endà egpigtuu diyà kenak. 40Ungayà ku hedem mangunut yu diyà kenak anì kumelalù yu taman melugay, dodoo eg-eked yu polo.”

41Guwaen i Hésus, “Na, beken iya sa ungayà ku egpeoldòlò a diyà etaw, 42enù ka netiigan ku doo kiyu owoy netiigan ku ma endà duen sa kehidu yu si Nemula diyà sa pedu yu. 43Apiya di pa pineangay i Emà aken anì tumulù a keniyu denu kenagdi, eg-eked yu doo egpigtuu diyà kenak. Dodoo netiigan ku amuk tumulù sa liyu etaw endà pineangay i Nemula, iya polo sa egpigtuuwen yu. 44Na, ini sa pesuwan di endà egpigtuu yu diyà kenak, enù ka egkeiyapan yu sa kepeoldòlò yu diyà sa duma yu, dodoo endà meiyap yu sa keolò sa tigtu Nemula keniyu. 45Yoko egpenemdem duu aken sa tumipu keniyu diyà si Nemula. Dodoo si Mosis polo sa tumipu keniyu amuk meuma siedò agdaw, enù ka apiya di pa egpigtuu yu sa igtulù i Mosis anì melalù yu hedem, endà doo tigtu yu egpigtuu. Huenan di, mepigtamayan i Nemula kiyu.

46Amuk tigtu tuu daa sa kepigtuu yu diyà si Mosis, mekepigtuu yu ma diyà kenak enù ka igsulat di sa denu kenak. 47Dodoo amuk endà pigtuuwen yu duu sa kagi igsulat di egoh anay, endà ma pigtuuwen yu duu sa kagi ku.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migpekaen Sa Lima Ngibu Etaw

(*Matéyo 14:13–21; Malkos 6:30–44; Lukas 9:10–17*)

6 1Na sebaen agdaw, migkatin Hésus i tanà dutu sa Lanaw Galiliya, kepengadan da ma Lanaw Tibiliyas. 2Medoo temù sa etaw mig-unut kenagdi danà da mighaa sa medoo panduan binaelan di egoh di migbulung sa medoo etaw eglinadu. 3Agulé, egtekedeg Hésus i owoy sa medoo pasek di diyà sa mepokò getan, owoy migpenuu da dahiya. 4Na egoh iya, buyu dé neuma sa pasad sa Pista Sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay i Nemula. 5Agulé, egoh i Hésus mighaa sa medoo etaw egtekedeg eg-angay diyà kenagdi, eg-igsà diyà si Pilipi, guwaen di, “Kenà ta i kumuwa sa kaenen ipekaen ta diyà siini medoo etaw?” 6Na, iya sa igsà

di anè tepengan di sa kepigtuu i Pilipi, dodoo tapay dé netiigan di sa baelan di.

7Migsagbì Pilipi i, guwaen di, “Apiya di pa sa nekuwa etaw eggalebek taman walu gebulan,^d tapay doo endà mekegaga di iya wé ibeli ta kaenen. Apiya tigtukéykeéyen sa kepekaen ta kenagda, tapay doo kulang enù ka medoo da temù.”

8Agulé, eg-ikagi sa sebaen ma salu i Hésus, si Andelis hadi i Simon Pidelu, guwaen di, 9“Duen sa batà maama dini mig-uwit sa legà di duwa sedà nelegà owoy lima getibulu tukéy epan. Dodoo tigtu endà mekegaga iya wé, enù ka medoo temù sa etaw egkesetipon.”

10Agulé guwaen i Hésus diyà kenagda, “Pepenuu yu sa medoo etaw.”

Na, melabel sa keluwenluwen dahiya, huanan di migpenuu sa langun etaw. Duen kéen lima ngibu maama dahiya, liyu sa bayi owoy batà. 11Agulé, kinuwa i Hésus sa epan owoy migsimbà egpesalamat diyà si Nemula danà siedò kaenen igbegay i Nemula. Agulé igpetukidtukid

^d 6:7 Egoh iya amuk eg-ulenal sa etaw, sapilak sa sukay di amuk segeagdaw eggalebek.

Inuwit di sa duwa sedà owoy lima getibulu tukéy epan. (Huwan 6:9)

di igpebegay diyà sa medoo etaw migpenuu dahiya. Hediya ma sa binaelan di diyà sa duwa sedà nelegà. Hê, nebesug da langun. ¹²Egoh da nebesug dé langun, guwaen i Hésus diyà sa medoo salu di, “Tipoh yu dé sa kaenen nesamà anì endà melemet di.”

¹³Na, egoh da migtipoh sa kaenen nesamà, duen sepulù owoy duwa pa geselok nepenù sa epan nesamà endà neimet da duu egkaen diyà sa lima getibulu epan. ¹⁴Egoh sa medoo etaw mighaa siini panduan binaelan i Hésus, guwaen da, “Tigtu tuu kagdi sa tegesugkow i Nemula pineangay di diyà tanà.”^e

¹⁵Dodoo netiigan i Hésus sa ungayà da sabaan da kagdi anì tegelen da pedatù diyà kenagda. Huenan di, miglegkang dahiya owoy migtekedeg uman diyà sa getan anì eglebù, enù ka beken iya sa hagdi ungayà.

**Ini Sa Egoh I Hésus Migbigkat
Diyà Sa Kappa Wayeg**

(Matéyo 14:22–33; Malkos 6:45–52)

¹⁶Na, egoh di mahapun dé, eglungel sa medoo salu i Hésus eg-angay da lanaw dò.

¹⁷Mig-edà da kumpit anì mangay da Kapelenaum dò tanà dutu sa lanaw. Hê inut di sigep dé, dodoo endà pa egtebow Hésus i, huenan di eg-ipanaw da dé. ¹⁸Hê, migkeleges polo sa kelamag owoy tigtu dakel ma dé sa lambeg. ¹⁹Na, egoh da mig-owong lima kakilumitelu kéen kedu diyà sa mantadan, neteliwadaan da dé diyà lanaw. Agulé, hinaa da Hésus i egbigkat diyà kappa't wayeg eg-angay diyà kenagda. Hê, tigtu da nelimedangan. ²⁰Dodoo guwaen i Hésus, “Yoko egkelimedangan na. Aken doo ini i.”

²¹Agulé, egkeanggan da dé owoy pineedà da Hésus i diyà

^e 6:14 Basa ko Dutilonomiyu 18:15,18.

kumpit. Hê, egoh di mig-edà, petow da dé nekedunggù diyà Kapelenaum sa eg-angayan da.

**Ini Sa Egoh Sa Medoo Etaw
Eglagbet Si Hésus**

22Na, egoh di sumimag, dahiya pelà diyà mantadan sa medoo etaw sinalidan sa medoo salu i Hésus egoh da mig-edà kumpit. Nettiigan da endà eg-unut Hésus i eg-edà kumpit, enù ka hinaa da sebaen daa sa kumpit inedaan sa salu di egoh neagdaw. 23Endà hinaa da Hésus i dahiya, dodoo duen duma kumpit kedu Tibiliyas dò migdunggù medapag diyà sa tanà kenà da migkaen sa epan egoh i Datù migpesalamat diyà si Nemula danà siedò epan. 24Agulé, egoh da neketiig endà dé dahiya Hésus i owoy sa medoo salu di, eg-edà da ma kumpit sa medoo etaw eg-angay Kapelenaum dò enù ka lagbeten da Hésus i.

**Ini Sa Tegudon I Hésus Denu Sa
Kaenen Migpetuntun Kedu
Langit Dò**

25Agulé, egoh sa medoo etaw migtebow Kapelenaum dò, hinaa da Hésus i owoy guwaen da diyà kenagdi, “O Mistelu, nengan ko ya mig-angay dini?”

26Migsagbì Hésus i, guwaen di, “Tuu ini i eg-ikagiyen ku

diyà keniyu. Endà netuuwan a keniyu enù ka sa kelagbet yu kenak beken danà yu egpeketiig sa selepangan sa panduan ku. Dodoo eglagbeten yu daa aken danà yu nebesug sa kaenen binaelan ku panduan egoh neagdaw. 27Yoko egpedeles duu sa kaenen diyà tanà daa enù ka meledak kani. Dodoo pedeles yu polo sa kaenen egpelalù etaw taman melugay. Iya sa kaenen ibegay ku diyà keniyu, aken i Kakay Langun, enù ka tinandaan i Emà Nemula aken sa pineangay di.”

28Agulé, guwaen da diyà si Hésus, “Ngadan sa ukit baelan ké anì petuuwen ké sa uyot i Nemula?”

29Migsagbì Hésus i, guwaen di, “Iya sa uyot i Nemula diyà keniyu, pigtuu yu diyà sa maama pineangay di diyà tanà.”

30Eg-igsà da dema, guwaen da, “Ngadan sa panduan mebaelan ko ipehaa ko diyà kenami anì migtuu ké diyà keniko? Ngadan sa niko egbaelan? 31Egoh anay egoh sa medoo tupù ta mig-ukit diyà sa melabel tanà mediyù dalesan, kinaen da sa kaenen mana binaelan i Nemula, enù ka duen sa kagi i Nemula igpesulat, ‘Igbegay di diyà kenagda sa kaenen kedu langit dò.’ ”^f

^f 6:31 Basa ko Éksodo 16:4.

32Agulé guwaen i Hésus, “Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Beken si Mosis sa migbegay kaenen kedu langit dò, dodoo sa Emà ku polo sa egbegay keniyu sa tigtu kaenen kedu langit dò. 33Iya sa tigtu kaenen ibegay i Nemula sa kaenen egpetuntun kedu diyà langit sa egpelalù langun etaw diyà tanà.”

34Agulé guwaen da, “O Datù, begayi ko kami takà siini kaenen.”

35Guwaen i Hésus, “Aken sa kaenen egpelalù etaw. Endà dé meketues sa etaw eg-angay egسالig diyà kenak owoy endà dé lumupahan sa etaw egpigtuu diyà kenak. 36Dodoo tinulonon ku kiyu giina, guwaen ku, ‘Apiya di pa eghauwen yu dé aken, tapay yu doo endà egpigtuu.’ 37Na, sa langun etaw igbegay i Emà diyà kenak, mangay da migtuu diyà kenak, owoy endà ma ekekan ku duu sa etaw eg-angay diyà kenak. 38Iya maen di ya migpetuntun a kedu diyà langit anì umunut a sa ungayà sa migpeangay kenak. Beken naken daa ungayà sa eg-unutan ku. 39Ini sa ungayà sa migpeangay kenak, endà duen sebaen etaw lengaan ku diyà sa langun etaw igbegay di diyà kenak, owoy enawen ku kagda langun amuk meuma sa

sabuhanan agdaw. 40Ini sa ungayà sa Emà ku, mebegayan da lalù taman melugay sa langun etaw egpeketiig kenak owoy egpigtuu ma diyà kenak, aken i Anak i Nemula, owoy enawen ku ma kagda amuk meuma sa sabuhanan agdaw.”

41Na, nelangget sa pedu sa medoo Hudiyu owoy egسالbolowen da Hésus i danà sa kagi di guwaen di, “Aken sa kaenen migpetuntun kedu langit dò.” 42Egseolomoy da, guwaen da, “Siini maama si Hésus anak i Hosé. Kinilala ta sa emà di owoy sa inay di. Enù kebaluy sa inikagi di migpetuntun gaa kedu langit dò?”

43Agulé migsagbì Hésus i, guwaen di, “Yoko egkelangget ta egسالbolow denu kenak. 44Endà duen etaw mekeunut diyà kenak amuk beken si Emà migpeangay kenak sa atung umagak kenagdi, owoy iya sa etaw enawen ku amuk meuma sa sabuhanan agdaw. 45Iya sa igsulat sa tegesugkow i Nemula egoh anay, guwaen di, ‘Metulù sa langun etaw danà i Nemula.’” Na, taa yu, hih. Uman sebaen etaw duminegdineg diyà si Emà owoy meketiig ma sa igtulù di, iya sa etaw mekeunut diyà kenak. 46Dodoo yoko egpenemdem duu duen etaw

nekehaa si Emà, enù ka endà duen etaw mighaa kenagdi liyu daa aken i kedu diyà si Nemula. 47Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Sumalà dé sa etaw epgigtuu diyà kenak, dumuen lalù di endà meelut di. 48Aken sa kaenen mekepelalù etaw. 49Apiya di pa kinaen sa tupù ta sa kaenen mana egoh anay egoh da mig-ukit diyà sa melabel tanà mediyù dalesan, nematay da doo. 50Dodoo siini kaenen migpetuntun kedu langit dò, sumalà dé sa etaw kumaen iya wé, endà dé mekesugsug sa suguy di. 51Aken sa kaenen melalù migpetuntun kedu langit dò. Amuk kumaen sa etaw siini kaenen, endà dé meelut sa lalù di. Iya sa kaenen ibegay ku anì kumelalù sa langun etaw diyà tanà, sa ekud ku.”

52Na, egoh da migdineg iya wé inikagi di, egsesigbolowoy da temù sa medoo Hudiyu, guwaen da, “Enù kebaluy siini maama ibegay di sa ekud di ipekaen di kenita?”

53Dodoo guwaen i Hésus diyà kenagda, “Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Amuk endà kumaen yu sa ekud ku owoy amuk endà uminem yu sa depanug ku, endà dumuen sa lalù diyà keniyu. Aken sa Kakay Langun, 54owoy sumalà dé sa etaw egkaen sa ekud ku owoy eg-inem sa depanug ku, iya sa mebegayan lalù endà meelut di owoy enawen ku kagdi diyà sa

sabuhanan agdaw. 55Iya maen di ya enù ka sa ekud ku sa tigtu kaenen, owoy sa depanug ku sa tigtu eg-inemen. 56Amuk egkaen sa etaw sa ekud ku owoy eg-inem sa depanug ku, iya sa etaw eg-ugpà diyà kenak owoy diyà a ma kenagdi. 57Tigtu melalù si Emà sa migpeangay kenak diyà tanà, owoy melalù a ma danà di. Diya ma sa etaw egkaen kenak, melalù da ma danà ku. 58Aken sa tigtu kaenen migpetuntun kedu langit dò. Beken lagà di sa kaenen igbegay i Nemula kinaen sa tupù ta egoh anay, enù ka apiya di pa kinaen da iya wé, nematay da doo. Dodoo sa etaw kumaen siini kaenen, endà dé meelut sa lalù di.”

59Na, iya sa inikagi i Hésus egoh di egtulù diyà sa simbaan Hudiyu diyà menuwa Kapelenaum.

Ini Sa Egoh Sa Medoo Etaw Migsalid Diyà Si Hésus

60Na, egoh sa medoo pasek di egdineg iya wé inikagi i Hésus, guwaen da, “Melikut iya wé inikagi di. Endà meketiig ki dumineg iya wé.”

61Apiya endà tinulonon di etaw, tapay doo netiigan i Hésus egkebogo sa pedu da danà sa igtulù di. Agulé guwaen di diyà kenagda, “Enù di ya, egkealang pa sa kepigtuu yu danà siini inikagi ku? 62Enù di ya, amuk hauwen yu aken i

Kakay Langun mebatun dutu siedò tapay kenà ku, ketiigan yu pa sa inikagi ku ataw ka endà?
63Taa yu, hih. Iya daa sa egpelalù etaw sa Suguy i Nemula. Endà duen egkegaga sa ekud ku diyà sa lalù etaw. Dodoo, sa inikagi ku diyà keniyu, iya sa kagi sa Suguy i Nemula owoy sa mekepelalù etaw. **64**Dodoo duen duma etaw diyà keniyu endà doo migtuu da.”

Na, iya sa inikagi i Hésus enù ka tapay dé netiigan di sa medoo etaw endà egpigtuu owoy netiigan di ma sa tumampil diyà sa kuntelà di. **65**Agulé guwaen i Hésus, “Iya maen di ya tinulonon ku kiyu endà duen etaw mekeunut diyà kenak amuk beken si Emà sa pepigtuu kenagda.”

66Na, danà iya wé inikagi i Hésus, miglikù sa medoo pasek di owoy endà dé eg-unut-unut da diyà kenagdi. **67**Huenan di, guwaen i Hésus diyà sa sepulù owoy duwa tigtu pasek di, “Enù di ya kiyu i, lumikù yu ma?”

68Migsagbì Simon Pidelu i, guwaen di, “O Datù, amuk tumangkà ké diyà keniko, ngadan di etaw polo sa angayan ké petulù? Kuna daa sa kenà ké egdineg sa medoo kagi egpelalù etaw taman melugay.

69Egpigtuu ké dé diyà keniko, owoy netiigan ké ma kuna sa Maama Metiengaw pineangay i Nemula.”

70Agulé guwaen i Hésus, “Apiya di pa aken sa mighemilì keniyu sepulù yu owoy duwa salu ku, duen doo sebaen etaw i Satanas diyà keniyu.” **71**Na, iya sa etaw inikagi di si Hudas anak i Simon Iskaliyot. Apiya di pa kagdi sa sebaen maama diyà sa sepulù owoy duwa salu i Hésus, tumampil doo diyà sa medoo kuntelà i Hésus.

Ini Sa Egoh I Hésus Miglenged Pista Diyà Hélusalém

7 **1**Agulé, egtukiden i Hésus sa medoo menuwa diyà uwang Galiliya. Meked mangay uwang Hudiya dò, enù ka duen medoo kaunutan Hudiyu egkelukuyan da eg-imatay. **2**Na, buyu dé neuma sa pasad sa pista etaw Hudiyu kepengadan da Pista Lawì. **3**Agulé, eg-ikagi sa medoo hadi i Hésus diyà kenagdi, guwaen da, “Mepion amuk lumegkang ka dini owoy lumenged ka sa pista dutu Hudiya dò anì hauwen sa medoo pasek ko sa medoo panduan egbaelan ko. **4**Enù ka amuk ungayà sa etaw lumalag, endà mebaluy di ilidung di sa medoo panduan egbaelan di. Na, amuk duen panduan mebaelan ko, mepion amuk ipehaa ko diyà sa langun etaw diyà tanà.” **5**Na, iya sa inikagi da enù ka apiya di pa hadi i Hésus kagda, endà doo egpigtuu da diyà kenagdi.

6Agulé guwaen i Hésus diyà kenagda, “Endà pa egkeuma sa pasad ku mangay dutu. Dodoo kiyu, mepion doo sa keipanaw yu sumalà dé sa agdaw di. 7Endà duen sa maen yu egkelepuhan sa medoo etaw egkuntelà diyà si Nemula, dodoo aken polo sa egkelepuhan da danà ku takà egtulon diyà kenagda sa medaet egbaelan da. 8Huna yu dé angay pista dò. Endà pa mangay a dutu enù ka endà pa egkeuma sa pasad ku mangay dutu.” 9Na, egoh i Hésus neubus eg-ikagi iya wé, eg-ugpà daa diyà Galiliya.

10Na, egoh sa medoo hadi di mig-angay da dé eglenged sa pista diyà Héulusalém, eg-angay ma Hésus i dutu, dodoo linidung di sa keipanaw di enù ka ungayà di endà duen etaw meketiig. 11Na, eglagbeten sa medoo kaunutan Hudiyu Hésus i diyà sa pista diyà Héulusalém. Egseigsaay da, guwaen da, “Kenà di kée ini egoh?”

12Medoo temù sa etaw eglenged sa pista, owoy egsesigbolowoy da denu si Hésus. Duen duma etaw, guwaen da, “Mepion etaw kagdi ya.” Owoy duen ma etaw, guwaen da, “Endà, enù ka eg-akalan di sa medoo etaw danà sa ketulù di.” 13Dodoo egsebadàbadaay da daa eg-ikagi denu kenagdi, enù ka egkelimedangan da sa medoo

kaunutan Hudiyu egbulit kenagda.

14Na, egoh di egketeliwadaan sa pista, mig-angay Hésus i diyà sa Dalesan i Nemula owoy eg-edung egtulù diyà sa medoo etaw nesetipon dahiya. 15Egoh di egtulù, tigtu negaip sa medoo kaunutan Hudiyu, owoy guwaen da, “Keduwan di ya sa hagdi melabel penemdem, enù ka endà migpetulù di diyà sa medoo ulu-ulu simbaan?”

16Egsagbian i Hésus kagda, guwaen di, “Beken naken penemdem daa ini i igtulù ku, dodoo danà polo i Nemula migpeangay kenak. 17Sumalà dé sa etaw mangunut diyà sa uyot i Nemula, iya sa etaw meketiig sa keduwan sa itulù ku, iling ka kedu si Nemula ataw ka naken penemdem daa. 18Enù ka amuk duen etaw egtulù sa hagdi penemdem daa, iya daa sa ungayà di egpeoldòlò diyà etaw. Dodoo amuk egtulù sa etaw anì meoldò Nemula i sa migpeangay kenagdi, kesaligan polo sa langun igtulù di enù ka endà egbutbut di. 19Apiya di pa igsugkow i Mosis sa uledin i Nemula diyà keniya egoh anay, endà doo duen etaw diyà keniya egpangunut diyà sa uledin di. Maen di ya egkelukuyan yu aken eg-imatay?”

20Hê, egsagbì sa medoo etaw, guwaen da,

“Egkelenglang ka dé danà ko linahuk busaw. Endà duen etaw egpenemdem eg-imatay keniko.”

21Agulé guwaen i Hésus, “Egoh dini duen sebaen panduan binaelan ku, dodoo negaip yu langun enù ka agdaw keetud egoh iya. 22Dodoo kiyu, eggalebek yu ma diyà sa agdaw keetud enù ka apiya di pa agdaw keetud, egpekelaing yu doo ipat sa anak yu maama anì mekepangunut yu sa uledin igsugkow i Mosis denu sa kepekelaing ipat. Na, beken kedu si Mosis daa siini adat kepekelaing ipat, enù ka iya sa adat sa medoo tupù ta egoh anay egoh i Mosis endà pa duen. 23Na, amuk egpekelaingen yu sa ipat da diyà sa agdaw keetud anì endà tipayen yu duu sa uledin igsugkow i Mosis, maen di ya egbulitan yu aken danà ku migbulung sa langun lawa etaw diyà sa agdaw keetud? 24Yoko egsigbolow duu sa egbaelan etaw danà sa eghauwen yu daa, dodoo penemdem yu polo sa egbaelan di anì metiigan yu sa ketuu di.”

Ini Sa Egoh Da Egseolomoy Denu Si Hésus Amuk Kagdi Sa Sinugù I Nemula

25Na, duen duma etaw tegeHélusalém egseolomen da sa denu si Hésus, guwaen da, “Enù di ya, kagdi kéen sa etaw

eglagbeten sa medoo kaunutan ta anì imatayan da? 26Taa yu, hih. Takà egtulù diyà sa kenà etaw egkesetipon, dodoo endà duen etaw eghawid kenagdi. Enù di ya, netiigan sa medoo kaunutan ta kéé kagdi si Kelistu sa Tigtu Datù sinugù i Nemula? 27Dodoo beken kagdi kéen iya wé enù ka amuk tumbow sa Tigtu Datù peangayen i Nemula, endà duen etaw meketiig sa keduwan di. Dodoo siini etaw, netiigan ta doo langun sa keduwan di.”

28Egoh i Hésus egtulù diyà sa Dalesan i Nemula, pinetaled di sa kagi di, guwaen di, “Guwaen yu dò egketiigan yu aken owoy sa keduwan ku, dodoo endà metiigan yu duu. Endà mig-angay a dini danà sa naken ungayà daa, dodoo pineangay a polo dini. Kesaligan sa migpeangay kenak, dodoo kiyu, endà metiigan yu duu kagdi ya. 29Dodoo egketiigan ku doo enù ka kagdi sa keduwan ku owoy kagdi ma sa migpeangay kenak.”

30Hê, egoh di mig-ikagi iya wé, duen etaw egkelukuy egsigkem kenagdi, dodoo endà pa egkesabaan da duu enù ka endà pa neuma sa agdaw hinemilì i Nemula egoh di mesigkem. 31Dodoo duen dé medoo etaw epgigtuu diyà kenagdi, owoy guwaen da, “Kagdi doo sa Tigtu Datù sinugù i Nemula, enù ka endà duen

etaw mekelowon diyà siini etaw egbael panduan.”

Ini Sa Egoh Sa Medoo Ulu-ulu Migpeangay Etaw Anì Sigmemen Da Hésus I

32Na, dinineg sa medoo Palasiyu sa medoo etaw egseolomoy denu si Hésus. Agulé, neseunut sa pedu da owoy sa medoo ulu-ulu tegesimbà, owoy sinugù da sa medoo tegebantay Dalesan i Nemula anì sigkemen da Hésus i. 33Agulé guwaen i Hésus diyà sa medoo etaw nesetipon, “Endà dé iseg a melugay mugpà diyà keniyu, enù ka lumikù a diyà sa migpeangay kenak. 34Apiya di pa lagbeten yu aken, endà hauwen yu duu, enù ka endà ma mekeangay yu diyà sa kenà ku mekeugpà.”

35Egoh sa medoo kaunutan Hudiyu migdineg iya wé, egseigsaay da, guwaen da, “Ngadan sa angayan di endà hauwen ta duu gaa? Enù di ya, mangay kée dutu siedò kenà medoo etaw Hudiyu eg-ugpà diyà sa menuwa etaw beken Hudiyu anì tuluen di ma sa medoo etaw beken Hudiyu? 36Ngadan sa selepangan sa inikagi di endà hauwen ta duu gaa apiya di pa lagbeten ta? Maen di ya guwaen di endà

mekeangay ki gaa diyà sa kenà di mekeugpà?”

37Na, iya sa tigtu mapulù agdaw diyà sa pista da sa sabuhanan agdaw di. Egoh iya, migtigdeg Hésus i owoy pinetaled di sa kagi di, guwaen di, “Amuk eglupahan yu, angay yu diyà kenak anì peinemen ku kiyu. 38Enù ka iya sa kagi i Nemula igpesulat, guwaen di, ‘Amuk duen etaw epgigtuu diyà kenak, egbuwalbuwal diyà sa pedu di sa wayeg epgelalù kenagdi taman melugay.’ ”

39Na, iya sa selepangan sa wayeg epgelalù etaw inikagi i Hésus sa Metiengaw Suguy i Nemula sakemen sa langun etaw epgigtuu diyà kenagdi. Dodoo egoh i Hésus mig-ikagi iya wé, endà pa egkesakem da duu sa Suguy i Nemula enù ka endà pa nebatun Hésus i dutu langit dò.

Ini Sa Egoh Di Egkeduwa Sa Penemdem Sa Medoo Etaw Denu Si Hésus

40Na, egoh da migdineg iya wé inikagi i Hésus, duen etaw eg-ikagi, guwaen da, “Kagdi sa tigtu Tegesugkow i Nemula eg-angat-angatan ta.”^h

41Duen ma etaw eg-ikagi, guwaen da, “Kagdi si Kelistu sa Tigtu Datù sinugù i Nemula.”

^h 7:40 Basa ko Dutilonomiyu 18:15,18.

Dodoo guwaen sa liyu etaw, “Beken kagdi sa eg-angat-angatan ta, enù ka endà mebaluy di etaw tegeGaliliya sa Tigtu Datù sinugù i Nemula. 42Enù ka duen sa kagi i Nemula igpesulat, guwaen di, Tugod i Datù Dabid sa Tigtu Datù sinugù i Nemula, owoy lumesut dutu Bétlihém dò enù ka iya sa tapay menuwa i Dabid egoh anay.”ⁱ

43Na, nesetigesa sa penemdem sa medoo etaw denu si Hésus. 44Duen ma etaw ungayà da sigkemen da hedem, dodoo endà egkesabaan da duu.

Ini Sa Egoh Sa Medoo Ulu-ulu Etaw Hudiyu Endà Egpigtuu

45Na, egoh sa medoo tegebantay Dalesan i Nemula migpelikù da diyà sa etaw migsugù kenagda, eg-igsaan sa medoo Palasiyu owoy sa medoo ulu-ulu tegesimbà kagda, guwaen da, “Kenà di dé? Maen di ya endà inuwit yu duu?”

46Migsagbì sa medoo tegebantay, guwaen da, “Enù ka endà duen sa liyu etaw egtegudon iling sa hagdi ketegudon.”

47Agulé guwaen sa medoo Palasiyu diyà kenagda, “Enù di ya, neakalan yu ma dé danà di? 48Dodoo kami, endà neakalan ké diyà kenagdi, enù ka endà

duen sa kaunutan etaw Hudiyu egpigtuu diyà kenagdi. Owoy endà ma duen sa дума ké etaw Palasiyu egpigtuu diyà kenagdi. 49Dodoo siini medoo liyu etaw, endà netiigan da duu sa kagi i Nemula igsugkow i Mosis egoh anay. Huenan di, pigtamayan i Nemula kagda taman melugay.”

50Dahiya ma Nikodimu i, enù ka kagdi ma sa etaw Palasiyu, owoy iya sa mig-angay eg-igsà diyà si Hésus egoh anay. Eg-ikagi Nikodimu i diyà sa medoo дума di Palasiyu, guwaen di, 51“Endà mebaluy di diyà sa uledin ta igsugkow i Mosis amuk pigtamayan sa etaw amuk endà pa neigsaan ta duu denu sa binaelan di anì metiigan ta sa salà di.”

52Dodoo egsagbian sa medoo дума di, guwaen da, “Kuna ma kéen sa etaw tegeGaliliya lagà kagdi. Maen di ya egkeiyap ka tumabang kenagdi? Inauwi ko polo sa kagi i Nemula igpesulat anì metiigan ko tigtu endà duen sebaen tegesugkow i Nemula tumbow kedu Galiliya dò.”

Ini Denu Sa Bayi Migbigà

53Agulé, miglikù sa uman sebaen etaw diyà sa hagdi dalesan.

8 1[Dodoo eg-angay Hésus i diyà Getan Olibu. 2Egoh di sumimag, migpelikù Hésus i

ⁱ 7:42 Basa ko Mikiyas 5:2.

mig-angay diyà sa Dalesan i Nemula. Agulé, egoh sa langun etaw nesetipon diyà kenagdi, migpenuu owoy eg-edung egtulù kenagda. ³Egoh di telibubu egtulù, migtebow sa medoo Palasiyu owoy sa medoo tegetulù uledin igsugkow i Mosis. Eg-uwiten da diyà si Hésus sa bayi hinaa etaw migbigà. Pinetigdeg da kagdi teliwadà sa medoo etaw, ⁴owoy guwaen da diyà si Hésus, “O Mistelu, hinaa etaw siini bayi egoh di migbigà giina. ⁵Duen sa uledin igsugkow i Mosis egoh anay, guwaen di, ‘Buungen batu sa etaw egbigà anì mematay.’ Na, ngadan sa niko penemdem denu kenagdi?”

⁶Na, eg-igsaan da Hésus i enù ka ungayà da begayan da kagdi salà amuk tipayen di sa uledin igsugkow i Mosis. Dodoo egkudung Hésus i owoy igsulat di sa ketudù di diyà tanà. ⁷Dodoo takaan da kagdi eg-igsà. Agulé, egpetudà dema egpenuu Hésus i owoy guwaen di diyà kenagda, “Sumalà dé sa etaw diyà keniyu endà duen salà di, mepion amuk kagdi sa muna muung batu.” ⁸Hê, egkudung dema Hésus i owoy igsulat dema diyà tanà.

⁹Egoh sa medoo Palasiyu owoy sa medoo tegetulù migdineg sa sagbi i Hésus, egkeseinut-inut da langun eglikù, dodoo iya muna miglikù sa medoo lukes. Hê,

iya daen sa nesamà si Hésus owoy sa bayi egtigdeg dahiya. ¹⁰Agulé, egpetudà dema egpenuu Hésus i owoy guwaen di diyà sa bayi, “O Okon, kenà sa medoo etaw migtipu keniko? Duen pa etaw egbegay salà diyà keniko?”

¹¹Egsagbi sa bayi, “O Datù, endà dé duen di.”

Agulé guwaen i Hésus, “Endà ma megay a salà diyà keniko. Likù ka dé, owoy yaka dé eg-uman na egbael salà.”]

Ini Sa Tegudon Egoh I Hésus Migpelagà Legdaw

¹²Na, egtulù dema Hésus i diyà sa medoo etaw nesetipon, guwaen di, “Aken sa legdaw egsehang diyà sa pedu sa langun etaw diyà tanà. Amuk eg-unut sa etaw diyà kenak, endà duen deleman diyà sa pedu di, enù ka melegdawan polo danà sa legdaw egpelalù etaw taman melugay.”

¹³Egoh sa medoo Palasiyu migdineg sa inikagi di, guwaen da, “Kuna mendaa sa migtulon denu keniko diyà kenami. Huenan di, endà egketuuwan ké diyà sa inikagi ko.”

¹⁴Migsagbi Hésus i, guwaen di, “Apiya di pa aken daa sa migtulon diyà keniyu denu kenak, tuu doo sa inikagi ku, enù ka netiigan ku sa keduwan ku owoy sa angayan ku ma. Dodoo kiyu, endà netiigan yu duu sa keduwan ku ataw ka sa

angayan ku. **15**Amuk sumigbolow yu diyà etaw, danà sa niyu daa penemdem sa kesigbolow yu. Dodoo aken, beken iya sa pesuwan ku mig-angay diyà tanà anì sumigbolow a diyà etaw.

16Dodoo amuk sumigbolow a, tigtu tuu sa kesigbolow ku enù ka beken danà sa naken daa penemdem, dodoo duwa ké si Emà migpeangay kenak sa sumigbolow. **17**Na, duen uledin igsugkow i Mosis eg-unutan yu, guwaen di, 'Amuk neseunut sa kagi sa duwa etaw, tuu doo sa kagi da.' **18**Huenan di, tigtu tuu sa kagi ku, enù ka egtulonen ku sa denu kenak diyà keniyu, owoy si Emà sa migpeangay kenak, kagdi ma sa egtulon sa denu kenak."

19Agulé, eg-igsaan sa medoo Palasiyu, guwaen da, "Kenà emà ko ya atu?"

Egsagbi Hésus i, guwaen di, "Endà egketiigan yu duu aken, huenan di endà ma egketiigan yu duu sa Emà ku. Amuk metiigan yu aken, metiigan yu ma doo sa Emà ku." **20**Na, iya sa kagi i Hésus egoh di egtulù kenagda diyà sa Dalesan i Nemula diyà sa bilik kenà sa taguan pilak ibegay etaw diyà si Nemula. Dodoo endà duen etaw mekesigkem kenagdi, enù ka endà pa neuma sa pasad hinemilì i Nemula egoh da mekesigkem kenagdi.

Ini Sa Kagi I Hésus Denu Sa Etaw Endà Egpigtuu

21Agulé, eg-ikagi dema Hésus i diyà kenagda, guwaen di, "Buyu a dé sumalid diyà keniyu. Apiya di pa lagbeten yu aken, mematay yu doo danà sa medoo salà yu, owoy endà ma mekeuma yu diyà sa angayan ku."

22Huenan di, egseigsaay sa medoo kaunutan Hudiyu, guwaen da, "Ngadan sa selepangan sa inikagi di endà mekeuma ki gaa diyà sa angayan di? Enù di ya, petoyò kéen?"

23Agulé guwaen i Hésus, "Kiyu sa etaw eg-ugpà diyà tanà daa, owoy iya daa sa niyu penemdem sa medoo eghauwen yu diyà tanà. Dodoo aken, kedu a langit polo, huenan di egtulonen ku sa langun eghauwen ma diyà langit. **24**Iya maen di inikagi ku mematay yu danà sa medoo salà yu, enù ka endà mekepeuloy sa salà yu amuk endà pigtuuwen yu duu sa langun tinulon ku denu kenak."

25Agulé eg-igsà da, guwaen da, "Ngadan ko ya etaw kuna ya?"

Egsagbi Hésus i, guwaen di, "Aken sa tinulon ku diyà keniyu edung sa egoh ku anay egtulù. **26**Duen pa sa medoo ikagiyan ku denu keniyu anì metiigan yu medaet sa egbaelan yu. Dodoo,

iya daa sa itulù ku diyà sa langun etaw diyà tanà sa medoo dinineg ku diyà sa migpeangay kenak, enù ka anan tuu sa kagi di.”

27Dodoo tapay doo endà egketiigan da duu iya sa inikagi i Hésus si Nemula sa Emà di.

28Huenan di, eg-ikagi dema Hésus i diyà kenagda, guwaen di, “Amuk meuma sa egoh yu tumutuk kenak diyà sa kayu ibugsud, aken i Kakay Langun, metiigan yu doo tuu sa langun tinulon ku denu kenak. Owoy metiigan yu ma doo endà duen sa sebaen egbaelan ku danà sa naken daa penemdem, dodoo iya daa sa eg-ikagiyen ku, sa igtulù sa Emà ku diyà kenak. 29Takà ké egkeseunut sa migpeangay kenak. Endà salidan di aken, enù ka takà a egbael sa uyot di.”

30Egoh da migdineg iya wé inikagi di, medoo dé sa etaw migpigtuu diyà kenagdi.

Ini Sa Tegudon I Hésus Denu Sa Etaw Nelaun

31Agulé, eg-ikagi Hésus i diyà sa medoo Hudiyu egpigtuu diyà kenagdi, guwaen di, “Amuk takà yu mangunut diyà sa itulù ku, tigtu egpepasek yu diyà kenak. 32Amuk hediya, metiigan yu sa tuu tegudon, owoy mekelaun yu ma dé danà sa tuu tegudon.”

33Egsagbì da, guwaen da, “Kami sa tugod i Ablaham owoy

endà inudipen ké etaw kami i. Maen di ya iya sa inikagi ko mekelaun ké dé?”

34Agulé guwaen i Hésus, “Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Sa etaw egbael salà, iya sa etaw neudipen danà sa salà di enù ka endà nekegaga di egbael mepion. 35Amuk udipen, endà eg-ugpà di diyà sa dalesan sa épê di taman melugay, enù ka mebaluy mehemagawan. Dodoo sa anak etaw, endà mehemagawan di duu, enù ka mebaluy takà mugpà diyà sa kenà emà di. 36Huenan di, amuk aken sa egpelaun keniyu kedu diyà salà yu, aken i Anak i Nemula, tigtu tuu nekelaun yu dé. 37Netiigan ku kiyu sa tugod i Ablaham, dodoo tigesà polo sa niyu pedu diyà sa hagdi, enù ka ungayà yu mimatay kenak danà yu endà egpigtuu diyà sa itulù ku. 38Iya sa itulù ku sa igpehaa sa Emà ku diyà kenak. Dodoo kiyu, iya polo sa egbaelan yu sa tinulon sa emà yu keniyu.”

39Egsagbian da, guwaen da, “Si Ablaham sa lagà emà ké enù ka kami sa tugod di.”

Dodoo guwaen i Hésus eg-ikagi, “Amuk tigtu tugod i Ablaham kiyu i, ilingan yu doo sa mepion binaelan di egoh anay. 40Dodoo apiya di pa tinulù ku kiyu sa tuu tegudon igpetiig i Nemula diyà kenak, egkelukuyan yu polo aken eg-imatay. Beken hediya sa binaelan i Ablaham. 41Dodoo

eg-ilingan yu polo sa binaelan sa emà yu.”

Agulé, egbulit da eggsagbì, guwaen da, “Beken ké anak tanà, kami i. Sebaen daa sa Emà ké si Nemula, owoy kami sa tigtu anak di.”

⁴²Guwaen i Hésus diyà kenagda, “Beken si Nemula sa Emà yu, enù ka amuk tuu si Nemula sa Emà yu, hiduwan yu doo aken, enù ka si Nemula sa keduwan ku egoh ku mig-angay dini. Beken danà sa naken egkegaga daa sa keangay ku dini, enù ka si Nemula polo sa migpeangay kenak dini. ⁴³Ini sa pesuwan di endà metiigan yu duu sa inikagi ku enù ka meked yu duminég sa tegudon ku. ⁴⁴Si Satanas polo sa lagà emà yu, huenan di meiyap yu ma umunut sa medaet ungayà di. Edung egoh tanà binaelan taman ini egoh di, tegeimatay Satanas i, owoy endà ma eg-unutan di duu sa tuu tegudon enù ka endà duen sa tuu diyà kenagdi. Anan butbut sa langun eg-ikagiyen di enù ka hagdi adat iya wé. Kagdi sa tegebutbut owoy kagdi ma sa keduwan sa langun butbut. ⁴⁵Dodoo anan tuu sa eg-ikagiyen ku diyà keniyu, huenan di endà migtuu yu diyà kenak. ⁴⁶Endà duen etaw diyà keniyu mekeikagi amuk duen salà ku, enù ka endà duen di. Apiya di pa tuu sa egtulonen ku, endà doo migtuu yu diyà

kenak. ⁴⁷Amuk anak i Nemula sa etaw, migtuu doo diyà sa kagi i Nemula. Dodoo kiyu, endà egpigtuu yu diyà sa kagi di enù ka beken anak di kiyu ya.”

Ini Sa Egoh I Hésus Inekedan Sa Medoo Etaw Hudiyu

⁴⁸Na, egoh sa medoo kaunutan Hudiyu migdineg iya wé inikagi i Hésus, guwaen da diyà kenagdi, “Tuu kéen sa inikagi ké kuna sa etaw tegeSamaliya egkelepuh kenami i etaw Hudiyu. Egkelengleng ka dé danà ko linahuk busaw.”

⁴⁹Egsagbì Hésus i, guwaen di, “Endà linahuk a busaw. Eg-oloen ku daa Nemula i Emà ku. Gasama iya, egpeumàumaan yu polo aken. ⁵⁰Beken iya sa ungayà ku egpeoldòd a diyà etaw. Dodoo si Nemula, iya sa ungayà di meold a etaw, owoy ipetiig di tuu sa kagi ku. ⁵¹Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Amuk egpigtuu sa etaw diyà sa itulù ku, endà dé mematay di taman melugay.”

⁵²Eg-ikagi sa medoo kaunutan Hudiyu, guwaen da, “Na, netiigan ké dé tigtu ka linahuk busaw. Enù ka si Ablaham owoy sa medoo tegesugkow i Nemula egoh anay, anan da nematay. Dodoo kuna, iya sa kagi ko amuk egpigtuu sa etaw diyà sa igtulù ko, endà dé mematay di. ⁵³Enù di ya, eglowon ka pa diyà sa

tupù ta si Ablaham? Enù ka si Ablaham owoy sa medoo tegesugkow i Nemula egoh anay, anan da doo nematay. Ngadan ko ya etaw kuna ya?”

⁵⁴Egsagbì Hésus i, guwaen di, “Amuk egpedakelen ku aken, endà duen ulan di iya wé. Dodoo iya polo sa egpedakel kenak si Nemula Emà ku. Guwaen yu dò kagdi sa Nemula egsaligan yu, ⁵⁵dodoo endà egketiigan yu duu kagdi i. Dodoo aken polo sa neketiig kenagdi. Upama, amuk guwaen ku endà netiigan ku duu kagdi, mekeiling a keniyu egbutbut. Dodoo netiigan ku doo kagdi ya owoy eg-unut a ma sa kagi di. ⁵⁶Na, sa tupù yu si Ablaham, ungayà di humaa sa agdaw egoh ku mangay diyà tanà. Hê, hinaa di dé, huenan di tigtu neanggan egoh di mighaa.”

⁵⁷Agulé, eg-ikagi sa medoo kaunutan Hudiyu, guwaen da, “Endà pa nekeuma ka lima pulù gepalay. Gasama iya guwaen ko hinaa ko si Ablaham sa tupù ta.”

⁵⁸Agulé guwaen i Hésus, “Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Egoh i Ablaham endà pa duen di diyà tanà, tapay a dé duen.” ⁵⁹Egoh da migdineg iya wé inikagi i Hésus, eghudut da batu buungen da enù ka imatayan da hedem. Dodoo, eglidung Hésus i owoy eglau kedu diyà sa Dalesan i Nemula.

Ini Sa Egoh I Hésus Migbulung Sa Maama Langap

9 ¹Na, egoh i Hésus eg-ipanaw, hinaa di sa maama langap inuwit di miglesut sa kinelangap di. ²Agulé, eg-igsà sa medoo salu i Hésus, guwaen da, “O Mistelu, maen di ya inuwit di miglesut sa kinelangap di? Ngadan tayu di etaw sa nesalà, kagdi ataw ka sa emà di owoy sa inay di?”

³Migsagbì Hésus i, guwaen di, “Beken danà sa hagdi salà sa kinelangap di, owoy beken ma danà sa salà sa lukes di. Dodoo nelangap polo anì mehà sa tunung i Nemula diyà kenagdi. ⁴Amuk agdaw pelawà, egbaelan ta doo sa galebek igsugù sa migpeangay kenak, enù ka endà dé duen etaw mekegalebek amuk sigep. ⁵Egoh ku eg-ugpà pelawà diyà tanà, aken sa legdaw egsenang diyà sa langun etaw enù ka itulù ku kenagda sa tuu tegudon.”

⁶Agulé, egoh i Hésus mig-ikagi iya wé, eg-ileb diyà tanà owoy kinuwa di sa tanà pinelê di ileb. Hê igdulét di diyà mata sa langap, ⁷owoy guwaen di, “Angay ka diepug wayeg dò kepengadan Wayeg Siloyi.” Na, iya sa selepangan sa kagi Siloyi, sa Pineangay. Agulé, mig-angay sa langap egdiepug dutu. Hê egoh di eglìkù, mig-ilag dé.

⁸Na, negaip sa medoo duma di owoy sa medoo etaw mighaa

kenagdi migpegeni pilak egoh anay. Egseigsaay da, guwaen da, “Enù di ya, kagdi sa maama migpenuu owoy takà migpegeni pilak ataw ka beken?”

⁹Duen etaw egsagbi, guwaen da, “Tuu, kagdi doo sa takà migpegeni.”

Dodoo duen ma etaw, guwaen da, “Beken kagdi iya wé. Nesetepeng daa sa palas da.”

Dodoo guwaen sa maama, “Tuu, aken sa langap takà migpegeni pilak.”

¹⁰Agulé, eg-igsà sa medoo etaw diyà kenagdi, guwaen da, “Amuk kuna sa langap, maen di ya mig-ilag ka dé?”

¹¹Guwaen di egsagbi, “Duen etaw pinengadanan da si Hésus mig-ileb diyà tanà migbael libutà igdulét di diyà sa mata ku, owoy pineangay di aken dutu wayeg Siloyi dò anì egdiepug a. Huenan di, mig-angay a dutu. Hê, egoh ku ubus egdiepug, mig-ilag a dé.”

¹²Eg-igsà da dema, guwaen da, “Kenà sa maama ini egoh di?”

Egsagbi, guwaen di, “Endà netiigan ku duu sa inangayan di.”

**Ini Sa Egoh Sa Medoo
Palasiyu Mig-igsà Sa Maama
Nelikuan Langap**

¹³Agulé, inuwit da sa maama nelikuan langap diyà sa medoo Palasiyu. ¹⁴Na, iya sa agdaw

egoh i Hésus migbael libutà igbulung di mata sa langap sa agdaw keetud etaw Hudiyu.

¹⁵Iya maen di ya inigsaan ma sa medoo Palasiyu sa ukit kepeilag di dema. Agulé, guwaen sa maama diyà kenagda, “Igdulét i Hésus sa libutà diyà sa mata ku. Agulé, mig-angay a egdiepug wayeg dò. Hê, mig-ilag a dé.”

¹⁶Agulé, duen duma Palasiyu eg-ikagi, guwaen da, “Siini etaw migbulung, beken kagdi sa pineangay i Nemula enù ka tinipay di sa uledin ta denu sa agdaw keetud.”

Dodoo duen ma liyu etaw eg-ikagi, guwaen da, “Amuk kagdi sa etaw tegebael salà, endà mekebael di panduan iling sa binaelan di.” Hê, egsesigbolowoy da denu sa binaelan i Hésus.

¹⁷Agulé, eg-igsà da dema diyà sa maama, guwaen da, “Ngadan sa niko penemdem denu kenagdi, enù ka guwaen ko eg-ilag ka dé danà di migbulung keniko?”

Egsagbi sa maama, guwaen di, “Kagdi sa tegesugkow i Nemula.”

¹⁸Na, endà epgigtuu sa medoo kaunutan Hudiyu sa egoh di langap egoh anay owoy mig-ilag dé. Huenan di, igpeangay da sa emà di owoy sa inay di ¹⁹owoy eg-igsaan da kagda, guwaen da, “Enù di ya, ini sa anak yu ataw ka beken? Tuu ataw ka endà inuwit di

miglesut sa kinelangap di?
Amuk hediya, maen di ya atu
mig-ilag dé?”

20Migsagbì sa emà di owoy
sa inay di, guwaen da,
“Netiigan ké kagdi sa anak ké,
owoy netiigan ké ma inuwit di
miglesut sa kinelangap di.
21Dodoo endà netiigan ké duu
sa pesuwan di mig-ilag dé. Endà
ma netiigan ké duu sa etaw
migbulung kenagdi. Dodoo
mepion amuk kagdi polo sa
igsaan yu, enù ka mipedu dé
owoy mekesagbì ma denu sa
kineilag di.” 22Na, iya sa sagbì
sa emà di owoy sa inay di enù
ka nelimedangan da sa medoo
ulu-ulu etaw Hudiyu, enù ka
tapay dé nesesebaen sa
penemdem da pigtamayan da sa
etaw amuk guwaen di si Hésus
sa Tigtu Datù pineangay i
Nemula. Iya sa kepigtamay da
endà dé peludepen da duu diyà
sa simbaan da. 23Iya maen di ya
mig-ikagi sa emà di owoy sa
inay di, guwaen da, “Mipedu
dé. Mepion amuk kagdi polo sa
igsaan yu.”

24Agulé, inumow sa medoo
ulu-ulu dema sa maama
nelikuan langap. Guwaen da
diyà kenagdi, “Pengibet ka diyà
si Nemula amuk tuu sa tulonen
ko diyà kenami. Enù ka netiigan
ké dé endà tuu di sa kagi ko
egoh giina denu sa maama
migpeilag keniko, enù ka
netiigan ké kagdi sa tegebael
salà.”

25Guwaen sa maama, “Endà
egketiigan ku duu amuk tuu
kagdi sa etaw tegebael salà
ataw ka endà. Ini daa sa
netiigan ku, egoh anay
nelangap a, dodoo ini egoh
eg-ilag a dé.”

26Agulé, eg-igsaan da dema,
guwaen da, “Ngadan sa
binaelan di diyà keniko? Enù di
ya sa ukit kebulung di sa mata
ko?”

27Migsagbì sa maama,
guwaen di, “Tinulon ku dé iya
wé diyà keniyu egoh giina,
dodoo endà dinineg yu duu
kéen. Maen di ya egkeiyapan yu
egdineg dema? Enù di ya,
ungayà yu pepasek yu diyà
kagdi?”

28Egoh da migdineg iya wé,
egbulit da owoy egpeumà-
umaan da, guwaen da, “Kuna sa
hagdi pasek, dodoo kami polo
sa pasek i Mosis sa tegesugkow i
Nemula egoh anay. 29Enù ka
netiigan ké doo si Nemula sa
mig-ikagi diyà si Mosis egoh
anay. Dodoo iya wé etaw, endà
netiigan ké duu sa hagdi
keduwan.”

30Agulé egsagbì sa maama,
guwaen di, “Ay, tigtu a negaip
keniyu. Enù ka endà netiigan yu
duu sa keduwan siini etaw
apiya di pa kagdi sa migpeilag
sa mata ku. 31Netiigan ta doo
endà dinegen i Nemula duu sa
kesimbà sa etaw tegebael salà.
Dodoo iya polo sa egdinegen di
sa etaw eg-adat kenagdi owoy

eg-unut diyà sa uyot di.

32Edung egoh tanà binaelan taman ini egoh di, endà duen etaw netiigan ta mekegaga mulung sa langap amuk inuwit di miglesut sa kinelangap di.

33Amuk beken kedu si Nemula siini etaw migbulung kenak, endà megaga di duu egbael panduan iling ini i binaelan di.”

34Guwaen da egsagbì, “Edung egoh ko miglesut taman ini egoh, kuna polo sa etaw tegebael salà. Huenan di, endà mekebaluy ka tumulù kenami.” Hê, hinemagawan da kagdi i kedu diyà sa Dalesan i Nemula.

Ini Sa Kagi I Hésus Denu Sa Etaw Lagà Langap

35Na, egoh i Hésus migdineg denu sa kehemaga da sa maama nelikuan kedu diyà sa Dalesan i Nemula, inangay di kagdi eglagbet. Egoh di mighaa kenagdi, eg-igsà Hésus i, guwaen di, “Enù di ya, migtuu ka pa diyà sa Kakay Langun?”

36Agulé guwaen sa maama, “O Datù, ngadan di etaw sa Kakay Langun? Tuloni ko aken, hih, anì migtuu a diyà kenagdi.”

37Guwaen i Hésus diyà kenagdi, “Hinaa ko dé egoh giina, owoy kagdi ma sa eg-ikagi diyà keniko ini egoh di.”

38Agulé guwaen sa maama, “O Datù, epgituu a dé diyà keniko.” Hê, egligkued diyà sa

taengan i Hésus enù ka egdatuen di.

39Agulé guwaen i Hésus, “Ini sa pesuwan di mig-angay a diyà tanà anì mehàa sa egbaelan sa langun etaw. Na, sa etaw lagà langap enù ka endà netiigan di duu sa tuu tegudon, iya sa etaw egtabangan ku anì umilag. Dodoo sa etaw guwaen da dò meilag da, iya polo sa etaw melangap enù ka endà epgituu da.”

40Duen ma etaw Palasiyu medapag diyà si Hésus. Egoh da migdineg iya wé, eg-igsà da, guwaen da, “Enù di ya kami i, langap ké ma?”

41Agulé guwaen i Hésus egsagbì, “Amuk langap yu danà yu endà neketiig sa tuu tegudon, endà duen sa salà yu. Dodoo guwaen yu dò eg-ilag yu owoy netiigan yu ma sa uyot i Nemula, huenan di tapay doo duen salà yu enù ka endà eg-unut yu diyà sa hagdi uyot.”

Ini Sa Peligad I Hésus Denu Sa Tegeipat Kebilibili

10 1Na, egtulon Hésus i peligad denu sa medoo etaw di owoy sa eg-ipat kenagda. Guwaen di, “Tuu ini i eg-ikagiyan ku diyà keniyu. Amuk duen etaw egludep diyà sa lugenan kebibibili, dodoo endà eg-ukit di diyà sa bengawan enù ka egtipay sa lesed lugenan, iya sa etaw tegepenakaw owoy tegelampas.

2Dodoo iya polo sa etaw tegeipat kebilibili sa etaw eg-ukit diyà bengawan. 3Amuk tumbow diyà lugenan, eg-ukaan sa tegebantay bengawan kagdi i. Agulé eg-umowen di sa ngadan sa hagdi kebilibili, owoy eg-unutan da ma kagdi mangay liyu dò enù ka nelayaman da sa kagi di eg-umow. 4Egoh di migpelaun sa medoo kebilibili di, eghunawan di kagda owoy egsetugdug da diyà kenagdi enù ka egkelayaman da sa kagi di. 5Dodoo endà eg-unutan da duu sa liyu etaw. Melaguy da polo kedu diyà kenagdi, enù ka endà egkilalaen da duu sa kagi di.”

6Na, iya sa peligad tinulon i Hésus diyà kenagda, dodoo endà netiigan da duu sa selepangan di.

7Huenan di, egselepangen i Hésus sa peligad di diyà kenagda, guwaen di, “Tuu ini i eg-ikagiyaen ku diyà keniya.

Aken lagà sa bengawan ukitan sa medoo kebilibili mangay diyà sa lugenan. 8Iya lagà sa tegepenakaw owoy tegelampas sa medoo liyu etaw mig-angay egtulù egoh ku endà pa migtebow. Dodoo sa medoo etaw ku lagà kebilibili ku, endà egpigtuu da diyà kenagda. 9Na, aken lagà sa bengawan ukitan etaw mangay diyà si Nemula. Sumalà dé sa etaw umukit diyà kenak, iya sa mealukan ku. Kagda lagà sa kebilibili ku takà egdalem diyà sa lugenan owoy lumiyu ma anì tumabtab.

10Dodoo sa tegepenakaw, iya daa sa pesuwan di eg-angay diyà sa lugenan anì menakaw owoy mimatay owoy pedaetan di sa kebilibili. Dodoo aken, mig-angay a diyà tanà anì melalù yu taman melugay owoy tigtu megulub ma sa lalù yu.

11“Aken sa tigtu mepion tegeipat kebilibili. Amuk sa mepion tegeipat kebilibili, maen

Guwaen i Hésus, “Aken sa tigtu mepion tegeipat kebilibili.” (Huan 10:11)

dé amuk meimatayan anì mealukan sa kebilibili. ¹²Dodoo amuk sa etaw egsukayan daa, beken kagdi sa tigtu tegeipat kebilibili enù ka beken hagdi sa kebilibili. Amuk eghauwen di sa mebalaw tinggalung eglohot kebilibili, epgsqluyan di sa medoo kebilibili. Hê, egbangaen sa tinggalung sa kebilibili owoy nesepalak da langun.

¹³Epgsqluy sa etaw egsukayan enù ka beken kagdi sa épê kebilibili owoy endà ma eghiduwan di duu sa kebilibili eg-ipaten di. ^{14,15}Dodoo aken sa tigtu mepion tegeipat kebilibili. Netiigan ku sa Emà ku owoy netiigan di ma aken. Hediya ma sa medoo etaw ku, enù ka netiigan ku kagda owoy netiigan da ma aken. Huenan di, mepion diyà kenak amuk meimatayan a anì mealukan ku kagda. ¹⁶Duen ma sa medoo liyu etaw lagà sa kebilibili ku, dodoo endà diyà da siini lugenan. Kuwaen ku ma kagda owoy dinegen da ma sa kagi ku anì munut da ma diyà kenak. Huenan di, mebaluy mesesebaen sa umpungan da langun owoy sebaen ma daa sa eg-ipat kenagda.

¹⁷“Na, tigtu eghiduwan i Emà ku aken enù ka mepion diyà kenak amuk meimatayan a anì mealukan ku sa medoo etaw ku, dodoo meenaw a mendaa. ¹⁸Endà tegelen a etaw mimatay, dodoo danà sa naken uyot

mebaluy meimatayan a. Megaga ku lumengà sa hagtay ku anì mematay a owoy megaga ku dema kumuwa sa hagtay ku, enù ka iya sa igsugù i Emà ku diyà kenak.”

¹⁹Na, egoh sa medoo etaw Hudiyu migdineg sa inikagi i Hésus, egsesigbolowoy da enù ka endà nesesebaen sa penemdem da. ²⁰Duen etaw diyà kenagda eg-ikagi, guwaen da, “Egkelengleng danà di linahuk busaw. Yoko egdineg-dineg ga diyà kagdi.”

²¹Dodoo duen ma liyu etaw eg-ikagi, guwaen da, “Amuk linahuk busaw kagdi i, endà mekebaluy di tumulù iling iya wé, enù ka tigtu mepion sa ketulù di. Amuk linahuk busaw, endà megaga di duu peilag sa mata sa langap.”

Ini Sa Egeh I Hésus Inekedan Etaw Hudiyu

²²Na, neuma dé sa pasad sa pista etaw Hudiyu egoh da mineketuleng sa kinepeluman sa Dalesan i Nemula diyà Hélusalém egoh anay.

²³Megenaw sa tanà egoh iya, owoy eg-ipanawpanaw Hésus i diyà sa luglug Dalesan i Nemula kepengadan da Luglug i Salomon. ²⁴Agulé, egkesetipon sa medoo kaunutan Hudiyu diyà si Hésus, owoy eg-ikagi da, guwaen da, “Nelugay dé endà tigtu netiigan ké duu kuna. Tuloni ko kami amuk tuu kuna

si Kelistu sa Tigtu Datù sinugù i Nemula, ataw ka beken.”

25Egsagbì Hésus i, guwaen di, “Tinulon ku dé iya wé diyà keniyu, dodoo endà egpigtuu yu diyà kenak. Binaelan ku sa medoo panduan danà sa egkegaga igbegay i Emà diyà kenak, owoy iya sa tandà di aken sa sinugù di. 26Dodoo kiyu, tapay yu doo endà egpigtuu enù ka beken kiyu sa kebilibili ku. 27Egdinegen sa medoo kebilibili ku sa kagi ku owoy netiigan ku kagda owoy eg-unut-unut da ma diyà kenak. 28Begayan ku kagda sa lalù endà meelut di anì endà dé mepigtamayan da. Endà ma dé duen etaw mekelampas kenagda diyà kenak. 29Na, si Emà sa migbegay kenagda diyà kenak anì ipaten ku kagda. Nekelowon sa hagdi egkegaga diyà sa langun, huenan di endà duen sa mekelampas kenagda diyà kenagdi. 30Enù ka nesesebaen ké daa si Emà.”

31Egoh sa medoo Hudiyu migdineg iya wé inikagi i Hésus, eghudut da dema batu buungen da enù ka imatayan da hedem. 32Dodoo guwaen i Hésus diyà kenagda, “Igpehaa ku dé sa medoo mepion panduan igpebael i Emà ku diyà kenak. Tayu sa binaelan ku

pesuwan di egbuungen yu aken batu?”

33Egsagbì da, guwaen da, “Beken danà sa medoo panduan binaelan ko sa pesuwan di buungen ké kuna batu, dodoo danà ko daa migsumbung si Nemula. Apiya di pa etaw ka daa diyà tanà, guwaen ko dò nesetepeng yu si Nemula.”

34Agulé guwaen i Hésus, “Netiigan yu doo iya sa kagi i Nemula igpesulat diyà sa libelu yu, guwaen di, ‘Kiyu doo sa lagà nemula.’” 35Na, netiigan ta endà mehalì di sa kagi i Nemula igpesulat enù ka anan tuu taman melugay. Huenan di, amuk nemula sa iningadanan di sa medoo etaw sinugù di egoh anay, 36maen di ya guwaen yu migsumbung a si Nemula amuk iya sa kagi ku aken sa Anak i Nemula? Na, aken sa hinemilì i Nemula owoy sa pineangay di diyà tanà. 37Upama amuk endà egbaelan ku duu sa medoo panduan igpebael i Emà diyà kenak, yoko egpigtuu ya diyà kenak. 38Dodoo amuk egbaelan ku sa ipebael di diyà kenak, apiya di pa endà egpigtuuwen yu duu aken, pigtuu yu doo sa medoo panduan egbaelan ku anì tigtu metiigan yu eg-ugpà si Emà diyà kenak owoy diyà a ma kenagdi.”

39Na, egoh da migdineg iya wé inikagi i Hésus, ungayà da sigkemen da, dodoo nekelesò diyà kenagda. 40Agulé, mig-ipanaw Hésus i kedu diyà Hélusalém, owoy migbatas sa lawa Holdan eg-angay diyà sa tapay atung kenà i Huwan migbautis etaw egoh anay. Dahiya sa kenà di mig-ugpà Hésus i. 41Duen medoo etaw mig-angay diyà kenagdi, owoy egseikagiyay da, guwaen da, “Apiya di pa endà duen panduan binaelan i Huwan egoh anay, tuu doo sa langun inikagi di denu si Hésus.” 42Hê, medoo sa etaw dutu epgigtuu dé diyà kenagdi.

Ini Sa Egoh I Lasalo Nematay

11 1Na, duen sa maama eglinadu, si Lasalo. Eg-ugpà diyà sa menuwa Bétaniya, owoy eg-ugpà ma dahiya sa tebay di si Maliya owoy si Maleta. 2Na, si Maliya sa mighudud lana mepion ngadeg diyà sa lisen i Hésus owoy hinunas di ma balut ulu di. Na, eglinadu sa kakay di maama, si Lasalo. 3Huenan di, duen etaw pineangay da i Maliya diyà si Hésus anè egtulonon da diyà kenagdi, guwaen da, “O Datù, eglinadu sa loyuk ko eghiduwan ko.”

4Agulé, egoh i Hésus migdineg iya wé, guwaen di, “Beken sa kepatay di sa ketamanan siini linadu i Lasalo.

Dodoo iya polo sa pesuwan di eglinadu anè meolò Nemula i owoy meolò ma sa Anak di danà iya wé.”

5Na, eghiduwan i Hésus Maleta i owoy sa hadi di owoy si Lasalo. 6Dodoo egoh di migdineg sa linadu i Lasalo, eg-ugpà pelà duwa agdaw diyà sa tapay kenà di. 7Agulé egoh di neuma duwa agdaw, guwaen i Hésus diyà sa medoo salu di, “Mangay ki dema dutu Hudiyu dò.”

8Dodoo guwaen sa medoo salu di, “O Mistelu, mepion amuk endà dé pelikù ka dutu, enù ka egoh dini, egpenemdemen sa medoo Hudiyu kuna eg-imatay buungen da kuna batu.”

9Egsagbì Hésus i, guwaen di, “Na, duen sepulù owoy duwa kaulas diyà uman sebaen agdaw. Amuk eg-ipanaw sa etaw amuk agdaw, endà mekebigkulek di enù ka eg-ilag doo danà sa agdaw. 10Dodoo amuk sigep sa keipanaw sa etaw, mekebigkulek doo enù ka endà duen legdaw diyà kenagdi.” 11Agulé, egoh i Hésus mig-ikagi iya wé, guwaen di dema diyà sa medoo salu di, “Neketudug sa loyuk ta, si Lasalo, dodoo angayen ku umenaw.”

12Agulé guwaen sa salu di, “O Datù, amuk neketudug, nelikuan dé, enù ka sa ketudug di sa tandà di nelikuan.”

13Na, inikagi i Hésus sa egoh i Lasalo nematay, dodoo guwaen da dò inikagi di sa ketudug di daa. 14Huenan di, sinelepang di sa inikagi di, guwaen di, “Nematay dé Lasalo i. 15Dodoo mepion polo sa pedu ku enù ka endà dahiya a egoh di nematay, enù ka kumedakel sa kepigtuu yu danà sa hauwen yu dutu. Na, mangay ki dutu kagdi dò.”

16Agulé, eg-ikagi Tomas i kepengadan da si Seping, guwaen di diyà sa medoo дума di salu i Hésus, “Na, munut ki ma kenagdi mangay dutu ani sebaen daa sa kepatay ta.”

Si Hésus Sa Egpekeenaw Etaw Owoy Sa Egpelalù Etaw

17Na, egoh i Hésus migtebow diyà Bétaniya, dinineg di epat agdaw dé Lasalo i iglebeng.

18Na, medapag sa menuwa Bétaniya diyà Hélušalém, enù ka telu kakilumitelu kéen sa kediyù di. 19Huenan di, duen medoo Hudiyu mig-angay diyà si Maleta owoy si Maliya, enù ka eg-imùimuen da kagda danà sa kakay da nematay.

20Na, egoh i Maleta migdineg medapag dé tumbow Hésus i, eg-angayen di egtelabuk, dodoo diatas pelà Maliya i. 21Egoh i Maleta migtebow diyà si Hésus, guwaen di, “O Datù, amuk dahini ka egoh i Kakay eglinadu, endà mematay di

hedem. 22Dodoo apiya di pa nematay dé ini egoh, netiigan ku doo ibegay i Nemula diyà keniko sumalà dé sa pegeniyen ko diyà kenagdi.”

23Guwaen i Hésus, “Umenaw dema sa kakay ko.”

24Guwaen i Maleta, “Netiigan ku umenaw doo amuk meuma sa keenaw sa langun etaw diyà sa sabuhanan agdaw.”

25Agulé guwaen i Hésus, “Aken sa egpekeenaw etaw, owoy aken sa egpelalù etaw. Apiya di pa nematay sa etaw egpigtuu diyà kenak, melalù doo. 26Sumalà dé sa etaw egpigtuu diyà kenak, endà dé mekesugsug sa suguy di enù ka melalù taman melugay. Enù di ya, egpigtuuwen ko pa ini i kagi ku?”

27“Hò, Datù,” guwaen i Maleta. “Egpigtuu a doo kuna sa Anak i Nemula sa Tigtu Datù eg-angat-angatan ké mangay diyà tanà kedu diyà langit.”

28Egoh i Maleta mig-ikagi iya wé, eg-angayen di sa hadi di si Maliya. Binadàbadaan di, guwaen di, “Dahini dé sa mistelu owoy igsasà di kuna.”

29Egoh i Maliya migdineg iya wé, medelamet eglegkang eg-angay diyà si Hésus, 30enù ka endà pa migdalem Hésus i diyà sa menuwa Bétaniya, dodoo eg-ugpà pelawà diyà sa kenà i Maleta migtelabuk kenagdi. 31Na, sa medoo

Hudiyu eg-imùmù si Maliya diatas sa dalesan di, hinaa da sa kelegkang di medelamet owoy sa keipanaw di. Huenan di, egsetugdug da enù ka iya sa penemdem da mangay suminegaw dutu siedò kenà lebeng.

32Na, egoh i Maliya migtebow diyà sa kenà i Hésus, egligkued diyà sa taengan di owoy guwaen di, “O Datù, amuk dahini ka egoh i Kakay eglinadu, endà mematay di hedem.”

33Egoh i Hésus eghaa si Maliya owoy sa medoo Hudiyu eg-unut kenagdi egsinegaw, nebukul temù sa pedu di owoy egkebenung sa palas di.

34Guwaen di, “Kenà i Lasalo i iglebeng?”

Agulé guwaen da, “O Datù, unut ka kenami mangay dutu anì hauwen ko.”

35Hê, egsinegaw Hésus i. 36Iya maen di ya guwaen sa medoo Hudiyu, “Haa yu, eghiduan di temù Lasalo i.”

37Dodoo egseikagiyay sa medoo liyu etaw, guwaen da, “Pineilag di sa maama langap. Maen di ya atu endà negaga di duu eghawid sa kepatay i Lasalo?”

**Ini Sa Egoh I Hésus Mig-enaw
Si Lasalo**

38Agulé nebukul dema Hésus i temù egoh di migtebow diyà sa kenà lebeng, sa takub

sinagpengan batu. 39Agulé guwaen di, “Kedani yu dé sa batu.”

Dodoo eg-ikagi Maleta i hadi sa nematay, guwaen di, “O Datù, mahù dé enù ka epat agdaw dé sa lugay di iglebeng.”

40Agulé, guwaen i Hésus diyà kenagdi, “Taa ko sa tinulon ku diyà keniko egoh giina, guwaen ku amuk migtuu ka, mehaa ko sa dakel tunung i Nemula.”

41Hê, egkedanan da sa batu igsagpeng lebeng. Agulé eglengag Hésus i owoy guwaen di, “O Emà, egpesalamat a diyà keniko enù ka dinineg ko dé aken. 42Netiigan ku takaan ko aken egdinegdineg, dodoo danà sa medoo etaw dahini, inikagi ku iya wé anì migtuu da kuna sa migpeangay kenak diyà tanà.” 43Agulé egoh di ubus egsimbà, egpetaled eg-umow, guwaen di, “O Lasalo, laun ka dé.”

44Hê, eglauun dé Lasalo i. Nebedbed ginis sa langun lawa di lapeg sa belad di owoy sa lisen di ma. Nebekut ma musala sa kilay di. Agulé, guwaen i Hésus diyà kenagda, “Lengai yu dé. Kedani yu sa ginis igbekut kenagdi.”

**Ini Sa Egoh Da Miglagbet Sa Ukit
Keimatay Da Si Hésus**

*(Matéyo 26:1-5; Malkos 14:1-2;
Lukas 22:1-2)*

45Na, sa medoo etaw Hudiyu mig-angay diyà si Maliya, egoh

da mighaa iya wé panduan binaelan i Hésus, epgigtuu da dé diyà kenagdi. ⁴⁶Dodoo duen ma medoo liyu etaw eg-angay egtulon diyà sa medoo Palasiyu denu sa binaelan i Hésus. ⁴⁷Agulé, egoh sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo Palasiyu migdineg iya wé, egkesetipon da owoy sa medoo kaunutan Hudiyu. Guwaen da, “Ngadan sa mepion mebaelan ta? Enù ka medoo sa panduan egbaelan iya wé etaw. ⁴⁸Amuk endà hawidan ta duu, melengon migtuu sa langun etaw diyà kenagdi. Amuk hediya, dinegen sa ulu-ulu ta diyà Loma duen sa sebaen ma datù dahini. Medaet iya wé enù ka peangayen da sa medoo sundalu dahini anì pedaetan da sa Dalesan i Nemula owoy sa nita menuwa ma.”

⁴⁹Na, duen sa etaw dahiya, si Kayipas, sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà egoh iya wé palay. Guwaen di diyà sa medoo duma di ulu-ulu, “Endà egpekenemdem yu. ⁵⁰Maen di ya endà egketiigan yu duu ini i? Uman pa mepion amuk sebaen daa sa etaw mematay, beken daa amuk sa langun etaw mematay. Mepion amuk kagdi daa sa meimatayan anì endà meimatayan ki langun, kita i Hudiyu.”

⁵¹Na, beken danà sa hagdi penemdem daa iya wé inikagi i Kayipas, dodoo danà di sa Tigtu

Ulu-ulu Tegesimbà egoh iya wé palay, igpetulon i Nemula diyà kenagdi sa egoh i Hésus meimatayan anì tigtuwan di sa salà sa langun etaw Hudiyu.

⁵²Beken sa Hudiyu daa sa metabangan danà sa kepatay i Hésus, dodoo meanak i Nemula sa langun etaw sumalà dé sa menuwa da anì mesesebaen da danà sa kepatay i Hésus.

⁵³Agulé edung egoh iya, takà da egseolomoy sa medoo kaunutan Hudiyu eglagbet sa ukit keimatay da si Hésus.

⁵⁴Huenan di, endà dé eg-ipanawpanaw Hésus i diyà sa kenà sa medoo etaw diyà uwang Hudiyu. Dodoo eglegkang polo eg-angay dutu menuwa Ipelaim dò diyà sa tanà eg-abay diyà sa melabel tanà mediyù dalesan. Agulé eg-ugpà dahiya lapeg sa medoo salu di.

⁵⁵Na, buyu dé neuma sa Pista Sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay i Nemula. Huenan di, egoh sa pista endà pa eg-edung, mig-angay sa medoo etaw Hélušalém dò kedu diyà sa medoo menuwa anì mangunut da sa adat Hudiyu denu sa kepelanah da diyà sa kehaa i Nemula. ⁵⁶Egoh da nesetipon diyà sa Dalesan i Nemula, eglagbeten da Hésus i owoy egseigsaay da, guwaen da, “Ngadan sa penemdem yu? Lumenged pa Hésus i sa pista, ataw ka endà?” ⁵⁷Dodoo egoh

iya, tapay dé igsasà sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo Palasiyu anì metulonon da amuk duen etaw meketiig sa kenà i Hésus anì sigkemen da.

**Ini Sa Egoh I Hésus
Hinududan Lana**

(*Matéyo 26:6–13; Malkos 14:3–9*)

12 1Na, enem agdaw pa meuma sa pasad sa Pista Sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay i Nemula, eg-angay Hésus i diyà sa menuwa Bétaniya. Iya sa menuwa i Lasalo sa inenaw i Hésus egoh di nematay. 2Na, egoh di migtebow dutu, egpistawan sa medoo loyuk di kagdi. Egbulig Maleta i eg-iluh kaenen egoh da kumaen, owoy si Lasalo sa sebaen etaw diyà kenagda egselengan egkaen diyà si Hésus. 3Na si Maliya tebay i Lasalo, inuwit di sa butul nepenù lana mepion ngadeg kepengadan da naldo. Iya sa kedakel butul di sa tengà litelus owoy tigtu milagà iya wé lana. Hê, hinudud di diyà sa lisen i Hésus, owoy iya sa ighunas di sa balut ulu di. Agulé, neseluh ngadeg di sa luwang dalesan.

4Agulé, eg-ikagi sa sebaen salu i Hésus, si Hudas Iskaliyot, sa tumampil diyà sa medoo kuntelà i Hésus. Guwaen di,

5“Ay! Nelemet iya wé lana. Mepion polo hedem amuk dagangen anì mekuwa sa medoo pilak anì itukidtukid da ibegay diyà sa medoo pubeli, enù ka mapulù sa lagà di enù ka egpekeuma sa sukay etaw eg-ulenal taman segepalay.”^k 6Na, beken danà sa kehidu di etaw pubeli sa pesuwan di mig-ikagi iya wé, dodoo danà di polo tegepenakaw enù ka takà egpenakaw sa duma pilak igsalig da diyà kenagdi enù ka kagdi sa tegeipat sa pilak da.

7Dodoo guwaen i Hésus, “Pandayà yu dé. Yoko egpemala duu enù ka tapayen di dé siini lana anì pepion sa lawa ku sa egoh ku ilebeng. 8Tapay doo duen sa etaw pubeli diyà keniyu anì mebuligan yu ma. Dodoo aken, endà dé iseg a melugay mugpà diyà keniyu.”

**Ini Sa Egoh Da Egkelukuy
Mimatay Si Lasalo**

9Na, dinineg sa medoo Hudiyu sa ketebow i Hésus dutu Bétaniya dò, huenan di mig-angay da ma dutu. Beken si Hésus daa sa egkeiyapan da eghaa, dodoo egkeiyapan da ma humaa Lasalo i sa inenaw i Hésus egoh di nematay.

10Huenan di, egseolomoy sa medoo ulu-ulu tegesimbà anì

^k 12:5 Egoh iya amuk eg-ulenal sa etaw, sapilak sa sukay di amuk segeagdaw eggalebek.

imatayan da ma Lasalo i, 11enù ka danà sa kineenaw di, migsabuh dé sa medoo Hudiyu eg-unut diyà kenagda enù ka egpigtuu da polo diyà si Hésus.

Ini Sa Egoh I Hésus Migtebow Diyà HéLusalém Owoy Dinatù Da
(*Malkos 11:1–11; Lukas 19:28–40*)

12Na, egoh di sumimag dé, dinineg sa medoo etaw eglenged pista sa egoh i Hésus eg-angay HéLusalém dò.

13Huenan di, egtelabuken da kagdi owoy mig-uwit da ma panga kayu melaweng daun, enù ka iya sa adat da egsalù sa datù. Egpetaled da ma eg-ikagi, guwaen da, “Meolò Nemula i. Meolò ma sa pineangay i Datù Nemula. Meolò ma sa Tigtu Datù ta tugod i Islaél.”

14Na, hinaa i Hésus sa nati asnu owoy egkudà dahiya. Huenan di, neketuu dé sa kagi i Nemula igpesulat egoh anay, guwaen di,

15 “O kiyu i tegeHéLusalém, yoko egkelenawan na.

Haa yu, tumbow sa Datù yu egkudà diyà sa nati asnu.”^l

16Na, egoh i Hésus egkudà eg-angay HéLusalém dò, endà pa netiigan sa medoo salu di duu neketuu dé iya wé kagi i Nemula igpesulat. Dodoo, egoh i Hésus neenaw dema owoy nebatun dutu langit dò,

netulengan da sa binaelan da diyà kenagdi owoy netiigan da ma dé neketuu sa kagi i Nemula denu kenagdi danà iya wé binaelan di.

17Na, medoo sa etaw mighaa si Hésus egoh di mig-umow si Lasalo dutu kenà lebeng dò egoh di mig-enaw kenagdi egoh di nematay. Agulé, egtulonon da sa medoo liyu etaw denu iya wé binaelan i Hésus. 18Huenan di, egtelabuken sa medoo etaw Hésus i egoh di egtebow HéLusalém dò enù ka dinineg da denu siedò panduan binaelan di. 19Dodoo egoh sa medoo Palasiyu neketiig eg-unut-unut sa medoo etaw diyà si Hésus, egseolomoy da, guwaen da, “Taa yu. Tinabanan ki dé, enù ka sa langun etaw diyà tanà eg-unut-unut da dé diyà kenagdi.”

Ini Sa Egoh Etaw Beken Hudiyu Mig-angay Eghaa Si Hésus

20Na, duen ma etaw Geligu mig-angay HéLusalém dò anì egsimbà da ma egoh da eglenged sa pista. 21Agulé, eg-angay da diyà si Pilipi, sa etaw tegeBétsaida diyà uwang Galiliya. Guwaen da diyà kenagdi, “O Akay, ungayà ké mikagi ké ma diyà si Hésus.”

22Agulé, eg-angay egtulon Pilipi i diyà si Andelis sa

^l 12:15 Basa ko Sakaliyas 9:9.

ungayà da. Agulé, duwa da mig-angay diyà si Hésus owoy tinulon da ma diyà kenagdi. **23**Egsagbì Hésus i, guwaen di diyà kenagda, “Buyu dé egkeuma sa pasad egoh i Nemula pehaa sa kedadù ku, aken i Kakay Langun. **24**Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Endà duen ulan sa benì amuk endà eghemulaen di diyà tanà. Amuk ilebeng dé diyà tanà owoy egtunas ma, kumedoo temù sa bunga di. **25**Amuk iya daa sa pedakelen etaw diyà sa pedu di sa kepekihagtay di, iya polo sa etaw mematay. Dodoo amuk endà egpedakelen di duu sa kepekihagtay di diyà tanà enù ka eg-unut-unut diyà kenak, iya polo sa etaw melalù taman melugay. **26**Amuk iya sa ungayà yu pepasek yu diyà kenak, unut-unut yu kenak anì mekeangay yu ma diyà sa angayan ku. Sumalà dé sa etaw egpangunut diyà sa igsugù ku, iya sa etaw pedakelen sa Emà ku.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon Sa Kapatay Di

27Agulé eg-ikagi Hésus i, guwaen di, “Tigtu nebukul sa pedu ku. Ngadan sa ikagiyen ku egsimbà diyà si Emà? Endà mebaluy di pegeniyen ku diyà kenagdi anì alangen di siini dakel kelikutan umukit diyà kenak, enù ka iya sa pesuwan ku mig-angay diyà tanà anì

ukitan ku sa kelikutan ku.”

28Agulé, egsimbà Hésus i, guwaen di, “O Emà, pehauwi ko sa dakel egkegaga ko diyà sa medoo etaw.”

Hê, egoh di mig-ikagi iya wé, duen sa eg-ikagi kedu langit, guwaen di, “Igepehaa ku dé sa dakel egkegaga ku danà sa medoo binaelan ko, owoy uman pa ipehaa ku.”

29Na, dinineg sa medoo etaw egtigdeg dahiya iya wé kagi, owoy guwaen da, “Kilat kéen iya wé.” Dodoo guwaen sa medoo liyu etaw, “Duen sa egsugùsuguen i Nemula mig-ikagi diyà kenagdi.”

30Dodoo guwaen i Hésus diyà kenagda, “Iya sa pesuwan i Nemula mig-ikagi anì metiigan yu dinineg di sa kagi ku. Endà ipetiig di duu iya wé diyà kenak, enù ka tapay dé netiigan ku dinineg di sa kagi ku.

31Edung ini egoh pigtamayan i Nemula sa langun etaw egkuntelà kenagdi diyà tanà, owoy tabanan di ma dé Satanas i, sa eg-unutan sa medoo etaw tegebael salà. **32**Dodoo aken, amuk itagù a diyà sa kayu igbugsud, isasà ku sa langun etaw diyà siini sinukub langit anì migtuu da diyà kenak.”

33Na, iya sa inikagi di anì metiigan da sa ukít kapatay di.

34Dodoo egsagbì sa medoo etaw, guwaen da, “Duen sa igtulù diyà kenami diyà sa kagi i Nemula igpesulat, melalù polo

Guwaen i Hésus, “Unuti yu dé sa legdaw egoh di pelà diyà keniyu anì endà deleman yu.” (Huwan 12:35)

taman melugay sa Tigtu Datù hinemilì i Nemula. Dodoo kuna, maen di ya guwaen ko meketagù sa Kakay Langun diyà sa kayu igbugsud? Ngadan di etaw iya wé Kakay Langun?”

35Agulé guwaen i Hésus, “Duen pelà sa legdaw diyà keniyu, dodoo endà iseg di melugay mekedan. Huenan di, unuti yu dé sa legdaw egoh di pelà diyà keniyu anì endà deleman yu, enù ka sa etaw eg-ipanaw diyà deleman, endà metiigan di duu sa angayan di. 36Dodoo amuk diyà keniyu pelà sa legdaw, unuti yu dé sa legdaw anì melegdawan yu.”

Ini Sa Egoh Sa Medoo Hudiyu Endà Egpigtuu Diyà Si Hésus

Egoh i Hésus ubus eg-ikagi iya wé, sinalidan di sa medoo

etaw owoy eg-angay diyà sa kenà di endà mehaa etaw.

37Apiya di pa hinaa da sa medoo panduan binaelan di, endà doo egpigtuu da diyà kenagdi. 38Na, danà da endà egpigtuu, neketuu dé sa kagi igsulat i Isayas sa tegesugkow i Nemula egoh anay, guwaen di, “O Datù, endà duen etaw egpigtuu sa igtulù ké.

Endà ma egpigtuu da apiya di pa ipehaa ko sa tunung ko diyà kenagda.”^m

39Huenan di, endà mekepigtuu da enù ka guwaen i Isayas ma, 40 “Pinelangap i Nemula kagda anì endà mehaa da duu sa egbaelan di, owoy pinetegas di ma sa ulu da anì endà ma metiigan da duu sa selepangan di.

^m 12:38 Basa ko Isayas 53:1.

Enù ka amuk metiigan da,
 migtuu da doo diyà
 kenagdi
 owoy metuing ma sa pedu da
 diyà kenagdi
 anì mealukan i Nemula
 kagda.”ⁿ

⁴¹Na, inikagi i Isayas iya wé egoh anay, enù ka nehaa di sa dakel tunung i Hésus, owoy tinulon di ma dé sa denu kenagdi.

⁴²Apiya di pa iya sa igsulat i Isayas egoh anay, duen doo medoo ulu-ulu etaw Hudiyu epgigtuu diyà si Hésus. Dodoo linidung da polo sa kepigtuu da enù ka nelimedangan da sa medoo Palasiyu humawid kenagda lumudep diyà sa simbaan da. ⁴³Iglidung da sa kepigtuu da enù ka apiya di pa ungayà da metuuwan Nemula i diyà kenagda, uman doo dakel sa uyot da oloen etaw.

Igtulù I Hésus Sa Ketamanan Sa Medoo Etaw Amuk Mematay Da

⁴⁴Na, pinetaled i Hésus sa kagi di, guwaen di, “Amuk epgigtuu sa etaw diyà kenak, beken aken daa sa epgigtuuwen di, dodoo epgigtuuwen di ma sa migpeangay kenak diyà tanà. ⁴⁵Sa etaw mighaa kenak, hinaa di ma Emà i sa migpeangay kenak diyà tanà. ⁴⁶Aken sa

legdaw mig-angay diyà tanà anì mekelaun sa langun etaw epgigtuu diyà kenak kedu diyà sa deleman. ⁴⁷Sumalà dé sa etaw migdineg sa igtulù ku, dodoo endà epgigtuuwen di duu, beken aken sa mekepigtamay kenagdi, enù ka beken iya sa pesuwan ku mig-angay a diyà tanà anì pigtamayan ku sa medoo etaw, dodoo mig-angay a dini anì alukan ku polo kagda. ⁴⁸Dodoo amuk duen etaw eg-eked kenak owoy endà ma epgigtuuwen di duu sa igtulù ku, mepigtamayan doo amuk meuma sa sabuhanan agdaw. Ini sa pesuwan di mepigtamayan danà sa kagi igtulù ku endà epgigtuuwen di duu. ⁴⁹Enù ka beken sa naken penemdem daa sa igtulù ku, dodoo si Emà sa migpeangay kenak, kagdi sa migsugù kenak sa ikagiyen ku owoy sa itulù ku. ⁵⁰Netiigan ku iya sa epgelalù etaw taman melugay sa igsugù di. Huenan di, takà ku igsugkow diyà keniya sa kagi di igtulù diyà kenak.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migpegusê Lisen Sa Salu Di

13 ¹Na, segdu pa endà meuma sa pasad sa Pista Sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay i Nemula. Na egoh iya, tapay dé netiigan i Hésus

ⁿ 12:40 Basa ko Isayas 6:40.

buyu dé meuma sa kelegkà di diyà tanà anì pelikù mangay diyà sa Emà di. Takaan di eghidu sa medoo etaw di diyà tanà, dodoo apiya di pa medapag dé sa kepatay di, igpehaa di doo diyà kenagda sa kehidu di kenagda.

²Na, egoh mahapun, egkaen Hésus i owoy sa medoo salu di. Dahiya ma si Hudas anak i Simon Iskaliyot, owoy tapay dé binegayan i Satanas penemdem anì tumampil diyà sa medoo kuntelà i Hésus. ³Na, netiigan i Hésus doo igbegay i Emà di sa langun egkegaga diyà kenagdi owoy netiigan di ma pineangay i Nemula kagdi diyà tanà owoy pelikù dema mangay diyà si Nemula. ⁴Huenan di, egoh da pelà egkaen, migtigdeg Hésus i owoy egkedanan di sa kawal di owoy igleget di sa tuliyà diyà sa hawak di. ⁵Agulé, eghudud wayeg diyà sa palanggana, owoy egtukiden di egpeguséén lisen sa medoo salu di. Eghunasen di ma tuliyà sa lisen da. ⁶Egoh di nekeuma diyà si Simon Pidelu, eg-ikagi Pidelu i, guwaen di, “O Datù, beken kuna sa megusê sa lisen ku.”

⁷Egsagbì Hésus i, guwaen di, “Endà pa egketiigan ko duu sa egbaelan ku. Dodoo metiigan ko doo kani.”

⁸Dodoo guwaen i Pidelu, “Endà mebaluy di kuna sa megusê sa lisen ku.”

Egsagbì Hésus i, guwaen di, “Amuk endà egpeguséén ku duu, endà ma mebaluy di kuna sa pasek ku.”

⁹Agulé guwaen i Simon Pidelu, “O Datù, amuk hediya, beken sa lisen ku daa sa peguséén ko, dodoo peguséi ko ma lapeg sa belad ku owoy sa ulu ku.”

¹⁰Egsagbì Hésus i, guwaen di, “Amuk ubus dé egpedigus sa etaw, iya daen sa peguséén di sa lisen di, enù ka melanìh dé sa langun lawa di. Hediya ma kiyu i, lagà yu ma sa etaw magtu migpedigus enù ka melanìh yu dé. Dodoo duen pa sebaen etaw diyà keniyu endà melanìh di.”

¹¹Na, mig-ikagi Hésus i endà melanìh sa sebaen etaw diyà kenagda, enù ka tapay dé netiigan di sa tayu etaw tumampil diyà sa medoo kuntelà di.

¹²Agulé, egoh i Hésus ubus migpegusê sa lisen da, kumawal dema owoy egpelikù egpenuu diyà sa kenà di. Eg-igsà diyà kenagda, guwaen di, “Enù di ya, metiigan yu pa sa pesuwan ku migpegusê lisen yu? ¹³Na, guwaen yu aken sa Mistelu yu owoy sa Datù yu ma, owoy nesugat iya wé enù ka tuu doo aken sa Mistelu yu owoy sa Datù yu. ¹⁴Apiya di pa aken sa Mistelu yu owoy sa Datù yu, pineguséén ku sa lisen yu enù ka migpetukééy a diyà keniyu. Huenan di, peguséi yu ma lisen

sa duma yu anì tandaan yu sa kepetukééy yu keniyu diyà kenagda. 15Iya sa binaelan ku diyà keniyu anì meilingan yu aken. 16Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Amuk udipen, endà mekelowon di diyà sa datù di. Hediya ma sa tegesugkow, endà ma mekelowon di diyà sa etaw egsugù kenagdi. 17Na, netiigan yu dé ini i igtulù ku keniyu. Amuk pangunutan yu iya wé, tigtu yu meanggan temù.

18“Dodoo beken langun yu sa eg-ikagiyen ku, enù ka netiigan ku doo sa pedu sa uman sebaen etaw hinemilì ku. Duen sa sebaen etaw diyà keniyu tumampil diyà sa medoo kuntelà ku anì meketuu sa kagi i Nemula igpesulat egoh anay, guwaen di,

‘Iya sa kumuntelà kenak sa sebaen duma ku doo meseselengan kumaen.’^o

19Na, egoh di endà pa meuma iya wé, tapay dé tinulon ku diyà keniyu. Huenan di, amuk hauwen yu sa ketuu di, mekepigtuu yu doo tapay a dé duen egoh anay. 20Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Sumalà dé sa etaw miadat sa etaw pineangay ku, eg-adatan di ma aken. Owoy sumalà dé sa etaw eg-adat kenak, eg-adatan di ma sa migpeangay kenak.”

Migtulon Hésus I Denu Sa Etaw Tumampil Diyà Sa Kuntelà Di

(Matéyo 26:20–25; Malkos 14:17–21; Lukas 22:21–23)

21Na, egoh i Hésus ubus eg-ikagi iya wé, tigtu egkebukul sa pedu di. Agulé, guwaen di diyà sa medoo salu di, “Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Duen diyà keniyu sebaen etaw tumampil diyà sa kuntelà ku anì meimatayan a.”

22Egoh sa medoo salu di migdineg iya wé, negaip da owoy egseinengtengay da, enù ka endà netiigan da duu tayu di etaw iya wé inikagi di. 23Na, iya sa mig-abay si Hésus sa salu di eghiduwan di temù. 24Aglulé, egtangan i Simon Pidelu kagdi, owoy guwaen di, “Igsai ko ngadan di etaw iya wé inikagi di.”

25Aglulé, migdapag diyà si Hésus, owoy eg-igsaan di, guwaen di, “O Datù, tayu di etaw diyà kenami sa tumampil diyà sa kuntelà ko?”

26Migsagbì Hésus i, guwaen di, “Iya sa etaw tumampil sa begayan ku siini epan idamù ku diyà sa sabaw.” Hê, igdamù i Hésus sa epan owoy igbegay di diyà si Hudas anak i Simon Iskaliyot. 27Egoh i Hudas migsakem sa epan, linahuk i Satanas dé kagdi i. Agulé

^o 13:18 Basa ko Isalem 41:9.

guwaen i Hésus diyà kenagdi, “Pedelamet ko dé baeli sa ungayà ko.”

28Dodoo sa medoo etaw дума di neseselengan egkaen, endà netiigan da duu sa pesuwan i Hésus mig-ikagi iya wé diyà si Hudas. 29Na, si Hudas sa eg-ipat sa pilak da. Huenan di duen дума salu i Hésus guwaen da dò sinugù i Hésus kagdi eg-angay egbeli sa kulang da diyà sa pista. Owoy duen ma salu di, guwaen da dò sinugù di egpebegay pilak diyà sa medoo etaw pubeli. 30Na, egoh i Hudas migkaen sa epan igbegay i Hésus kenagdi, medelamet eglau kedu dalem sa dalesan, owoy sigep dé.

Ini Sa Magtu Igsugù I Hésus Diyà Sa Medoo Etaw Di

31Na, egoh i Hudas mig-ipanaw dé, eg-ikagi Hésus i, guwaen di, “Buyu dé egkeuma sa egoh di mehaa sa dakel tunung ku, aken i Kakay Langun. Owoy danà sa mebaelan ku, mehaa ma sa dakel tunung i Nemula. 32Amuk mehaa sa dakel tunung i Nemula danà sa mebaelan ku, ipehaa ma i Nemula sa dakel tunung ku, owoy buyu dé egkeuma iya wé. 33Na, kiyu i etaw ku eghiduwán ku, endà dé iseg a melugay mekeugpà diyà keniyu. Apiya di pa lagbeten yu aken, nesetepeng doo sa kagi ku diyà keniyu owoy sa inikagi ku

egoh dini diyà sa medoo ulu-ulu etaw Hudiyu, endà mekeuma yu diyà sa angayan ku. 34Na, duen sa magtu ig Sugù ku diyà keniyu. Sehiduway yu dé. Hiduwi yu sa дума yu lagà sa kehidu ku keniyu. 35Amuk egsehiduway yu, iya sa kenà etaw meketiig kiyu sa pasek ku.”

Ini Sa Egoh I Hésus Migtulon Sa Kepala I Pidelu Kenagdi
(Matéyo 26:31–35; Malkos 14:27–31; Lukas 22:31–34)

36Agulé, eg-igsà Simon Pidelu i, guwaen di, “O Datù, angayan ko ya?”

Egsagbi Hésus i, guwaen di, “Endà pa mekeunut ka kenak mangay dutu siedò angayan ku. Dodoo sebaen agdaw pa, mekeangay ka ma dutu.”

37Guwaen i Pidelu, “O Datù, maen di ya endà mekeunut a keniko ini egoh di? Mebaluy doo diyà kenak amuk mematay a danà ku eg-unut keniko.”

38Agulé guwaen i Hésus, “Tuu pa atu mebaluy diyà keniko amuk mematay ka danà ko eg-unut kenak? Dodoo tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniko. Amuk endà pa umukolò sa ebos amuk buyu sumimag, palawen ko polo aken beken дума ko taman telu gulé.”

Si Hésus Sa Dalan Mangay Diyà Si Nemula

14 1Agulé, guwaen i Hésus diyà sa medoo

salu di, “Yoko egkebukul la. Salig yu polo diyà si Nemula owoy salig yu ma diyà kenak. 2Duen medoo sibay dutu siedò kenà i Emà ku. Enù ka amuk endà tuu iya wé, endà tulonen ku duu diyà keniyu sa egoh ku mangay dutu anì tapayen ku mael sa kenà yu umugpà. 3Amuk meubus ku egtapay sa kenà yu umugpà, pelikù a angayen ku kiyu anì mugpà yu ma dé diyà sa kenà ku taman melugay. 4Netiigan yu ma dé sa dalan mangay diyà sa angayan ku.”

5Agulé eg-ikagi Tomas i diyà kenagdi, guwaen di, “O Datù, endà egketiigan ké duu sa angayan ko. Huenan di, endà ma egketiigan ké duu sa dalan di.”

6Egsagbì Hésus i, guwaen di, “Aken sa dalan mangay diyà si Nemula. Aken sa tuu epgigtuuwen etaw, owoy aken ma sa egpelalù etaw taman melugay. Endà duen etaw mekeangay diyà si Emà amuk beken aken sa ukitan di. 7Amuk tigtu yu neketiig kenak, metiigan yu ma sa Emà ku. Edung ini egoh di, netiigan yu dé kagdi i owoy hinaa yu ma danà yu mighaa kenak.”

8Agulé guwaen i Pilipi diyà kenagdi, “O Datù, pehauwi ko diyà kenami sa Emà ko, enù ka iya daa sa ungayà ké.”

9Egsagbì Hésus i, guwaen di, “O Pilipi, nelugay a dé diyà

keniyu. Huenan di, negaip a enù ka endà pa egketiigan ko duu aken. Enù ka sa medoo etaw mighaa kenak, hinaa da ma si Emà. Maen di ya egpegeniyen ko diyà kenak ipehaa ku si Emà diyà keniyu?

10Lagà endà epgigtuu ka eg-ugpà Emà i diyà kenak owoy diyà a ma kenagdi. Apiya sa langun eg-ikagiyan ku diyà keniyu, beken danà sa naken penemdem daa iya wé, dodoo iya polo sa binaelan sa Emà ku eg-ugpà diyà kenak.

11Pigtuu yu dé sa inikagi ku eg-ugpà Emà i diyà kenak owoy eg-ugpà a ma diyà kenagdi. Amuk endà epgigtuuwen yu duu iya wé apiya aken sa eg-ikagi iya wé, pigtuu yu polo danà sa medoo panduan binaelan ku. 12Tuu ini i eg-ikagiyan ku diyà keniyu. Amuk epgigtuu sa etaw diyà kenak, mebaelan di doo sa medoo panduan iling sa binaelan ku owoy uman pa dakel sa hagdi mebaelan, enù ka lumikù a diyà si Emà.

13Enù ka amuk duen sa egpegeniyen yu diyà si Nemula danà sa kepigtuu yu diyà kenak, ibegay ku doo iya wé diyà keniyu anì mehaa sa dakel tunung i Emà danà sa egbaelan ku.

14Sumalà dé sa egpegeniyen yu diyà kenak danà sa kepigtuu yu diyà kenak, ibegay ku ma doo.”

**Migpasad Hésus I Egpeangay Sa
Metiengaw Suguy I Nemula**

15Agulé, guwaen i Hésus, “Amuk eghiduwan yu aken, mangunut yu ma diyà sa igsugù ku keniyu. 16Ikagiyen ku diyà si Emà anì peangayen di diyà keniyu sa Tegetabang mekesambì kenak, owoy umugpà diyà keniyu taman melugay. 17Kagdi sa Metiengaw Suguy i Nemula egtulù keniyu sa tuu tegudon. Na sa medoo etaw endà epgigtuu diyà kenak, endà mesakem da duu kagdi i enù ka endà egkilalaen da duu owoy endà ma metiigan da duu. Dodoo kiyu, netiigan yu dé kagdi enù ka eg-unut diyà keniyu owoy eg-ugpà ma diyà keniyu.

18“Na, amuk mipanaw a, endà tigtu yu meilu, enù ka pelikù a mendaa diyà keniyu. 19Endà iseg di melugay endà dé mehàa a etaw diyà tanà. Dodoo kiyu, hauwen yu mendaa aken enù ka meenaw a dema. Danà ku melalù taman melugay, kumelalù yu ma taman melugay. 20Amuk meuma sa keenaw ku, tigtu metiigan yu doo eg-ugpà a diyà si Emà. Hediya ma, diyà a ma keniyu owoy diyà yu ma kenak.

21“Na, iya sa etaw mehidu kenak sa etaw egpeketiig sa igsugù ku owoy egpangunut ma. Owoy sa etaw mehidu kenak, iya sa eghiduwan i Emà

ku owoy eghiduwan ku ma kagdi i owoy ipetiig ku diyà kenagdi sa denu kenak.”

22Agulé, eg-ikagi sa sebaen Hudas, beken si Hudas Iskaliyot, guwaen di, “O Datù, maen di ya kami daa sa pinetiig ko denu keniko, dodoo endà petiigen ko duu sa medoo liyu etaw?”

23Egsagbì Hésus i, guwaen di, “Enù ka endà tigtu da mehidu kenak. Dodoo amuk mehidu sa etaw kenak, mangunut ma doo diyà sa igtulù ku. Hiduwan i Emà ma kagdi owoy mangay ké mugpà si Emà diyà kenagdi. 24Dodoo sa etaw endà mehidu kenak, endà egpangunutan di duu sa igtulù ku. Na sa igtulù ku keniyu, beken danà sa naken penemdem daa, dodoo danà i Emà polo sa migpeangay kenak.

25“Egtulonen ku ini i enù ka diyà a pelawà keniyu. 26Dodoo peangayen i Emà diyà keniyu sa Tegetabang mekesambì kenak. Kagdi sa Metiengaw Suguy i Nemula, owoy itulù di keniyu sa langun mepion owoy ipetulentuleng di ma diyà keniyu sa langun tinulon ku keniyu.

27“Apiya di pa salidan ku kiyu, melanìh doo sa pedu yu, enù ka melanìh sa naken pedu owoy iya ma sa ibegay ku diyà keniyu. Na, sa medoo etaw diyà tanà endà epgigtuu, endà megaga da duu megay iling sa

kebegay ku diyà keniyu. Huenan di, yoko egkebukul la owoy yoko ma egkelimedangan na. ²⁸Dinineg yu dé sa inikagi ku diyà keniyu egoh giina guwaen ku, ‘Buyu a dé mipanaw dodoo pelikù a dema diyà keniyu.’ Amuk tigtu eghiduwan yu aken, meanggan yu doo danà ku mangay diyà si Emà, enù ka kagdi sa eglowon diyà kenak. ²⁹Egoh ku endà pa sumalid diyà keniyu, tapay dé tinulon ku diyà keniyu anì migtuu yu diyà kenak amuk hauwen yu sa ketuu di. ³⁰Endà iseg di melugay sa keikagi ku keniyu, enù ka buyu dé tumbow Satanas i, sa kaunutan

etaw endà epgigtuu. Dodoo endà mekegaga di kenak. ³¹Dodoo, baelan ku polo sa igsugù i Emà diyà kenak anì metiigan sa langun etaw eghiduwan ku Emà i. Na, tigdeg yu dé, lumegkang ki dini.”

Si Hésus Sa Lagà Pesu Keleg

15 ¹Agulé egtulù Hésus i, guwaen di, “Aken lagà sa pesu keleg palas egbunga, owoy si Emà sa eg-ipat sa palas. ²Amuk duen sa panga di endà egbunga, kedanan di. Owoy egtegpulen di ma sa langun panga di egbunga anì uman pa kumedoo sa bunga di. ³Hediya ma kiyu i, enù ka migkelanìh yu

Guwaen i Hésus, “Aken lagà sa pesu keleg palas egbunga.” (Huwan 15:1)

ma dé danà yu migsakem sa igtulù ku keniyu. ⁴Huenan di, amuk mugpà yu diyà kenak, mugpà a ma diyà keniyu. Enù ka endà munga sa panga palas amuk endà eg-ugpà di diyà sa pesu di. Hediya ma kiyu i, endà mebaelan yu duu sa mepion amuk endà eg-ugpà yu diyà kenak.

⁵“Eg-ikagi a dema ini i. Aken lagà sa pesu palas owoy kiyu lagà sa panga ku. Amuk eg-ugpà sa etaw diyà kenak owoy mugpà a ma diyà kenagdi, iya sa etaw munga medoo. Dodoo sa etaw migtangkà diyà kenak, endà dé duen sa mebaelan di mepion. ⁶Amuk endà eg-ugpà sa etaw diyà kenak, kagdi lagà sa panga palas sepangen owoy ibuung. Amuk megangu dé, tiponen owoy ibuung diyà sa apuy anì meulow. ⁷Dodoo kiyu, amuk eg-ugpà yu diyà kenak owoy egsakemen yu ma sa igtulù ku, mebegayan yu doo sumalà dé sa egpegeniyen yu diyà kenak. ⁸Meoldò Nemula i Emà ku amuk medoo sa bunga yu mepion. Amuk hediya, egtandaan yu kiyu sa pasek ku. ⁹Eghiduwan ku kiyu lagà sa kehidu i Emà kenak. Huenan di, ugpà yu diyà kenak anì mehiduwan ku kiyu takà. ¹⁰Amuk mangunut yu diyà sa igsugù ku keniyu, hiduwan ku kiyu takà. Diya ma aken i, egpangunut a sa igsugù i Emà

diyà kenak owoy endà ma egtangkà a diyà sa kehidu di.

¹¹“Iya sa tinulon ku diyà keniyu anì meanggan yu lagà sa kekeanggan ku anì tigtu yu meanggan temù. ¹²Ini sa igsugù ku keniyu, sehiduway yu dé lagà sa kehidu ku keniyu.

¹³Amuk duen etaw mematay danà di eg-aluk sa medoo loyuk di, iya sa tandà di tigtu eghiduwan di kagda. Endà duen sa mekelowon diyà sa hagdi kehidu. ¹⁴Na, kiyu sa loyuk ku amuk egpangunut yu diyà sa igsugù ku keniyu. ¹⁵Endà dé ingadanan ku duu kiyu udipen, dodoo kiyu dé sa loyuk ku.

Amuk udipen, endà egketiigan di duu sa baelan sa datù di. Dodoo kiyu sa loyuk ku, enù ka igpetiig ku dé diyà keniyu sa langun dinineg ku diyà sa Emà ku. ¹⁶Beken kiyu sa mighemilì kenak, dodoo aken polo sa mighemilì keniyu. Ginelal ku ma kiyu anì mangay yu tumulù anì kumedoo temù sa bunga yu endà mekedan di. Huenan di, sumalà dé sa egpegeniyen yu diyà si Emà danà yu egpigtuu diyà kenak, ibegay di doo diyà keniyu. ¹⁷Na, ini sa igsugù ku diyà keniyu, sehiduway yu dé langun.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Etaw Di Melepuhan

¹⁸Eg-uman Hésus i egtulù, guwaen di, “Amuk egkelepuhan sa etaw endà

egpigtuu kiyu, yoko egkegaip pa enù ka nelepuhan da aken sa egoh da endà pa melepuh keniyu. ¹⁹Upama, amuk munut yu sa etaw endà egpigtuu, loyuken da doo kiyu. Dodoo endà eg-unut yu diyà kenagda, enù ka hinemilì ku dé kiyu. Huenan di, egkelepuhan da doo kiyu. ²⁰Petulengtuleng yu sa kagi ku diyà keniyu, guwaen ku, 'Endà mekelowon sa udipen diyà sa datù di.' Na, amuk egpelihayen da aken i datù yu, pelihayen da ma kiyu. Amuk egpigtuuwen da sa igtulù ku, pigtuuwen da ma sa ketulù yu. ²¹Dodoo medaet sa kebael da keniyu danà di kiyu sa etaw ku enù ka endà ma netiigan da duu Nemula i sa migpeangay kenak diyà tanà. ²²Upama amuk endà mig-angay a diyà tanà anì egtegudon a diyà kenagda, endà mesalà da danà da endà egpigtuu diyà kenak. Dodoo tinulù ku dé kagda sa tuu tegudon, huenan di endà dé mekeikagi da endà duen salà da. ²³Amuk egkelepuhan a etaw, beken aken daa sa egkelepuhan di, egkelepuhan di ma Emà i. ²⁴Upama, amuk endà hinaa da duu sa medoo panduan binaelan ku endà megaga di sa liyu etaw mael, endà mesalà da danà sa

medaet kebael da kenak. Dodoo, nesalà da doo enù ka hinaa da sa medoo panduan binaelan ku owoy egkelepuhan da ma aken owoy si Emà.

²⁵Na, danà sa kelepuh da kenak, neketuu dé sa kagi i Nemula igpesulat egoh anay, guwaen di,

'Apiya di pa endà duen sa pesuwan da egkelepuh kenak,

kelepuhan da doo aken.'

²⁶"Na, peangayen ku diyà keniyu sa Tegetabang kedu diyà si Emà. Iya sa Metiengaw Suguy i Nemula tumulù sa tuu tegudon. Amuk tumbow diyà tanà kedu diyà si Emà, ipetiig di ma sa denu kenak diyà sa medoo etaw. ²⁷Owoy kiyu ma sa tumulù denu kenak diyà sa medoo etaw enù ka inunutan yu aken edung sa egoh ku anay migtulù taman ini egoh di."

16 ¹Guwaen i Hésus, "Tinulon ku dé langun iya wé diyà keniyu anì endà kumelenek sa kepigtuu yu diyà kenak. ²Enù ka meuma sa agdaw kani egoh yu mehmagawan kedu diyà sa simbaan ta. Owoy meimatayan yu ma enù ka guwaen da dō metuuwan Nemula i diyà sa egbaelan da. ³Iya sa baelan da diyà keniyu enù ka endà

metiigan da duu Nemula i Emà ku, owoy endà ma metiigan da duu aken. ⁴Dodoo, tapay dé tinulon ku ini i diyà keniyu anì metulengan yu doo amuk meuma sa egoh da mael medaet diyà keniyu.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Denu Sa Metiengaw Suguy I Nemula

Agulé guwaen i Hésus, “Egoh anay egoh yu mig-edung eg-unut kenak, endà egtulonen ku duu ini i diyà keniyu enù ka diyà a pelà keniyu. ⁵Dodoo buyu a dé pelikù diyà si Emà sa migpeangay kenak. Huenan di, negaip a keniyu, enù ka apiya di pa buyu a dé mipanaw, endà eg-igsaen yu duu sa angayan ku. ⁶Dodoo, egkebukul polo sa pedu yu danà sa tinulon ku keniyu sa kelikutan mekeuma diyà keniyu kani. ⁷Dodoo tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Uman pa mepion amuk salidan ku kiyu, enù ka upama amuk endà mipanaw a, endà tumbow sa Tegetabang diyà keniyu. Dodoo amuk mipanaw a, peangayen ku kagdi diyà keniyu. ⁸Amuk tumbow, ipetiig di diyà sa langun etaw duen sa salà da, owoy ipetiig di ma kenagda sa metiengaw adat, owoy ipetiig di ma sa kepigtamay i Nemula sa medoo etaw endà egpigtuu. ⁹Ini sa pesuwan di ipetiig di diyà kenagda duen sa salà da, enù

ka endà egpigtuu da diyà kenak. ¹⁰Ipetiig di ma sa metiengaw adat enù ka pelikù a diyà si Emà owoy endà dé hauwen yu duu aken. ¹¹Owoy ipetiig di ma pigtamayan i Nemula sa etaw endà egpigtuu enù ka inatuwan di dé Satanas i, sa kaunutan etaw tegebael medaet.

¹²“Na, duen pa hedem sa medoo kagi ungayà ku itulù ku keniyu, dodoo endà pa megaga yu duu. ¹³Dodoo amuk tumbow sa Metiengaw Suguy i Nemula anì tumulù sa tuu tegudon, kagdi sa petiig diyà keniyu sa langun tuu. Beken danà sa hagdi penemdem daa sa itulù di keniyu, dodoo iya sa itulù di sa dinineg di diyà si Emà owoy ipetiig di ma diyà keniyu sa medoo mehaa kani. ¹⁴Owoy ipeolò di ma aken, enù ka tulonen di diyà keniyu sa langun eg-ikagiyen ku. ¹⁵Ini sa pesuwan di guwaen ku tulonen di diyà keniyu sa eg-ikagiyen ku, enù ka iya sa eg-ikagiyen ku sa langun eg-ikagiyen sa Emà ku.”

Ini Sa Igtulù I Hésus Sa Pesuwan Da Meanggan Kani

¹⁶Agulé, guwaen i Hésus, “Endà iseg di melugay endà dé hauwen yu duu aken. Dodoo amuk melugaylugay pa hauwen yu dema aken.”

¹⁷Egoh sa medoo salu di migdineg iya wé, egseigsaay da,

guwaen da, “Ngadan sa selepangan iya wé inikagi di, guwaen di endà iseg di melugay endà dé hauwen ta duu dodoo amuk melugaylugay pa hauwen ta dema? Ngadan sa selepangan sa inikagi di pelikù gaa diyà sa Emà di?” ¹⁸Egseigsaay da ma, guwaen da, “Ngadan sa selepangan sa inikagi di guwaen di endà iseg di melugay? Endà metiigan ta duu sa eg-ikagiyen di.”

¹⁹Na, netiigan i Hésus duen sa igsaen da diyà kenagdi hedem. Huenan di, guwaen di, “Maen di ya egseigsaay yu denu sa inikagi ku guwaen ku, ‘Endà iseg di melugay endà dé hauwen yu aken, dodoo amuk melugaylugay pa hauwen yu dema aken?’ ²⁰Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Suminegaw yu temù danà sa mebaelan ku, dodoo meanggan polo sa etaw egkuntelà kenak. Apiya di pa mebukul yu temù, meanggan yu doo kani amuk hauwen yu dema aken. ²¹Taa yu, hih. Amuk duen sa bayi buyu dé lesutan, egkebukul asal neuma dé sa egoh di egsakalan. Dodoo amuk miglesut dé sa anak di, nelipengan di sa egoh di nesakitan enù ka neanggan dé polo danà sa anak di miglesut. ²²Hediya ma kiyu i, apiya di pa egkebukul yu ini egoh di, tigtu yu doo meanggan amuk hauwen yu dema aken. Endà

duen etaw mekekedan sa kekeanggan yu.

²³“Amuk meuma iya wé agdaw, endà dé uman yu mekepegeni tabang diyà kenak. Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniyu. Amuk duen sa egpegeniyen yu diyà si Emà danà sa kepigtuu yu diyà kenak, ibegay di doo diyà keniyu. ²⁴Taman ini egoh di, endà pa duen sa egpegeniyen yu diyà kenagdi danà sa kepigtuu yu diyà kenak. Dodoo edung ini egoh di, pegeni yu polo diyà kenagdi danà sa kepigtuu yu diyà kenak owoy mebegayan yu doo anì tigtu yu meanggan.”

Inatuwan I Hésus Sa Kaunutan Etaw Tegebael Medaet

²⁵Agulé guwaen i Hésus, “Igtulù ku iya wé diyà keniyu danà sa medoo peligad. Dodoo buyu dé meuma sa agdaw egoh beken dé peligad sa itulù ku keniyu, enù ka metudà dé sa ketulù ku keniyu denu si Emà. ²⁶Amuk meuma iya wé, kiyu dé sa pegeni diyà si Emà danà sa kepigtuu yu diyà kenak. Iya maen di ya endà duen sa pesuwan ku megeni diyà kenagdi denu keniyu ²⁷enù ka eghiduwan di kiyu. Eghiduwan i Emà kiyu enù ka eghiduwan yu aken owoy epigtuu yu ma kedu a si Nemula. ²⁸Tuu mig-angay a diyà tanà owoy kedu a ma diyà si Emà. Hê, buyu a dé lumegkà diyà siini

tanà enù ka lumikù a dé dutu si Emà dò.”

²⁹Agulé, guwaen sa medoo salu di diyà kenagdi, “Tigtu metudà dé sa eg-ikagiyen ko enù ka endà egpeligad ka.

³⁰Netiigan ké dé kuna sa neketiig langun, enù ka apiya di pa endà igsaan ka etaw, netiigan ko doo sa penemdem da. Huenan di, epgigtuu ké dé kedu ka diyà si Nemula.”

³¹Agulé guwaen i Hésus, “Enù di ya, epgigtuu yu dé? ³²Dodoo buyu dé meuma sa agdaw egoh yu mesepalak langun. Lumikù sa uman sebaen etaw diyà sa hagdi menuwa, enù ka salidan yu dé aken anì sebaen ku daa. Dodoo duen doo sa duma ku si Emà. ³³Ini sa pesuwan ku migtulon ini i diyà keniyu anì metanà sa pedu yu danà ta nesesebaen. Mepelihay yu doo diyà tanà danà sa medoo etaw endà epgigtuu, dodoo pebagel yu polo sa pedu yu enù ka inatuwan ku dé sa kaunutan etaw tegebael medaet.”

Ini Sa Egoh I Hésus Igsimbà Di Sa Etaw Epgigtuu

17 ¹Agulé, egoh i Hésus ubus mig-ikagi diyà sa medoo salu di, eglengag diyà langit owoy egsimbà, guwaen di, “O Emà, neuma dé sa pasad hinemilì ko. Pedakel ko aken i Anak ko anì pedakelen ku ma kuna. ²Enù ka igسالig ko dé diyà kenak sa egkegaga anì

kumematù a diyà sa langun etaw anì ibegay ku sa lalù endà meelut di diyà sa langun etaw igسالig ko diyà kenak. ³Iya sa etaw melalù taman melugay sa etaw egpeketiig keniko, kuna i tigtu Nemula, owoy neketiig ma kenak, aken i Hésus Kelistu sa pineangay ko diyà tanà.

⁴Igpehaa ku dé sa dakel tunung ko diyà tanà, enù ka neubus ku dé egbael sa langun galebek igسugù ko kenak. ⁵O Emà, begayi ko diyà kenak sa dakel tunung ku diyà langit iling sa dakel tunung ku egoh anay egoh ku diyà keniko egoh sa tanà endà pa duen.

⁶Igpetiig ku dé kuna diyà sa medoo etaw igسالig ko diyà kenak diyà tanà. Hinemilì ko kagda egoh anay owoy igسالig ko kagda diyà kenak, owoy migpangunut da ma diyà sa kagi ko. ⁷Netiigan da ma dé kedu diyà keniko sa langun igbegay ko diyà kenak. ⁸Igsugkow ku diyà kenagda sa langun igtulù ko diyà kenak, owoy pinigtuu da ma dé. Netiigan da ma tuu kedu a diyà keniko, owoy epgigtuu da ma kuna sa migpeangay kenak diyà tanà.

⁹“O Emà, isimbà ku kagda. Beken sa medoo etaw endà epgigtuu sa isimbà ku, dodoo isimbà ku polo sa medoo etaw igسالig ko diyà kenak, enù ka kagda ma sa etaw ko. ¹⁰Enù ka niko sa langun etaw ku, owoy

hediya ma naken ma sa etaw ko. Owoy nehaa sa dakel tunung ku danà da. 11Na, buyu a dé pelikù diyà keniko, owoy endà dé mugpà a diyà tanà. Dodoo siini medoo etaw ku, dahini da pelà diyà tanà. O Emà ku, tigtu ka metiengaw. Tuliki ko kagda danà sa tunung ko igسالig ko diyà kenak anì mesesebaen da iling kenita nesesebaen. 12Egoh ku pelà diyà kenagda, mepion sa ketulik ku kenagda danà sa egkegaga ko igسالig ko diyà kenak. Egtulikan ku kagda, owoy endà duen sebaen mekesugsug diyà kenagda, liyu daa sa etaw migtangkà diyà kenak danà sa medaet ungayà di. Dodoo danà iya wé binaelan di, neketuu doo sa kagi ko igpesulat. 13Na, buyu a dé lumikù diyà keniko. Dodoo isimbà ku kagda egoh ku pelà diyà tanà anì tigtu da meanggan lagà sa kekeanggan ku. 14Igsugkow ku dé diyà kenagda sa kagi ko. Dodoo, egkelepuhan sa medoo etaw diyà tanà endà epgigtuu kagda enù ka endà eg-iling da diyà kenagda. Hediya ma aken i, endà ma eg-iling a diyà sa medoo etaw diyà tanà endà epgigtuu. 15Endà isasà ku duu keniko amuk kedanan ko sa medoo etaw ku diyà tanà. Dodoo ini sa isasà ku keniko, tuliki ko kagda anì endà medaetan sa kepigtuu da danà i Satanas. 16Enù ka endà dé eg-iling da diyà sa

medoo etaw diyà tanà endà epgigtuu, enù ka eg-iling da aken egoh ku endà ma eg-iling a diyà sa etaw diyà tanà endà epgigtuu. 17Na, ungayà ku petiengawen ko sa medoo etaw ku danà da neketiig sa tuu tegudon. Sa kagi ko, iya sa tuu tegudon. 18Pineangay ko aken diyà tanà, hediya ma peangayen ku kagda anì tumegudon da diyà sa langun etaw diyà tanà. 19Danà sa kehidu ku kenagda, egpebegay a diyà keniko owoy egpangunut a ma sa uyot ko. Iya sa egbaelan ku anì pebegay da ma diyà keniko owoy tuu ma sa kepangunut da sa uyot ko. 20“O Emà, beken kagda daa sa isimbà ku, dodoo isimbà ku ma sa medoo etaw migtuu diyà kenak kani danà sa ketulù da. 21O Emà, isimbà ku kagda anì mesesebaen da langun iling kenita nesesebaen, enù ka diyà ka kenak owoy diyà a ma keniko. Ungayà ku ma diyà da ma kenita, anì migtuu sa langun etaw kuna sa migpeangay kenak. 22Na, sa dakel tunung ko igbegay ko diyà kenak, iya ma sa ibegay ku diyà kenagda anì mesesebaen da ma iling kenita nesesebaen. 23Enù ka diyà a kenagda owoy diyà ka ma kenak. Ungayà ku tigtu mesesebaen da anì metiigan sa langun etaw kuna sa migpeangay kenak owoy sa eghidu kenagda lagà sa kehidu ko kenak.

24“O Emà, ungayà ku mugpà diyà sa kenà ku kani siini medoo etaw igsalig ko diyà kenak, anì hauwen da sa dakel tunung ku igbegay ko diyà kenak, enù ka eghiduwan ko aken egoh anay egoh sa tanà endà pa duen. 25O Emà, tigtu ka metiengaw. Endà netiigan sa medoo etaw diyà tanà endà epgigtuu kuna. Dodoo aken, netiigan ku kuna owoy netiigan ma siini medoo etaw ku kuna sa migpeangay kenak. 26Enù ka igpetiig ku dé kuna diyà kenagda, owoy uman pa ipetiig ku kuna diyà kenagda, enù ka ungayà ku sehiduway da iling sa kehidu ko kenak, owoy mugpà a ma diyà kenagda.”

**Ini Sa Egoh Da Migsigkem
Si Hésus**

*(Matéyo 26:47–56; Malkos
14:43–50; Lukas 22:47–53)*

18 1Na, egoh i Hésus ubus egsimbà, eg-ipanaw da lapeg sa medoo salu di egkatin da sa wayeg Kidelon. Agulé egdalem da diyà sa hinemulaan kayu dahiya. 2Na, si Hudas sa migtampil diyà sa medoo kuntelà i Hésus, netiigan di siedò hinemulaan inangayan da enù ka iya sa kenà da i Hésus takà egkesetipon sa medoo salu di. 3Huenan di, iya ma sa inangayan i Hudas mig-uwit medoo sundalu owoy sa medoo

Egdalem da diyà sa hinemulaan kayu diyà sa Getan Olibu. (Huwan 18:1)

tegebantay Dalesan i Nemula pineangay sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy medoo Palasiyu. Mig-uwit da kinemkem owoy sulù ma. ⁴Na, tapay dé netiigan i Hésus sa langun baelan da diyà kenagdi, huenan di inangay di kagda egtelabuk. Eg-igsà, guwaen di, “Ngadan di etaw sa eglagbeten yu?”

⁵Guwaen da egsagbì, “Si Hésus tegeNasalét.”

Guwaen i Hésus, “Aken sa eglagbeten yu.” Na, dahiya ma Hudas i sa migtampil diyà sa kuntelà i Hésus, owoy kagdi sa inunutan sa medoo sundalu.

⁶Egoh i Hésus mig-ikagi, guwaen di, “Aken sa eglagbeten yu,” petow da nekeesud-esud owoy nekeetok da. ⁷Agulé eg-igsà dema Hésus i, guwaen di, “Ngadan di etaw sa eglagbeten yu?”

Guwaen da egsagbì, “Si Hésus tegeNasalét.”

⁸Agulé guwaen i Hésus, “Tinulonon ku dé kiyu aken sa eglagbeten yu. Amuk tuu aken sa eglagbeten yu, yoko eglapeg duu siini medoo дума ku.” ⁹Iya sa inikagi i Hésus enù ka neketuu sa kagi di egsimbà giina, guwaen di, “O Emà, endà duen sebaen mekesugsug diyà sa medoo etaw igسالig ko diyà kenak.”

¹⁰Agulé, hinugut i Simon Pidelu sa sundang di. Hê, tinigbas di sa egsugùsuguen sa

Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà. Nesapsap sa telinga di denu kuwanan. Iya sa ngadan di, si Malko. ¹¹Agulé, guwaen i Hésus diyà si Pidelu, “Gumà ko sa sundang ko, enù ka meuma a doo sa kelikutan igbegay sa Emà ku diyà kenak.”

Ini Sa Egoh I Hésus Diyà Sa Taengan I Anas

¹²Agulé, sa medoo sundalu owoy sa kapitan da owoy sa medoo tegebantay Dalesan i Nemula, egsigkemen da Hésus i owoy pinolot da. ¹³Muna inagak da diyà si Anas nugangan i Kayipas. Na, si Kayipas sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà egoh iya wé palay, ¹⁴owoy kagdi ma sa mig-ikagi egoh dini diyà sa medoo ulu-ulu Hudiyu, guwaen di, “Uman pa mepion amuk sebaen daa sa meimatayan beken daa amuk sa langun etaw mematay.”

Ini Sa Egoh I Pidelu Migpalaw Si Hésus

(Matéyo 26:69–70; Malkos 14:66–68; Lukas 22:55–57)

¹⁵Na, si Simon Pidelu owoy sa sebaen salu di, nekehudihudi da diyà si Hésus. Egoh da migtebow diyà sa kutà sa menuwa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà, eg-unut sa sebaen salu i Hésus egludep diyà sa duwangen dalesan, enù ka kinilala sa Tigtu Ulu-ulu

Tegesimbà kagdi i. **16**Dodoo eg-ugpà pelawà Pidelu i diyà dibaluy sa kutà medapag diyà sa bengawan. Agulé, egpelikù sa salu i Hésus, owoy eg-ikagi diyà sa bayi tegebantay bengawan anì pelagbasen di ma Pidelu i. **17**Hê, eg-igsà sa bayi diyà si Pidelu, guwaen di, “Enù di ya, kuna ma sa pasek iya wé maama nesigkem?”

Dodoo egpalaw Pidelu i, guwaen di, “Beken pasek di aken i.”

18Na, egoh iya wé sigep, megenaw sa tanà, huenan di egteteg sa medoo tegebantay owoy sa medoo egsugùsuguen sa baga't apuy anì ingadang da dahiya. Agulé, eg-iling ma eg-ingadang Pidelu i.

Ini Sa Egoh I Hésus Inigsaan Sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà
(*Matéyo 26:59–66; Malkos 14:55–64; Lukas 22:66–71*)

19Na, eg-igsaan sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà Hésus i denu sa medoo pasek di owoy sa igtulù di ma. **20**Egsagbì Hésus i, guwaen di, “Netiigan sa langun etaw sa igtulù ku, enù ka takà a migtulù diyà sa medoo simbaan ta owoy diyà sa Dalesan i Nemula kenà etaw takà egkesetipon. Huenan di, endà nelidung sa igtulù ku. **21**Maen di ya eg-igsaan ko aken? Mepion polo amuk igsaan ko sa medoo etaw migdineg sa igtulù ku, enù

ka netiigan da doo sa inikagi ku diyà kenagda.”

22Hê, egoh i Hésus mig-ikagi iya wé, tinagpì sa sebaen tegebantay. Guwaen di, “Maen di ya hediya sa kesagbì ko diyà sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà?”

23Egsagbì Hésus i, guwaen di, “Amuk medaet sa inikagi ku, tulong ko ngadan sa kedaet di. Dodoo amuk endà medaet di, maen di ya tinagpì ko aken?”

24Agulé, pineangay i Anas Hésus i ligò di tapay doo pinolot diyà si Kayipas, sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà egoh iya wé palay.

Ini Sa Egoh I Pidelu Migpalaw Dema

(*Matéyo 26:71–75; Malkos 14:69–72; Lukas 22:58–62*)

25Na, diyà pelà duwangen Pidelu i egtigdeg medapag diyà sa apuy enù ka eg-ingadang. Agulé, eg-igsaan etaw kagdi i, guwaen da, “Kuna ma kéen pasek iya wé maama?”

Dodoo egpalaw Pidelu i, guwaen di, “Beken aken pasek di ya.”

26Duen ma dahiya sa egsugùsuguen sa Tigtu Ulu-ulu Tegesimbà sa duma telahadi sa sinapsapan i Pidelu telinga. Eg-ikagi diyà si Pidelu, guwaen di, “Kuna kéen sa duma i Hésus hinaa ku diyà sa hinemulaan kayu giina.”

27Dodoo egpalaw dema Pidelu i, guwaen di, “Beken aken iya wé.” Hê, umukolò dé sa ebos.

**Ini Sa Egoh I Pilatu Eg-igsà Diyà
Si Hésus**

*(Matéyo 27:1-2, 11-14; Malkos
15:1-5; Lukas 23:1-5)*

28Na, egoh di umawang dé, inagak da dema Hésus i eg-angay da diyà sa dalesan i Gubilenu Pilatu kedu diyà sa dalesan i Kayipas. Dodoo endà eggemow sa medoo ulu-ulu etaw Hudiyu diyà sa dalesan sa gubilenu, anì endà metipay da duu sa uledin igsugkow i Mosis denu sa kepelanìh da. Enù ka amuk gumemow da diyà sa dalesan etaw beken Hudiyu, endà mebaluy da kumaen sa Pista Sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay i Nemula.

29Huenan di, eglaun Pilatu i eg-angay eg-igsà diyà kenagda, guwaen di, “Ngadan sa igtipu yu diyà siini etaw?”

30Egsagbì sa medoo ulu-ulu, guwaen da, “Duen sa salà di. Upama amuk endà duen salà di, endà agaken ké duu diyà keniko anì pigtamayan ko.”

31Agulé guwaen i Pilatu, “Amuk netiigan yu duen sa salà di, mepion amuk kiyu polo sa migtamay kenagdi danà sa medoo uledin yu.”

Egsagbì sa medoo ulu-ulu, guwaen da, “Endà mebaluy di kami sa mimatay sa etaw migtipay sa nami uledin.” 32Na, iya sa inikagi da enù ka meketuu

sa kagi i Hésus denu sa kepatay di diyà sa kayu igbugsud.

33Egludep dema Pilatu i diyà sa dalesan di owoy igpeangay di Hésus i. Agulé, eg-igsan di dema kagdi, guwaen di, “Enù di ya, kuna sa Sulutan diyà sa medoo Hudiyu?”

34Guwaen i Hésus, “Enù di ya, danà sa niko penemdem iya wé igsà ko kenak ataw ka tinulonon ka etaw denu kenak?”

35Egsagbì Pilatu i, guwaen di, “Beken a Hudiyu aken i, huenan di endà netiigan ku duu sa denu keniko. Maen di ya inagak ka diyà kenak sa medoo duma ko Hudiyu owoy sa medoo ulu-ulu tegesimbà? Ngadan iya wé salà binaelan ko?”

36Egsagbì Hésus i, guwaen di, “Beken diyà siini tanà daa sa kedatù ku. Enù ka upama, amuk diyà siini tanà sa kedatù ku, lumimbul doo sa medoo etaw ku anì endà mesigkem a ulu-ulu etaw Hudiyu. Dodoo beken diyà siini tanà sa kedatù ku.”

37Eg-igsà dema Pilatu i, guwaen di, “Amuk hediya, kuna sa Sulutan?”

Guwaen i Hésus, “Tuu sa gelal igbegay ko diyà kenak Sulutan a, enù ka iya sa pesuwan ku neetaw a diyà tanà. Pineangay a diyà tanà anì ipetiig ku sa tuu tegudon diyà sa langun etaw. Amuk

meiyap sa etaw sa tuu tegudon, duminegdineg da diyà kenak.”

³⁸Hê, guwaen i Pilatu, “Ngadan di polo atu sa tuu?”

**Ini Sa Egoh I Pilatu Mig-unut
Sa Penemdem Da Eg-imatay
Si Hésus**

(*Matéyo 27:15–31; Malkos 15:6–20;
Lukas 23:13–25*)

Na, egoh i Pilatu mig-ikagi iya wé, eglau dema eg-angay diyà sa medoo Hudiyu nesetipon. Guwaen di diyà kenagda, “Endà duen netiigan ku salà binaelan siini etaw.

³⁹Na, uman meuma sa Pista Sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay i Nemula, iya sa adat yu pelaunen ku diyà keniyu sa sebaen etaw nebilanggu hemilien yu. Meiyap yu pa atu lengaan ku diyà keniyu sa Sulutan diyà sa medoo Hudiyu?”

⁴⁰Dodoo egpetaled da eg-ikagi, guwaen da, “Beken iya wé. Si Balabas polo sa lengai ko diyà kenami.” Na, si Balabas sa etaw tegelampas.

19 ¹Agulé, igsugù i Pilatu igpetapes Hésus i. ²Egoh sa medoo sundalu ubus migtapas kenagdi, liningkal da sa belagen épê dugi owoy igsukub da diyà sa ulu di lagà sa metolol sayap sulutan. Igpekawal da ma kenagdi sa

kawal melalegà lagà sa kawal sulutan. ³Agulé, egdapag da diyà kenagdi ubdubò da egdatù, guwaen da, “Meolò ka, kuna i Sulutan diyà sa etaw Hudiyu.” Hê, egtagpien da ma takà.

⁴Agulé, eglau dema Pilatu i owoy eg-ikagi diyà sa medoo Hudiyu nesetipon. Guwaen di, “Taa yu, hih. Uwiten ku kagdi i diyà sa taengan yu anì metiigan yu endà duen sa salà di egketiigan ku.” ⁵Agulé egoh i Hésus miglau, tapay doo nekesukub sa belagen épê dugi owoy egkawal ma sa melalegà kawal sulutan. Guwaen i Pilatu, “Kaini dé siini etaw.”

⁶Dodoo, egoh da mighaa si Hésus sa medoo ulu-ulu tegesimbà owoy sa medoo tegebantay Dalesan i Nemula, egpetaled da eg-ikagi, guwaen da, “Peimatayi ko dé! Petutuki ko diyà sa kayu ibugsud.”

Dodoo guwaen i Pilatu, “Kiyu polo sa agak kenagdi dutu owoy petutuki yu diyà sa kayu ibugsud. Enù ka aken, endà duen sa salà netiigan ku diyà kenagdi.”

⁷Agulé guwaen sa medoo Hudiyu, “Duen sa uledin ké igsugkow i Mosis tinipay siiya etaw. Huenan di, meimatayan enù ka guwaen di dò kagdi sa Anak i Nemula.”

⁸Na, egoh i Pilatu migdineg iya wé inikagi da, tigtu nelimedangan temù. ⁹Egpelikù dema dalem sa dalesan di, owoy

eg-igsaan di Hésus i, guwaen di, “Keduwan ko ya, kuna i?”

Dodoo endà egsagbì Hésus i. 10Agulé, guwaen i Pilatu diyà kenagdi, “Maen di ya endà egsagbian ko aken? Taa ko. Duen sa egkegaga ku anì melaun ku kuna i, ataw ka ipetutuk ku kuna diyà sa kayu ibugsud.”

11Guwaen i Hésus egsagbì, “Endà duen sa megaga ko diyà kenak amuk beken si Nemula sa egbegay. Huenan di, sa etaw mig-agak kenak diyà keniko, uman pa dakel sa hagda salà diyà sa niko.”

12Na, egoh i Pilatu migdineg iya wé inikagi i Hésus, ungayà di lengaan di hedem. Dodoo, migpetaled da polo eg-ikagi sa medoo Hudiyu, guwaen da, “Amuk lengaan ko iya wé, kuna polo sa kuntelà i Sisal sa Sulutan ta. Enù ka amuk egpesulutan sa etaw iling kenagdi, iya sa kuntelà i Sulutan Sisal.”

13Egoh i Pilatu migdineg sa inikagi da, inuwit di dema Hésus i diyà sa duwangen owoy migpenuu diyà sa bangkù uwis diyà sa saeg batu, kepengadan etaw Hudiyu Gabata. 14Na egoh iya, buyu dé egpekebugsang sa agdaw, owoy simag meuma sa Pista Sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay i Nemula. Agulé, eg-ikagi Pilatu i diyà sa medoo Hudiyu, guwaen di, “Kaini dé sa Sulutan yu.”

15Dodoo migpetaled da dema eg-ikagi, guwaen da, “Imatayi ko dé! Imatayi ko dé! Petutuki ko diyà sa kayu ibugsud.”

Eg-igsà Pilatu i, “Enù di ya, meiyap yu amuk ipetutuk ku sa Sulutan yu diyà sa kayu ibugsud?”

Guwaen sa medoo ulu-ulu tegesimbà, “Sebaen daa sa Sulutan ké, si Sisal diyà Loma.”

16Hê, inunutan i Pilatu sa hagda ungayà, owoy igbegay di Hésus i diyà kenagda anì ipetutuk da diyà sa kayu ibugsud.

Ini Sa Egoh I Hésus Igtutuk Diyà Sa Kayu Ibugsud

(Matéyo 27:32–44; Malkos 15:21–32; Lukas 23:26–43)

17Na, eg-uwiten sa medoo sundalu Hésus i owoy igpetiang da kenagdi sa kayu kenà da itutuk kenagdi. Eglegkang da diyà Hélusalém eg-angay diyà sa tukééy getan kepengadan da Kulobong Ulu. Na, Golgota sa ngadan di diyà sa kagi Hibelu.

18Dahiya sa kenà da migtutuk si Hésus diyà sa kayu ibugsud. Duen ma sa duwa maama igtutuk da dahiya, sa sebaen denu kuwanan di, sa sebaen denu bibang di, owoy teliwadà Hésus i. 19Na, duen sa igsulat i Pilatu igtagù da diyà sa lekeatas ulu i Hésus. Iya sa kagi di, “Ini si Hésus tegeNasalét sa Sulutan diyà etaw Hudiyu.” 20Hê, nekebasa sa medoo etaw iya

wé, enù ka medapag diyà Hélusalém sa kenà i Hésus igtutuk diyà sa kayu igbugsud. Telu balangan kagi iya wé igsulat, sa kagi Hibelu owoy sa kagi etaw Loma owoy sa kagi Geligu. ²¹Agulé, egsigbolowen sa medoo ulu-ulu tegesimbà Pilatu i, guwaen da, “Maen di ya igsulat ko, ‘Ini sa Sulutan diyà etaw Hudiyu?’ Mepion hedem amuk iya polo sa igsulat ko, ‘Siini etaw, guwaen di kagdi gaa sa Sulutan diyà etaw Hudiyu.’ ”

²²Dodoo egsagbì Pilatu i, guwaen di, “Endà dé mepelumanan di iya wé igsulat ku.”

²³Na, egoh sa medoo sundalu ubus migtutuk si Hésus diyà sa kayu igbugsud, kinuwa da sa ginis di owoy binaed da epat baed sigbaenay kenagda. Kinuwa da ma sa metaes kawal di hinabel endà ginapà.

²⁴Egseolomoy da, guwaen da, “Endà mepion di amuk lisien ta ini i, mepion polo sekusingay ki anì metiigan ta tayu sa mekekuwa.” Na, danà iya wé egbaelan da, neketuu dé sa kagi i Nemula igpesulat egoh anay, guwaen di,

“Sebaeden da sa ginis ku, owoy sekusingen da ma sa kawal ku.”^q

Hediya ma sa binaelan sa medoo sundalu diyà sa ginis i Hésus.

²⁵Na, duen ma medoo bayi egtigdeg medapag diyà sa kenà i Hésus igtutuk. Dahiya sa inay di, owoy sa hadi inay di, owoy si Maliya sawa i Kelopas, owoy si Maliya tegeMagdala. ²⁶Egoh i Hésus mighaa sa inay di owoy sa salu di eghiduwana di temù, eg-ikagi Hésus i diyà sa inay di, guwaen di, “O Inay, dahiya doo sa niko anak.” ²⁷Agulé, guwaen di ma diyà sa salu di, “Dahiya doo sa inay ko.” Hê, edung egoh iya, egpeugpaen sa salu di sa inay i Hésus diyà sa dalesan di.

Ini Sa Egoh I Hésus Nematay

(Matéyo 27:45–56; Malkos 15:33–41; Lukas 23:44–49)

²⁸Na, netiigan i Hésus inubus di dé sa langun igpebael i Nemula diyà kenagdi. Agulé guwaen di, “Eglupahan a.” Na, danà iya wé inikagi di, neketuu dé sa kagi i Nemula igpesulat egoh anay denu kenagdi. ²⁹Na, duen sa butul dahiya nepenù wain inamutan wayeg. Ineled da sa tabung diyà sa wain, owoy igtagù da diyà sa panga kayu hisop. Agulé, igdugol da diyà sa ebà i Hésus anì metepes di. ³⁰Egoh di migtepes, guwaen di, “Neubus dé langun.” Hê,

^q 19:24 Basa ko Isalem 22:18.

egpetuyuh owoy nekedan ma dé sa ginawa di.

**Ini Sa Egoh I Hésus
Tinebek Sigmù**

31Na, mig-angay sa medoo ulu-ulu Hudiyu diyà si Pilatu anì isugù di ipetepù sa lisen sa telu etaw igtutuk diyà sa kayu igbugsud anì medelamet da mematay. Enù ka ungayà da kedanan da sa lawa sa nematay diyà sa kayu igbugsud, enù ka mahapun Diyamat dé, owoy melihi diyà kenagda amuk diyà sa kayu igbugsud pelà sa nematay amuk Sapetu agdaw keetud da, owoy tigtu mapulù iya wé agdaw Sapetu enù ka iya ma sa Pista Sa Agdaw Kinetalà Sa Kepigtamay i Nemula. 32Huenan di, sinugù i Pilatu sa sundalu di. Hê, mig-angay da dutu owoy tinepù da sa lisen sa sebaen etaw дума i Hésus igtutuk. Agulé, tinepù da ma sa lisen sa sebaen ma дума di. 33Dodoo egoh da mig-angay diyà si Hésus, hinaa da nematay dé. Huenan di, endà tinepù da duu. 34Dodoo sa sebaen sundalu, tinebek di sigpù sa kabigan i Hésus. Hê, miglesut sa depanug owoy sa wayeg. 35Na, aken egsulat ini i sa mighaa sa langun kebael da si Hésus, owoy tuu ini i egtulonen ku diyà keniyu. Netiigan ku tuu ini

i igsulat ku, owoy iya sa pesuwan ku egsulat anì mekepigtuu yu ma. 36Na, danà iya wé binaelan da diyà si Hésus, neketuu dé sa kagi i Nemula igpesulat, guwaen di, “Endà duen sebaen tuelan di metepù.”^r 37Duen ma sa kagi i Nemula igpesulat neketuu dé, guwaen di, “Hauwen etaw doo kagdi i tinebek sigpù.”^s

**Ini Sa Egoh Da Miglebeng
Si Hésus**

(Matéyo 27:57–61; Malkos 15:42–47; Lukas 23:50–56)

38Na, duen sa etaw tegeAlimatiya, si Hosé, owoy kagdi ma sa mig-unut-unut diyà si Hésus, dodoo linidung di sa kepigtuu di enù ka nelimedangan di sa medoo ulu-ulu etaw Hudiyu. Agulé, inangay di egpegeni diyà si Pilatu sa lawa i Hésus anì ilebeng di. Agulé, pinandayà i Pilatu iya wé, huenan di inangay i Hosé sa lawa i Hésus. 39Na, iya sa дума i Hosé, si Nikodimu. Kagdi sa mig-angay eg-igsà diyà si Hésus sigep egoh anay. Inuwit di ma sa lima pulù kakilu kéen bulung mepion ngadeg, sa bulung kepengadan da mila ig-amut diyà sa bulung alos. 40Aglulé, kinuwa da sa lawa i Hésus owoy binekut da sa mepion ginis mebulà owoy

^r 19:36 Basa ko Isalem 34:20.   ^s 19:37 Basa ko Sakaliyas 12:10.

igpeunut da ma sa bulung mepion ngadeg, enù ka iya sa adat etaw Hudiyu amuk ilebeng da sa nematay. ⁴¹Na, duen sa hinemulaan kayu medapag diyà sa kenà i Hésus igtutuk diyà sa kayu igbugsud. Duen dahiya sa delama tinosongon etaw endà pa duen kenà di linebengan. ⁴²Huenan di, iya sa kenà da eglebeng si Hésus, enù ka medapag diyà sa kenà di nematay owoy buyu ma meuma sa agdaw keetud da.

**Ini Sa Egoh I Hésus
Mig-enaw Dema**

*(Matéyo 28:1–8; Malkos 16:1–8;
Lukas 24:1–12)*

20 ¹Na, egkawatkawat pelà magtu kesimag Akad, eg-angay Maliya tegeMagdala i dutu siedò kenà lebeng. Egoh di migtebow, hinaa di nekedan sa dakel batu igsagpeng lebeng. ²Agulé, egletu eg-angay diyà si Simon Pidelu owoy diyà sa salu i Hésus eghiduwan di temù. Eg-ikagi Maliya i diyà kenagda, guwaen di, “Kinedanan da dé sa lawa i Datù diyà sa lebeng. Endà netiigan ta duu sa kenà da migtagù.”

³Agulé, miglegkang Pidelu i owoy sa salu i Hésus eg-angay dutu siedò kenà lebeng. ⁴Egletu da duwa, dodoo nehunawan Pidelu i sa duma di salu i Hésus migtebow diyà sa kenà lebeng.

⁵Egoh di migtebow, sinalil di sa tosong lebeng owoy hinaa di sa mebulà ginis neketenà dahiya. Dodoo endà mig-awuh di dalem. ⁶Hê, migtebow ma Pidelu i, owoy mig-awuh dalem sa lebeng. Hinaa di sa mebulà ginis neketenà dahiya. ⁷Owoy hinaa di ma sa musala igpolot diyà sa ulu i Hésus, dodoo nekepeiges diyà sa mebulà ginis owoy tapay doo nelegpi. ⁸Agulé, eg-awuh ma dalem sa salu i Hésus nekehuna migtebow. Egoh di mighaa sa ginis neketenà dahiya, nekepigtuu sa egoh i Hésus mig-enaw dé. ⁹Na egoh iya, endà pa netiigan sa medoo salu i Hésus sa kagi i Nemula igpesulat denu sa keenaw di egoh di nematay. ¹⁰Hê, eglìkù sa duwa salu di.

**Ini Sa Egoh I Hésus Migpehaa
Diyà Si Maliya**

(Matéyo 28:9–10; Malkos 16:9–11)

¹¹Na, si Maliya tegeMagdala, eg-ugpà diyà sa kilidan lebeng owoy egsinegaw. Egoh di telibubu egsinegaw, egkudung egsalil dalem sa lebeng. ¹²Hê, hinaa di dahiya sa duwa egsugùsuguen i Nemula egginis mebulà temù. Egpenuu da diyà sa tapay kenà i Hésus igtenà, sebaen denu ulu di owoy sebaen denu lisen di. ¹³Eg-igsaan da Maliya i, guwaen da, “O Okon, maen ko ya egsinegaw?”

Egsagbi, guwaen di, “Enù ka kinuwa da sa lawa sa Datù ku, owoy endà netiigan ku duu sa kenà da migtagù.” 14Agulé, egkiling Maliya i owoy eghauwen di Hésus i egtigdeg dahiya, dodoo endà egkilalaen di duu.

15Eg-igsà Hésus i, guwaen di, “O Okon, maen ko ya egsinegaw? Ngadan di etaw iya wé eglagbeten ko?”

Dodoo iya sa agtem i Maliya kagdi sa tegeipat kayu hinemula, huenan di guwaen di diyà kenagdi, “Amuk kuna sa migkuwa sa lawa di, tulon ko diyà kenak sa kenà ko migtagù, enù ka angayen ku.”

16Agulé guwaen i Hésus, “O Maliya.”

Hê, eg-isalu Maliya i diyà kenagdi, owoy guwaen di diyà sa kagi Hibelu, “Laboni.” Na, iya sa selepangan di, “Mistelu.”

17Dodoo guwaen i Hésus, “Yaka pelà egsabà kenak, enù ka endà pa nebatun a diyà si Emà. Dodoo, angay ko tulon diyà sa medoo duma ku lumikù a diyà si Nemula Emà ku. Kagdi sa Emà yu ma owoy sa Nemula yu ma.”

18Agulé, eg-angay Maliya tegeMagdala i diyà sa medoo salu i Hésus, owoy guwaen di, “Hinaa ku dé Datù ya giina.” Agulé, egtulonon di kagda sa langun inikagi i Hésus diyà kenagdi.

Ini Sa Egoh I Hésus Migpehaa

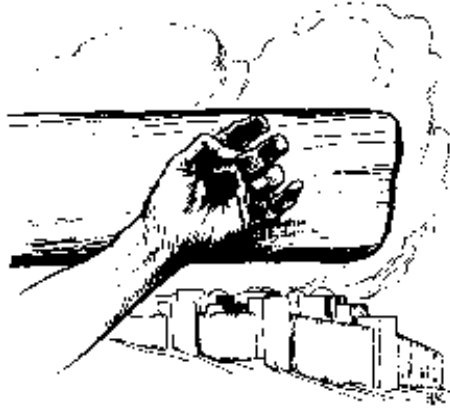
Diyà Sa Medoo Salu Di

(Matéyo 28:16–20; Malkos 16:14–18; Lukas 24:36–49)

19Na, egoh di sigep Akad, nesetipon sa medoo salu i Hésus diyà sa dalesan pinebagel da egpintù enù ka nelimedangan da sa medoo ulu-ulu etaw Hudiyu. Apiya di pa nepintuan sa dalesan, petow dé migtigdeg Hésus i diyà teliwadà da, owoy guwaen di, “Kumelanih sa pedu yu.”

20Egoh di mig-ikagi iya wé, igpehaa di diyà kenagda sa kelaing belad di owoy sa kelaing kabigan di. Huenan di, tigtu da neanggan temù sa medoo salu di enù ka hinaa da Datù Hésus i. 21Agulé, guwaen i Hésus dema, “Kumelanih sa pedu yu. Pineangay i Emà ku aken egoh anay anè egtegedon a, hediya ma peangayen ku kiyu anè tumegudon yu ma.” 22Hê, hiniyup di kagda owoy guwaen di, “Sakem yu dé sa Metiengaw Suguy i Nemula. 23Amuk ipeuloy yu sa salà duma yu, mekepeuloy i Nemula ma sa salà di. Dodoo amuk endà ipeuloy yu duu sa salà di, endà ma ipeuloy i Nemula duu.”

24Na, si Tomas pinengadanan da si Seping sa sebaen maama diyà sa sepulù owoy duwa salu i Hésus. Endà dahiya di egoh i Hésus migpehaa diyà kenagda.

Guwaen i Tomas, “Endà migtuu a taman endà hauwen ku duu sa kelaing belad di danà tutuk.” (Huwan 20:25)

25Huenan di, eg-ikagi sa medoo duma salu di diyà si Tomas, guwaen da, “Hinaa ké dé Datù Hésus i.”

Dodoo guwaen i Tomas, “Endà migtuu a neenaw dé Hésus i taman endà hauwen ku duu sa kelaing belad di danà tutuk, owoy itiyuk ku ma sa ketudù ku. Amuk endà ma egsabaan ku duu sa kelaing kabigan di, endà ma doo migtuu a.”

26Na, egoh di neuma sakapadian, nesetipon dema sa medoo salu i Hésus diyà sa dalesan, owoy dahiya ma dé Tomas i. Apiya di pa pinebagel da egpintù sa dalesan, petow dé egtigdeg Hésus i diyà teliwadà da. Guwaen di, “Kumelanih sa pedu yu.” 27Agulé eg-ikagi diyà si Tomas, guwaen di, “Haa ko sa belad ku. Tiyuki ko sa ketudù

ko diyà sa kelaing ku, owoy sabai ko ma sa kelaing kabigan ku. Yaka dé egkeduwa sa pedu ko, dodoo pigtuu ka polo.”

28Hê, guwaen i Tomas, “Kuna sa Datù ku owoy sa Nemula ku ma.”

29Agulé guwaen i Hésus, “Egpigtuu ka dé danà ko mighaa kenak ini egoh di. Dodoo uman pa meanggan sa medoo etaw migtuu, apiya di pa endà hauwen da duu aken.”

Ini Sa Pesuwan I Huwan Migsulat Ini I

30Na, duen ma sa medoo liyu panduan binaelan i Hésus hinaa ké, kami i salu di. Dodoo endà igsulat ku duu diyà siini libelu sa langun hinaa ké. 31Huenan di, igsulat ku ini i anì migtuu yu si Hésus sa Tigtu Datù sinugù i Nemula owoy kagdi sa Anak i

Nemula. Amuk epgigtuu yu diyà kenagdi, melalù yu taman melugay.

**Ini Sa Egoh I Hésus Migpehaa
Diyà Sa Pitu Salu Di**

21 ¹Na sebaen agdaw, egpehaa dema Hésus i diyà sa medoo salu di diyà sa mantadan Lanaw Tibiliyas. Ini sa ukit tulon denu sa kepehaa di diyà kenagda. ²Nesetipon sa medoo salu di. Dahiya si Simon Pidelu, owoy si Tomas pinengadanan da si Seping, owoy si Natanayél tegeKana diyà uwang Galiliya, owoy sa duwa anak i Sébediyu, owoy duen ma sa duwa salu i Hésus. ³Agulé, eg-ikagi Simon Pidelu i diyà sa medoo дума di salu i Hésus, guwaen di, “Mangay a muket.”

Guwaen sa medoo дума di, “Munut ké ma keniko.” Agulé, mig-edà da kumpit. Dodoo apiya di pa neelut da sigep egpuket, endà duen sa nekuwa da sedà.

⁴Agulé, egoh di egteleséng sa agdaw, egtigdeg Hésus i diyà sa mantadan, dodoo endà egkilalaen sa medoo salu di duu. ⁵Agulé, eg-umowen i Hésus kagda, guwaen di, “O Akay, duen pa sa nekuwa yu?”

Guwaen da egsagbì, “Endà duen di.”

⁶Agulé guwaen i Hésus, “Nabù yu dema sa puket denu kuwanan yu anì mekekuwa yu.”

Hê, egnabuen da dema, dodoo egoh da egbatun, endà egkehenat da duu enù ka medoo temù sa sedà nekuwa da.

⁷Na, sa salu di eghiduwani i Hésus temù, eg-ikagi diyà si Pidelu, guwaen di, “Ay, si Datù iya wé.” Agulé, egoh i Pidelu neketiig si Hésus iya wé, egkawal dema enù ka endà migkawal di egoh di egpuket. Agulé, miglaway diyà wayeg anì medelamet tumbow diyà sa mantadan. ⁸Dodoo sa medoo дума di salu i Hésus, egpekehudi da egdunggù enù ka diyà da kumpit. Eggodoyen da sa puket da nepenù sedà, enù ka medapag da dé diyà mantadan. Iya kediya da ya kéen siyow pulù kamitelu.

⁹Egoh da migtenà diyà mantadan, hinaa da sa epan owoy sa baga't apuy kenà sa sedà tinueg. ¹⁰Agulé, guwaen i Hésus diyà kenagda, “Uwit yu dini sa дума sedà nekuwa yu giina.”

¹¹Agulé, mig-angay dema Simon Pidelu i diyà sa kumpit, enù ka eggodoyen di diyà mantadan sa puket nepenù sedà anan dakel. Iya sa kedoo sedà nekuwa da magatus lima pulù owoy telu. Apiya di pa medoo sa sedà nekuwa da, endà ma nelisì sa puket.

¹²Agulé guwaen i Hésus diyà kenagda, “Téél yu, kumaen ki dé.” Na, endà duen etaw eg-igsà sa ngadan di, enù ka

netiigan da doo kagdi si Datù.
 13Agulé, mig-angay Hésus i egkuwa sa epan, owoy itukidtukid di igbegay diyà kenagda. Diya ma sa binaelan di diyà sa tinueg sedà.

14Na, iya sa ketelu di gulê egpehaa Hésus i diyà sa medoo salu di edung sa egoh di mig-enaw egoh di nematay.

Ini Sa Egoh I Hésus Mig-igsà Si Pidelu Denu Sa Kehidu Di

15Na, egoh da ubus egkaen, eg-igsà Hésus i diyà si Simon Pidelu, guwaen di, “O Simon anak i Huwan, enù di ya, uman pa dakel sa niko kehidu kenak diyà sa kehidu sa medoo duma ko?”

Egsagbi Pidelu i, guwaen di, “Hoò, Datù. Netiigan ko dé eghiduwan ku kuna.”

Agulé guwaen i Hésus, “Ipat ko, hih, sa medoo etaw ku lagà da nati kebibibili ku.”

16Eg-igsà dema Hésus i, guwaen di, “O Simon anak i Huwan, mehidu ka pa kenak?”

Guwaen i Pidelu egsagbi, “Hoò, Datù. Netiigan ko doo eghiduwan ku kuna.”

Guwaen i Hésus, “Ipat ko, hih, sa medoo etaw ku lagà sa kebibibili ku.”

17Agulé, eg-igsà dema Hésus i sa ketelu di gulê, guwaen di, “O Simon anak i Huwan, eghiduwan ko pa aken temù?”

Hê, egkebukul sa pedu i Pidelu enù ka telu gulê dé sa keigsà i Hésus amuk eghiduwan di. Huenan di, guwaen i Pidelu, “O Datù, netiigan ko doo langun. Netiigan ko ma eghiduwan ku kuna.”

Agulé guwaen i Hésus diyà kenagdi, “Ipat ko dé sa medoo etaw ku lagà sa kebibibili ku.
 18Tuu ini i eg-ikagiyen ku diyà keniko. Egoh anay egoh ko batàbatà pelà, egpekekawal ka owoy egpekehemilì ka ma sa angayan ko. Dodoo amuk kumelukes ka, mekelipo ka owoy poloten ka owoy meagak ka ma diyà sa kenà ko endà meiyap.” 19Na, iya sa inikagi i Hésus anì ipetiig di sa ukit kepatay i Pidelu anì meolò Nemula i. Agulé, guwaen i Hésus diyà kenagdi, “Unut-unut ka kenak.”

Ini Sa Kagi I Hésus Denu Sa Salu Di Eghiduwan Di Temù

20Agulé, egtuing Pidelu i owoy hinaa di hudihudi siedò salu i Hésus eghiduwan di temù. Iya sa salu i Hésus migdapag diyà kenagdi egoh da migkaen egoh di endà pa nematay owoy sa mig-igsà diyà kenagdi ngadan tayu di etaw diyà kenagda sa tumampil diyà sa medoo kuntelà di. 21Na, egoh i Pidelu mighaa kenagdi, eg-igsà, guwaen di, “O Datù,

ngadan sa mebaelan siini duma ta kani?”

22Egsagbì Hésus i, guwaen di, “Upama, amuk iya sa ungayà ku endà mematay di taman endà pelikù a diyà tanà, endà duen niko ya dahiya. Dodoo kuna, unut-unut ka daa kenak.”

23Agulé, nekedineg sa medoo etaw egpigtuu denu iya wé inikagi i Hésus, huenan di guwaen da dò endà dé mematay di iya wé salu di. Dodoo, beken iya sa inikagi i Hésus endà dé mematay di, dodoo ini polo sa inikagi di, guwaen di, “Upama,

amuk iya sa ungayà ku endà mematay di taman endà pelikù a diyà tanà, endà duen niko ya dahiya.”

24Na, aken iya wé salu di inikagi di. Aken sa migtulon langun ini i owoy aken ma sa migsulat ini i. Na, netiigan ké tuu doo ini i igsulat ku.

Ini Sa Sabuhanan Kagi I Huwan

25Na, duen pa sa medoo liyu binaelan i Hésus endà nekesulat ku duu dahini. Upama, amuk mekesulat sa langun binaelan di, iya sa antap ku kulang pa sa kedakel siini uwang tanà taguan sa langun libelu denu si Hésus.